

Film w Polsce 2000

Dokumentacja c.d.

Opracowała BEATA KOSIŃSKA-KRIPPNER

KRAJOWE FESTIWALE I PRZEGLĄDY FILMOWE

IV WARSZAWSKI FESTIWAL KINA NIEPROFESJONALNEGO

Jury: Jan Machulski – aktor, reżyser (przewodniczący), Anna Maria Mucha – aktorka, Wenanty Nosul – reżyser, scenarzysta, aktor. Pokazano 34 filmy.

Nagrody indywidualne: – Grand Prix: *Milion*, reż. Marek Przybyśz i Marceł Zieliński z ZF „Guzik”; – I Nagroda: *Ciągłość parków*, reż. Marta Siwek i Maciej Dominiak z ZF „Frakcja”; – II Nagroda: *Jak zginęła Lola D.?* reż. Łukasz Greczner i Witold Urbański z AKF „Chemik”; – III Nagroda: *Pijaczek*, reż. Robert Chychłowski z KF „Kadr-35”.

Nagrody zespołowe: – I Nagroda dla ZF „Guzik” z Warszawy – II Nagroda dla AKF „Chemik” z Oświęcimia, Nagroda Publiczności: *Milion*, reż. Marek Przybyśz i Marceł Zieliński z ZF „Guzik”.

IV KONKURS STUDENCKICH FILMÓW REKLAMOWYCH KODAK 2000 KRAKÓW

Nagroda Główna: *Głodomór* (Chipsy Pringles), reż., zdj. Piotr Szczepański (PWSFTvT w Łodzi). II nagroda: *Ostro do końca* (Gilette Mach 3), reż., zdj. Artur J. Żurawski (PWSFTvT w Łodzi). III nagroda: A (Mercedes klasa A), reż. Michał Gazda; zdj. Tomasz Augustynek (Wydział Radia i TV Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach). Nagroda specjalna za reżyserię: Piotr Szczepański (PWSFTvT w Łodzi) –

Głodomór (Chipsy Pringles). Nagroda specjalna za zdjęcia: Wojciech Zieliński (Wydział Radia i TV Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) – *Zapach Kobiety* (Mercedes klasa A). Nagroda specjalna za scenariusz (ex aequo): Paweł Flis (Wydział Radia i TV Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) – *Zobacz więcej* (Kodak Gold Ultra) i Marcin Wrona (Wydział Radia i TV Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) – *Przyjaciel rodziny* (Mercedes klasa A). Nagroda specjalna za hasło reklamowe: *Film dla aparatur* – Aleksander Jakubowski (Wydział Radia i TV Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach).

IX OGÓLNOPOLSKI I III MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW NIEPROFESJONALNYCH „KOCHAĆ CZŁOWIEKA” OŚWIECIM (28-30 I)

Organizator: Oświęcimskie Centrum Kultury. Współorganizatorzy: Federacja Twórców Filmów Nieprofesjonalnych, Centrum Animacji Kultury, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Krakowie, Urząd Miasta w Oświęcimiu, Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu i Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Oświęcimskich Inicjatyw Pokojowych. W formule festiwalu mieszczą się te wszystkie filmy, które są poświęcone człowiekowi kochającemu, radosnemu, twórczemu, zwycięskiemu, ale także człowiekowi walczącemu, cierpiącemu, przegrywającemu. Po raz pierwszy festiwal odbył się w styczniu 1985 roku dla uczczenia 40. rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego KL Auschwitz-Bir-

kenau i miasta Oświęcimia. Od 1986 roku festiwal ma charakter międzynarodowy. Od 1988 roku impreza stała się cyklicznym, odbywającym się co dwa lata spotkaniem filmowców-amatorów, nad którym patronat objęła UNICA – Światowa Unia Kina Nieprofesjonalnego afiliowana przy UNESCO.

Konkurs polski Komisja Konkursowa IX Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Nieprofesjonalnych „Kochać człowieka”: Jerzy Trunkwalter (krytyk i teoretyk filmu, przewodniczący), Henryk Kluba (reżyser, rektor PWSFTvT w Łodzi), prof. Kazimierz Karabasz (reżyser, wykładowca PWSFTvT w Łodzi), Janusz Tylman (operator, wykładowca PWSFTvT w Łodzi), Witold Kon (przewodniczący Polskiej Federacji Twórców Filmów Nieprofesjonalnych). W konkursie pokazano 58 filmów.

Nagrody: – Grand Prix – nagroda prezydenta miasta Oświęcimia: *Różaniec z kołczastego drutu*, reż. Józef Kłyk i Wojciech Wikarek z Zespołu Realizatorów Video PIAST Bieruń; – I nagroda: *Kromka chleba*, reż. Marceł Uciński z Koła; – II nagroda ex aequo: *Niewidomy wypchnął psa*, reż. Sebastian Butny z AKF „Awa” Poznań oraz *Tnij szabłą od ucha*, reż. Grzegorz Baszuro ze Żłobnicy; – III nagroda ex aequo: *Epizody rodzinne*, reż. Robert Rejdych z MDK w Trzebinii, *Nie szata...* reż. Maciej Modzelewski i Sebastian Twarogal z Nieprofesjonalnego Klubu Filmowego „Grotteska” z Kędzierzyna-Koźla oraz *Teksas*, reż. Henryk Lehnert z AKF „Chemik” w Oświęcimiu.

Nagrody specjalne: – nagroda przewodniczącego Rady Miejskiej w Oświęcimiu: *Na medal*, reż. Ta-

deusz Koniarz z AKF „Szwenk” w Tarnowie; – nagroda kierownika Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Oświęcimiu: *Płeta*, reż. Mikołaj Pilchowski z Klubu Filmowego „Jantar” w Ostrołęce; – nagroda dyrektora oświęcimskiego Centrum Kultury: *Eksmisja*, reż. Józef Czerny z Wołowa; – nagroda pomysłodawcy i inicjatora festiwalu dla filmu o najwyższych wartościach humanitarnych: *Kromka chleba*, reż. Marcel Uciński z Koła.

Konkurs międzynarodowy Komisja Konkursowa III Międzynarodowego Festiwalu Filmów Nieprofesjonalnych „Kochać człowieka”: Henryk Kluba (przewodniczący), Stanisław Puls, Ciriad Stipl, Erich Riess. W konkursie pokazano 27 filmów ze Szwajcarii, Niemiec, Włoch, Belgii, Macedonii, Austrii, Iranu, Argentyny, Hiszpanii, Węgier oraz z Polski. Gościem specjalnym był Prezydent Światowej Unii Kina Nieprofesjonalnego UNICA Max Hänsli ze Szwajcarii.

Nagrody: – „Złote serce”: *Out of the Shadow*, reż. Jan Bacc z Hiszpanii; – „Srebrne serca” ex aequo: *Elegie/Nie wieder*, reż. Erna i Rudolf Brunner z Austrii oraz *End of the Season*, reż. Toth Pal z Węgier; – „Brązowe serca” ex aequo: *Niewidomy wypchnął psa*, reż. Sebastian Butny z Polski, *Pianissimo*, reż. Mino Croce i Guido Wilhelm z Włoch oraz *Der Reigen*, reż. Klaus Werner Voß z Niemiec; – Specjalne wyróżnienie za film o najwyższych wartościach humanitarnych: *Kromka chleba*, reż. Marcel Uciński z Polski; – Medal Światowej Unii Kina Nieprofesjonalnego UNICA: *Die Strassenkinder von Kiev*, reż. Ludwig Schneider z Niemiec.

VII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL SZTUKI FILMOWEJ „PROWINCJONALIA 2000” WRZEŚNIA (31 I – 3 II)

Goście festiwalu m.in.: Ewa Dałkowska, Grzegorz Królikiewicz, Krzysztof Siwczyk, Krzysztof Krauze, Łukasz Wylęzałek, Robert Gonera, Wojciech Nowak „Jańcio Wodnik” – Główna Nagroda Publiczności:

Dług, reż. Krzysztof Krauze; Nagroda Specjalna: Stanisław Rózewicz; Nagroda dla najlepszego aktora: Krzysztof Siwczyk (*Wojaczek*, reż. Lech Majewski); Nagroda za zdjęcia: Adam Sikora (*Wojaczek*); Nagroda za muzykę: Michał Urbaniak (*Dług*); Nagroda Dziennikarzy: *Wojaczek*, reż. Lech Majewski; Nagroda za najlepszy film dokumentalny: *Taka historia*, reż. Paweł Łoziński; Nagroda specjalna organizatorów „za szczególnie rodzaj piękna w filmie”: *Historia filozofii według księdza Tischnera*, real. Artur Więcek.

III MAŁY PRZEGLĄD FORM DOKUMENTALNYCH SZCZECIN 2000 (4-9 II)

Organizator: Stowarzyszenie Sztuki Audiowizualnej, Formacja Dokument ze Szczecina, które prowadzi zajęcia wśród uczniów szkół średnich i studentów regionu zachodniopomorskiego związane z popularyzacją wszelkich form dokumentalnych (filmowych i radiowych). W ramach tych zajęć organizowane są plenery, wycieczki, coroczne Warsztaty Filmowo-Teatralne i kolejne edycje Małego Przeglądu Form Dokumentalnych. Jury filmowe: Krzysztof Kłopotowski, Helle Myjskin, Jan Nowicki, Henryk Rozen, Mirosław Salski, Janusz Tylman, Dorota Wardęszkiewicz, Andrzej Żabicki, Tadeusz Sobolewski (przewodniczący).

Nagrody: – Grand Prix – statuetka „Złotego Gryfa” za najlepszy film przeglądu – nagroda ufundowana przez Prezesa Telewizji Polskiej S.A. Roberta Kwiatkowskiego: *List z Argentyny*, real. Grzegorz Pacek; – Nagroda dyrektora Programu I TVP Sławomira Zielińskiego: *Wielka ucieczka cenzora*, real. Grzegorz Braun; – Nagroda dyrektora Programu II TVP Niny Terentiew: *Chwile przemijania*, real. Tadeusz Pałka i *Motłowe marynarki*, real. Ewa Straburzyńska; Wyróżnienia za reportaż: *Samotnik z wyboru*, real. Mariusz Marks. Nagroda publiczności: *Motłowe marynarki*, real. Ewa Straburzyńska; Nagroda publiczności ufundowana

przez PBK w Warszawie, oddział w Szczecinie: *Cisza ciemność*, reż. Paweł Kędzierski.

XI OGÓLNOPOLSKI I MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMU REKLAMOWEGO I REKLAMY KRAKÓW (9-11 III)

Miejsce: Kino „Kijów”. Jury Festiwalu CRACKFILM rekomendowane jest przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Reklamy (IAA) Oddział w Polsce. W skład jury wchodzi 101 osób zapraszanych do udziału w obradach przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Reklamy (IAA) Oddział w Polsce i Agencję CRACKFILM – organizatora Festiwalu. Są to: dyrektorzy działów kreacji największych agencji reklamowych; dyrektorzy biur reklamy stacji telewizyjnych, stacji radiowych oraz prasy; przedstawiciele szkół i instytucji zajmujących się kształceniem w dziedzinie reklamy i inni.

Nagrody: – Nagroda specjalna – Tytan Dziesięciolecia: Agencja Image Art za reklamę *Ociec prac*; – pozaregulaminowe wyróżnienie „Kamień Miłowy”: Rada Reklamy za „ochronę reklamy przed nieuzasadnionymi zakazami”; – Tytan za całokształt: Andrzej Bukowiński, reżyser tworzący w Brazylii, zdobywca m.in. 25 Lwów na Festiwalach w Cannes. Konkurs Kampanii Reklamowych: – Grand Prix Festiwalu – Statuetka Złotego „Tytana” dla agencji reklamowej za najlepszą kampanię reklamową wyprodukowaną 1999 roku: Agencja Euro RSCG Poland za kampanię usług telefonii komórkowej w systemie bezabonamentowym (pre-paid) Simplus; – Tytan za wydarzenie promocyjne: Agencja Saatchi&Saatchi za reklamę o charakterze społecznym, dotyczącą akcji charytatywnej na rzecz pomocy ofiarom trzęsienia ziemi w Turcji. Konkurs Kampanii Reklamowych Funduszy Emerytalnych: – Tytan za najlepszą reklamę funduszu emerytalnego: Agencja D’Arcy (wizerunek katedry w Norwich, reklamujący PTE Norwich Union). Konkurs Polskich Filmów Reklamowych wyprodukowanych w 1999 roku.

Tytany dla: – agencji reklamowej za najlepszy polski film reklamowy 1999 roku: agencja Corporate Profiles DDB za film *Pruga* (reklama piwa Tyskiego); – studia filmowego za najlepszą produkcję filmu reklamowego 1999 roku: Concrete za produkcję filmu *Pruga* (reklama piwa Tyskiego, agencja Corporate Profiles DDB); – najlepszego operatora zdjęć do filmu reklamowego 1999 roku: Piotr Sobociński za zdjęcia do filmu *Milennium* – część I; – najlepszego autora scenariusza filmu reklamowego roku 1999 roku: Marcin Mroszczak za scenariusz do filmu pt. *Pruga* (reklama piwa Tyskiego, agencja Corporate Profiles DDB); – najlepszego kompozytora oryginalnej muzyki do filmu reklamowego 1999 roku: Sławomir Kulpowicz (*Geniusze*, reklama sieci komórkowej Idea Centertel, agencja Corporate Profiles DDB); – najlepszego montażysty filmu reklamowego 1999 roku: Marcin Piątkowski (*Geniusze*, reklama sieci komórkowej Idea Centertel, agencja Corporate Profiles DDB). Konkurs Filmów Reklamowych Adaptowanych na Rynek Polski w 1999 roku: Tytan dla agencji reklamowej za najlepszy film reklamowy adaptowany na rynek polski w 1999 roku: nie przyznano. Konkurs Polskiej Piosenki Reklamowej twórców najlepszej piosenki reklamowej wyprodukowanej w 1999 roku: Marek Bychawski – kompozytor, Michał Hertel – autor tekstu, Beata Molak-Bychawska – wykonawca (*Velvet* – piosenka).

III PRZEGLĄD ETIUD STUDENCKICH ŁÓDZKIEJ SZKOŁY FILMOWEJ „KLAPS 2000” TUREK (11 IV)

Organizator: Miejski Dom Kultury. Miejsce: kino „Tur”. Goście festiwalu: Henryk Kluba (rektor PWSFTiTV w Łodzi), Zygmunt Machwiz (wykładowca PWSFTiTV w Łodzi).

Nagrody: – Grand Prix za najlepszą etiudę przeglądu: *Na kwadrans przed śmiercią Roland T. już nie żył*, reż. Piotr Szczepański; – Nagroda publiczności za etiudę animowaną: *Kwiaty też ludzie*, reż. Leszek Nowicki.

Wyróżnienia: – za etiudę fabularną: *Jakub*, reż. Adam Guziński; – za etiudę dokumentalną: *Tam, gdzie się wypala węgiel*, reż. Katarzyna Klimkiewicz.

I BIESIADA Z FILMEM DOKUMENTALNYM I ANIMOWANYM „LUDZKI ŚWIAT” SZCZECIN (30 III – 1 IV)

Organizator: Miejski Ośrodek Kultury Szczecin-Dąbie (MOK); Miejsce: Hotel „Radisson” SAS, Szczecin. Sponsorzy: Hotel „Radisson”, Urząd Miejski w Szczecinie, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jednym z celów Biesiady „DAF” jest kształtowanie postaw miłości i szacunku wobec drugiego człowieka oraz doskonalenie postaw humanitarnych będących przejawem tolerancji rasowej, religijnej i społecznej. Pokazano 56 filmów (15 dok., 33 anim., 8 amatorskich). Jury: Henryk Kluba (przewodniczący), Michał Dudziewicz, Henryk Kuźniak, Krzysztof Rynkiewicz, Ryszard Tokarczyk, Anna Grzywińska (sekretarz).

Nagrody: Grand Prix Ministerstwa Kultury i Sztuki (rzeźba ceramiczna Anny Strzelczyk) – na najlepszy film Konkursu „DAF” 2000: *Geniusz i ja*, reż. Helena Borlik.

Konkurs Filmów Dokumentalnych: – I nagroda: *Drewniane oko Krzysztofa*, reż. Tomasz Goliński; – II nagroda: *Boży wojownik*, reż. Marzena Woźniak-Kruk; – III nagroda ufundowana przez miasto Szczecin: *Klocki z kryminału*, reż. Małgorzata Imielska.

Konkurs Filmów Animowanych: – I nagroda: *Kołysanka*, reż. Katarzyna Sierżant; – II nagroda: *O największej kłótni* (z serii *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego*), reż. Zbigniew Kotecki (Telewizyjne Studio Filmów Animowanych w Poznaniu); – III nagroda: *Noc*, reż. Danuta Miroslaw.

Nagroda Specjalna dla filmu amatorskiego: *Rywale*, reż. Henryk Lehnart;

Wyróżnienia: – dla filmu dokumentalnego: *Zielona góra 36*, reż. Mariusz Zbiurynowicz; – dla filmu animowanego: *Niebo pełne gwiazd*, reż. Małgorzata Romasz; *Od świtu do zmierzchu*, reż. Dominik Soczówka; *Tingel Tangel*, reż. Krzysztof Koryn.

II MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY „MŁODE KINO EUROPEJSKIE” TORUŃ (6-9 IV)

Program: – przegląd filmów młodych europejskich reżyserów, m.in. *Kubanische Rauschen*, reż. Stephan Wagner, Austria (1999); *Long Hot Summer*, reż. Perttu Leppä, Finlandia (1999); *Solas*, reż. Benito Zambrano, Hiszpania (1999); *Flores de otro mundo*, reż. Iciar Bollain, (1999); – Debiuty Mistrzów – retrospektywa filmów reżyserów europejskich m.in. Antonioniego, Viscontiego, Bergmana, Polańskiego, Truffaut; – etiudy polskich reżyserów z lat 60. i 70., m.in. Polańskiego, Wajdy, Leszczyńskiego, Piwowońskiego, Holland. – Najnowsze etiudy studentów Łódzkiej Szkoły Filmowej.

IV OGÓLNOPOLSKI II MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD MŁODZIEŻOWYCH FILMÓW AMATORSKICH JUTRO FILMU 2000 WARSZAWA (15-17 IV)

Organizator: Stowarzyszenie „Pro Varsovia”. Miejsce: kino Wars. Komisja Kwalifikacyjna dopuściła do przeglądu 108 z 300 filmów z Polski, Austrii, Niemiec, Francji i Jugosławii. Jury: Filip Bajon, Feliks Falk, Bożena Janicka, Wojciech Marczewski i Milan Šimáček (Czechy). Oprócz pokazów konkursowych odbył się: pokaz etiud filmowych – *Cwiczenie operatorskie* Wojciecha Marczewskiego, *Zdarzenie* Feliksa Falka oraz *Erotyk i Pieniądże albo życie* Jerzego Skolimowskiego; ma-

raton filmów amatorskich; warsztat montażu komputerowego firmy „Positive Charge”.

Kategoria fabuła: – Grand Prix: 2450, reż. Marek Świto i Aleksander Gawek; – Nagroda główna: *Psi żywot*, reż. Tomasz Zieliński z Wrocławia, *Krótki film o zaliczeniu*, reż. Paweł Czarzasty z Sopotu; Wyróżnienie: *Proszę mnie kochać*, reż. Monika Piętas z Lublina; Kategoria – dokument: – Nagroda główna: *Szwarc un wejs*, reż. Łukasz Maciejewski i Maciej Galiński z Walcza, *Co chcesz wiedzieć o miłości*, reż. Jarosław Sztandera z Kalisza.

Kategoria inne: – Nagroda główna: *Wojna i pokój*, reż. Robert Wiczołek z Warszawy, *Franz idzie po śledzia*, reż. Marek Włodzimierz i Paweł Nazaruk z Bielska Podlaskiego; – Nagroda specjalna: *Złota rybka*, reż. Artur Zawisza z Legnicy; Wyróżnienia: *Elephantus primigenius*, reż. Aleksander Kniecik z Krakowa, *Fotoopowieść z serdużkiem*, reż. Maciej Bączyk i Agnieszka Jarzab z Wrocławia.

Nagroda Publiczności: *Co chcesz wiedzieć o miłości*, reż. Jarosław Sztandera z Kalisza.

**XXXIII POL-8
IM. JÓZEFA MILKI
V MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL FILMÓW
AMATORSKICH
POLANICA ZDRÓJ
(28-30 IV)**

Jury: Maria Zmarz-Koczanowicz, Stanisław Puls, Jan Machulski – przewodniczący. Zaprezentowano 60 filmów.

Nagrody Jury: – Grand Prix ex aequo: *Cywilizacja*, reż. Oleg Budrikov (nagroda ufundowana przez sanatorium „Malwa”) i *Osienka* oraz *Dzieci*, reż. Marek Kosowicz. – I nagroda i pamiątkowy medal Pol-8: *Co chcesz wiedzieć o miłości*, reż. Jarosław Sztandera (nagroda ufundowana przez Kłodzkie Fabryki Mebli Grupa Firm Steinhoff). – II nagroda i pamiątkowy medal Pol-8: *Gdybym tylko mógł*, reż. Michał Jaszowski z „Jacho i Spółka Films” w Białej Podlaskiej. – III nagroda

i pamiątkowy medal Pol-8: *Złota Rybka*, reż. Artur Zawisza z AKF „Laterna Magica” w Legnicy. – Nagroda specjalna imienia Józefa Milki za podjęcie problematyki ochrony zabytków: Genowefa i Leon Danielowie za film *Pierwsze uderzenie* (nagroda ufundowana przez Dariusza Milke). – Nagroda Komitetu Kinematografii: Zespół Filmowy Stuleciecka Frakcja Filmowa z Warszawy za wkład pracy w rozwój nowoczesnej formy filmowej, w szczególności za pracę nad dźwiękiem i montażem. Jury najbardziej podobał się film *Lumatyk*.

Wyróżnienia: *Pokarm duchowy*, reż. Tomasz Karelus i Marcin Jagrus z Polski (Nagroda ufundowana przez Hotel „Nasz Dom”); *Amsterdam weint*, reż. Jan de Ruijter z Holandii (pamiątkowy medal Pol-8); *Teksas*, reż. Henryk Lehnert z AKF „Chemik” Oświęcim (nagroda ufundowana przez Hotel „Sana”); *Opera*, reż. Jaromir Chyliński z Polski (pamiątkowy medal Pol-8); *Zurückbleiben bitte!* reż. Werner Wehnert z Niemiec (pamiątkowy medal Pol-8); *Pianissimo*, reż. Mino Croce i Guido Wilhelm z Włoch (pamiątkowy medal Pol-8).

Jury nominowało do Nagrody Roku Federacji Twórców Filmów Nieprofesjonalnych: – Marka Kosowca za zdjęcia do filmu *Dzieci*; – Michała Jaszowskiego za scenariusz do filmu *Gdybym tylko mógł*; – Jarosława Sztandera za reżyserię filmu *Co chcesz wiedzieć o miłości*.

**XIV TARNOWSKA
NAGRODA FILMOWA.
PRZEGLĄD POLSKICH
FILMÓW FABULARNYCH
TARNÓW (28 V)**

Organizator: Tarnowskie Centrum Kultury. Patronat: Przewodniczący Komitetu Kinematografii. Tarnowska Nagroda Filmowa to przegląd najlepszych polskich filmów zaprezentowanych na naszych ekranach w ciągu poprzedzającego roku. Pierwsza edycja TNF odbyła się w 1987 roku. Od 1992 roku impreza odbywa się pod patronatem Przewodniczącego Komitetu Kinematografii. Filmy ocenia jury składające

się z przedstawicieli środowisk kulturotwórczych oraz jury młodzieżowe złożone z reprezentantów szkół ponadpodstawowych. W konkursie pokazano 8 filmów: *Torowisko*, reż. Urszula Urbaniak; *Dług*, reż. Krzysztof Krauze; *Jak narkotyki*, reż. Barbara Sass-Zdort; *Prawo ojca*, reż. Marek Kondrat; *Wojaczek*, reż. Lech Majewski; *Tydzień z życia mężczyzny*, reż. Jerzy Stuhr; *Egzekutor*, reż. Filip Zylber; *Pan Tadeusz*, reż. Andrzej Wajda.

Nagrody: – Nagroda Główna jury dla reżysera najlepszego filmu – Statuetka „Leliwity”; Lech Majewski za film *Wojaczek*; Nagrody specjalne jury: za debiut operatorski: Adam Sikora (*Wojaczek*); za debiut reżyserski: Urszula Urbaniak (*Torowisko*); za scenariusz: Krzysztof Krauze i Jerzy Morawski (*Dług*); – Statuetka Jury Młodzieżowego: *Dług*, reż. Krzysztof Krauze; – Nagroda Specjalna Jury Młodzieżowego: Lech Majewski za film *Wojaczek*; – Statuetka „Maszkarona” – nagroda publiczności przyznana w drodze plebiscytu za najlepszy film festiwalu: *Dług*, reż. Krzysztof Krauze.

**I MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL FILMÓW
O TOLERANCJI
I PRAWACH CZŁOWIEKA
„LEPSZY ŚWIAT –
BETTER WORLD”
ŁÓDŹ (15-18 V)**

Festiwal odbył się podczas Dni Łodzi. Organizatorzy: Centrum Zajęć Pozaszkolnych, studenci tworzący stowarzyszenie „Lepsza Łódź” i wolontariusze.

Program: – filmy udostępnione przez organizację Human Rights Watch; – niezależne filmy twórców polskich i zagranicznych; – filmy *Amnesty International* i *American Civil Liberties union*; – filmy dokumentalne, zrealizowane przy wsparciu finansowym fundacji Sorosa.

Pokazano m.in. film: – *Wśród czterech ścian* (*Within Four Walls*), reż. Zemira Alajbegovic, Słowenia, 1998, 34 min (video); dokument; – *Południe* (*South*), reż. Chantal Akerman, Francja, 1999, 78 min

(video); dokument; – *Fotoamator* (*Photographer*), reż. Dariusz Jabłoński, Polska, 1998; 56 min 935 mm lub video); dokument; – *Forgotten Fires*, reż. Michael Chandler, USA 1997; 57 min (16 mm lub video); dokument; – *House of the world*, reż. Esther Podemski, USA; – *American gipsy*, reż. Jasmine Delal, USA; – *School prayer: a community at war*, reż. Sławomir Grunberg & Ben Crane, USA; – *Crime and punishment*, reż. Maria Fuglevaag-Warsinski, Norwegia. Ponadto pokazano: *Nienawiść, Czas Cyganów, Sekrety i kłamstwa, Dzieci gorszego Boga, Europa, Europa, Woman sitting, To stay olive* i inne.

XVIII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW DLA DZIECI „ALE KINO!” POZNAŃ (15-20 V)

Organizator: Centrum Sztuki Dziecka. Instytucja Filmowa Film-Art. Konkurs międzynarodowy. Jury: Gary Ledbetter (przewodniczący), Zbigniew Batko, Gabriela Gavalcinova, Marialva Monteiro, Lucia Rikaki.

Nagrody: – Grand Prix – Poznańskie Złote Koziołki dla najlepszego filmu: *Madelif. Rysy na stole* (*Madelif. Scratches in the Table/Madelif. Krassen in het Tafelblad*), reż. Ineke Houtman, prod. Holandia, 1998, 85 min, 35 mm; – Poznańskie Srebrne Koziołki dla najlepszego filmu aktorskiego: *Tsutsiki, mama i policjant* (*Tsutsiki, mum and the policeman/Tsutsiki, Morsan och Polisen*), reż. Ella Lemhagen, prod. Szwecja, 1999, 90 min, 35 mm; – „Poznańskie Srebrne Koziołki” dla najlepszego filmu animowanego: *Kirikou i czarownica* (*Kirikou and the Sorceress/Kirikou et la Sorcière*), reż. Michel Ocelot, prod. Francja-Belgia-Luksemburg, 1998, 75 min, 35 mm. – Poznańskie Koziołki dla najlepszego reżysera: Santosh Sivan (*Malli*), reż. Indie, 1998, 85 min, 35 mm); – Poznańskie Koziołki dla najlepszego aktora: Rijk de Gooijer za rolę w filmie *Madelif. Rysy na stole*, reż. Ineke Houtman; – Poznańskie Koziołki dla najlepszej aktorki: Alexandra Rapaport za

rolę w filmie *Tsutsiki, mama i policjant*, reż. Ella Lemhagen, prod. Szwecja; – Poznańskie Koziołki dla najlepszego odtwórcy roli dziecięcej: Samuel Haus za rolę w filmie *Tsutsiki, mama i policjant*, reż. Ella Lemhagen, prod. Szwecja; – Poznańskie Koziołki dla najlepszej odtwórczyni roli dziecięcej: Swetha za rolę w filmie *Malli*, reż. Santosh Sivan (Indie); – Poznańskie Koziołki dla autora najlepszego opracowania plastycznego w filmie animowanym: Maria Balcerek za opracowanie plastyczne w filmie *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Polska, 1999, 18 min, 35 mm); – Poznańskie Koziołki za animację: Martin Velišek za animację w filmie *Zaczarowany dzwon*, reż. Aurel Klimt (Czechy, 1998, 15 min, 35 mm); – Poznańskie Koziołki za muzykę: Aslam Mustafa za muzykę do filmu *Malli*, reż. Santosh Sivan (Indie); – Poznańskie Koziołki za scenografię: Hemmo Sportel za scenografię do filmu *Okruszek* (*Little Crumb/Kruimeltje*), reż. Maria Peters, prod. Holandia, 1999, 115 min, 35 mm; – Poznańskie Koziołki za scenariusz adaptowany: Rob Arend, Maarten Lebens za scenariusz do filmu *Madelif. Rysy na stole*, reż. Ineke Houtman; – Poznańskie Koziołki za scenariusz oryginalny: Michel Ocelot za scenariusz do filmu *Kirikou i czarownica*, reż. Michel Ocelot, prod. Francja-Belgia-Luksemburg; – Poznańskie Koziołki za zdjęcia: Hein Groot za zdjęcia do filmu *Okruszek*, reż. Maria Peters, prod. Holandia; – Poznańskie Koziołki dla najlepszego krótkometrażowego filmu aktorskiego: *Diabeł w szafie* (*A Devil in the Closet/En Djewel i Skapet*), reż. Lars Berg, prod. Norwegia, 1999, 10 min, 35 mm. Wyróżnienia: – *Na końcu świata* (*At the End of the Earth/Au Bout Du Monde*), reż. Konstantin Bronzit, prod. Francja, 1999, 8 min, 35 mm; – *Bunny*, reż. Chris Wedge, prod. USA, 1998, 7 min, 35 mm; – Julie Harris za rolę w filmie *Żółtodziób* (*The First of May*), reż. Paul Sirmons, prod. USA, 1998, 98 min, 35 mm;

– Flea Geissler za rolę w filmie *Kropka i Anton* (*Annaliese and Anton/Punktchen und Anton*), reż. Caroline Link, prod. Niemcy, 1998, 105 min, 35 mm.

Jury Dziecięce Konkursu Międzynarodowego: Marcin Bazydło, Katarzyna Dobrzykowska, Klaudia Nawrot, Katarzyna Szymańska, Anna Wiśniewska, Katarzyna Zadroga – postanowiło nie przyznawać swojej nagrody „Marcina”. Jury przyznało wyróżnienia „Marcinki”: – *Dzień dobry Niemcy* (*Good Morning Germany/Guten Morgen Deutschland*), reż. Aykut Kayacik, prod. Niemcy, 1999, 7 min, 35 mm; – *Sekret pana Rice* (*Mr Rice's Secret/Le Secret de Mr Rice*), reż. Nicholas Kendall, prod. Kanada, 1999, 93 min, 35 mm; – *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki, prod. Polska, 1999, 18 min, 35 mm; – *Żółtodziób* (*The First of May*), reż. Paul Sirmons, prod. USA; – *Malli*, reż. Santosh Sivan, prod. Indie, 1998, 85 min; – *Okruszek* (*Little Crumb/Kruimeltje*), reż. Maria Peters, prod. Holandia, 1999 dla Ruuda Feltkampa, odtwórcy głównej roli – *Babar – król słoni* (*Babar – king of the Elephants*), reż. Raymond Jafelice, prod. Kanada, 1998, 80 min, 35 mm – za animację dla najmłodszych; – *Kirikou i czarownica*, reż. Michel Ocelot, prod. Francja-Belgia-Luksemburg – za animację dla „trochę starszych”. Jury CIFEJ: Liset Cotera, Vinod Ganatra, Zofia Oldak. Nagroda CIFEJ: *Madelif. Rysy na stole*, reż. Ineke Houtman.

Konkurs krajowy: Jury: Stanisław Jędryka (przewodniczący), Liliana Bardijewska, Aleksandra Korejwo, Stanisław Lenartowicz, Emilia Waśniowska, Emilia Dominiczak (sekretarz).

Nagrody: – Poznańskie Srebrne Koziołki dla najlepszego filmu aktorskiego: *Stominek wakacji*, reż. Andrzej Maleszko (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Zweites Deutsches Fernsehen – Mainz, Pleograf – Warszawa, 2000, 90 min, BetaCam); – Poznańskie Srebrne Koziołki dla najlepszego filmu animo-

wanego: *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek u królestwa Lailonii Leszka Kolakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań); – Poznańskie Koziółki dla najlepszego reżysera: Mikołaj Haremski (*Rudy*, prod. AT Film-Warszawa, 1999, 34 min, Betacam); – Poznańskie Koziółki dla najlepszej aktorki lub aktora: Jolanta Fraszyńska, za rolę matki w filmie *Sto minut wakacji*, reż. Andrzej Maleszko (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Zweites Deutsches Fernsehen – Mainz, Pleograf – Warszawa, 2000, 90 min, Betacam); – Poznańskie Koziółki dla najlepszej odtwórczyni lub odtwórcy roli dziecięcej: Sara Muldner za rolę Uli w filmie *Dalej niż na wakacje*, reż. Piotr Trzaskalski (prod. Skorpion Art Film-Warszawa, 1999, 38 min, Betacam); – Poznańskie Koziółki dla autora najlepszego opracowania plastycznego w filmie animowanym: Maria Balcerek za opracowanie plastyczne w filmie *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kolakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań, 1999, 18 min, 35 mm); – Poznańskie Koziółki za animację: Krzysztof Brzozowski, Adam Wyrtas, za animację w filmie *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kolakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań, 1999, 18 min, 35 mm); – Poznańskie Koziółki za muzykę: Marcin Pospieszalski, za muzykę do filmu *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kolakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań, 1999, 18 min, 35 mm); – Poznańskie Koziółki za scenografię: Witold Pelczarski, za scenografię do filmu *Sto minut wakacji*, reż. Andrzej Maleszko (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Zweites Deutsches Fernsehen – Mainz, Pleograf – Warszawa, 2000,

90 min, Betacam); – Poznańskie Koziółki za scenariusz: Anna Onichimowska, za scenariusz do filmu *Dalej niż na wakacje*, reż. Piotr Trzaskalski (prod. Skorpion Art Film-Warszawa, 1999, 38 min, Betacam); – Poznańskie Koziółki za zdjęcia: Roman Płocki, za zdjęcia do filmu *Rudy*, reż. Mikołaj Haremski (AT Film-Warszawa).

Wyróżnienie Specjalne: Teatr Telewizji, za cykli spektakli dla młodych widzów, które wyróżniają się wysokim poziomem artystycznym, niebanalnym ujęciem problemów młodych odbiorców oraz konsekwentnym trwaniem przy formule teatru telewizyjnego adresowanego do młodzieży.

Jury wyraziło niepokój o przyszłość polskiej animacji z powodu malejącej liczby realizowanych filmów, co znalazło odbicie w skromnej ilościowo propozycji konkursowej, a co w konsekwencji może doprowadzić do zupełnego zaniku tej dziedziny twórczości filmowej, z wielką szkodą dla młodego widza. Jury Dziecięce Konkursu Krajowego: Maria Dziewolska (przewodnicząca), Jędrzej Czamota, Tytus Dobrzyński, Katarzyna Osipowicz, Maciej Twardowski, Anastazja Zyder.

Nagrody: „Marcin” dla najlepszego filmu: *Dalej niż na wakacje*, reż. Piotr Trzaskalski (Skorpion Art Film – Warszawa), „za pomysł, scenariusz i realizację pięknej i wzruszającej opowieści o miłości i o rodzinie”.

„Marcinki”: – Zbigniew Kotecki, za reżyserię filmu *O największej kłótni*, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kolakowskiego* (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań, 1999, 18 min, 35 mm); – Jerzy Niemczuk, Leszek Gałysz, za scenariusz filmu *Odwrocona góra*, reż. Leszek Gałysz – J&P Leszek Gałysz – Warszawa, 1999, 77 min, 35 mm); – Witold Pelczarski, za scenografię do filmu *Sto minut wakacji*, reż. Andrzej Maleszko (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Zweites Deutsches Fernsehen – Mainz, Pleograf – Warszawa, 2000, 90 min, Betacam); – Maria Balcerek za opracowanie plastyczne w filmie

O największej kłótni, z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kolakowskiego*, reż. Zbigniew Kotecki (Telewizja Polska S.A. – Warszawa, Telewizyjne Studio Filmów Animowanych – Poznań, 1999, 18 min, 35 mm); – Alicja Witkowska, za animację w filmie *Byłem małym chłopcem*, reż. Alicja Witkowska (PWSFTViT – Łódź, 2000, 10 min, 35 mm).

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW EKOLOGICZNYCH „EKO FILM” NOWOGARD (23-28 V)

Cel festiwalu: przegląd filmów poświęconych problemom ekologii, ochrony środowiska, jego zagrożeniom oraz koegzystencji człowieka ze światem przyrody. Pokazano 27 filmów.

Program: – pokazy filmów; – warsztaty ekologiczne; – wystawy; – pokazy etiud studentów łódzkiej filmówki; – występy kabaretowe.

WRO – CENTRUM SZTUKI MEDIÓW WE WROCŁAWIU OD VIDEO-ARTU DO CYBERPRZESTRZENI. ILUSTROWANA HISTORIA SZTUKI ELEKTRONICZNEJ WROCŁAW (25-27 V)

Program: – wykłady: Piotr Krajewski: *Od video-artu do cyberprzestrzeni i z powrotem*; Estetyka interfejsów; Juliusz Donajski: *Interakcja, czyli w poszukiwaniu autora*; Multimedia, czyli na przedpokojach salonów sztuki; Ryszard W. Kluszczyński: *Archeologia sztuki hipermedialnej: Sztuka pomiędzy realnością a wirtualnością*; Piotr Kubiśewski: *Nowe media – możliwości, ograniczenia, mity i rzeczywistość*; Arek Bagiński: *Rytuał*; Paweł Pokutycki: *Sieć snów (znów?)*.

Pokazy: video-art z kolekcji międzynarodowej WRO oraz pokaz stron WWW; *Eksperymenty medialne* – pokaz video-art oraz stron WWW, *Media/Performance* – pokaz wideo, artystycznych CD-romów oraz stron WWW. Warsztaty internetowe.

WRO 2000@KULTURA

Międzynarodowa wystawa, kongres i działania artystyczne poświęcone przemianom sztuki, kultury i codziennego życia w dobie technologii cyfrowej.

Wystawa sztuki mediów: 20 XI–10 XII

Kongres mediacja/medializacja: 29 XI–3 XII.

XV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW KATOLICKICH I MULTIMEDIÓW NIEPOKALANÓW (22-28 V)

Miejsce: Ośrodek Formacyjny Rycerstwa Niepokalanej Niepokalanów-Lasek. W ramach festiwalu odbyła się 25 i 26 V w Paprotni konferencja „Mazowsze w Internecie”. Komitet organizacyjny: Zygmunt Gutowski – dyrektor Festiwalu, prezes Katolickiego Stowarzyszenia Filmowego, o. Stanisław M. Piętka – Prezes Narodowy Stowarzyszenia Rycerstwa Niepokalanej, wicedyrektorzy: Andrzej Januszeński – wiceprezes KSF, Wiesław Domagański, Romuald Lech Wierzbicki. Sponsorzy Festiwalu Niepokalanów 2000: Komitet Kinematografii, Telewizja Polska SA, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Urząd do Spraw Kombatanów i Osób Represjonowanych, Telekomunikacja Polska SA, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Patronat: Jego Eminencja Kardynał Józef Glemp, Prymas Polski oraz Komitet Honorowy. Festiwal miał jak co roku również formę rekolekcji dla twórców i uczestników Festiwalu. W konkursie pokazano filmy z: Irlandii, Rosji, Łotwy, Białorusi, Włoch, Tajwanu, Zimbabwe, Czech, USA, Kanady, Belgii i z Polski. W przeglądzie konkursowym brało udział 49 filmów, w tym: 2 filmy fabularne, 30 filmów dokumentalnych, 11 programów telewizyjnych i katechetycznych oraz 6 filmów amatorskich. Jury: Jan Szafranec – przewodniczący, Romuald Lech Wierzbicki, reżyser filmowy – sekretarz Jury, Marek Jurek – członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, o. Christian Eeckhout – do-

minikanin – Belgia, przedstawiciel OCIC – Międzynarodowej Organizacji Katolickiej Filmu i Audiowizji, Iouri Goroulev – reżyser filmowy – Białoruś, zdobywca Grand Prix XIII MFFK Niepokalanów’98, o. Stanisław Piętka – franciszkanin, Narodowy Prezes Stowarzyszenia Rycerstwa Niepokalanej, Jerzy Klechta – reżyser filmowy, Elżbieta Konderak – reżyser filmowy, Julian Kulenty – reżyser filmowy. Nagrody: – Grand Prix: Biuro Ewangelizacji Jubileuszowej z Częstochowy za nową wersję filmu *Jezus*, rok 2000.

Kategoria: film fabularny: – I nagroda: *Molokai – opowieść o ojcu Damianie*, reż. Paul Cox, prod. Era Films, Belgia 1999.

Kategoria: film dokumentalny: – I nagroda: *Pupież Polak*, reż. Alina Czerniakowska, prod. TVP S.A., Polska 1999. – II nagroda: *Zu wiare i ojczyźnie*, reż. ks. Tomasz Kaczmarek, Wanda Rollny, prod. Postulacja Procesu Beatyfikacji Męczenników II wojny światowej, Wrocław, Polska 1999. – II nagroda: *Przystanek w drugą stronę*, reż. Jacek Komorowski, prod. Focus Producers Co Ltd, Warszawa, Polska 1999. – III nagroda: *Na trzisti sveta*, reż. Bretislav Rychlik, prod. Imago s.r.o., Czechy 1999. – III nagroda: *Crough Patrick*, reż. Jim Fahy, prod. Caroline Bleahen, Irlandia 1996.

Kategoria: programy telewizyjne i katechetyczne: – I nagroda: seria filmów *Człowiek-Miłość-Rodzina*, reż. Izabela Drobotowicz – Orkisz, prod. Fundacji „Źródło” – Zakład „Wychowawca”, Polska 1999 na przykładzie odcinków: *Dramat aborcji i Etyka seksualności*. – II nagroda: *Imieniny Wszystkich Świętych*, reż. s. Mariola Kłos i Lidia Lasota, prod. TVP S.A. Redakcja Programów Katolickich, Warszawa, Polska 1999. – III nagroda: *Czy wiesz, że...* reż. ks. Zbigniew Kucharski, prod. EURO Color TV S.A., realizacja: Redakcja Katolicka TV Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Polska 1999.

Kategoria film amatorski: – I nagroda: *Piękno starości*, reż. Małgorzata Jurgowiak, prod. Program Katolicki „Pielgrzym”, Śrem, Polska

2000. – II nagroda: *Jak ziarno rzucone w ziemię*, reż. ks. Rafał Bednarczyk, prod. Media Com S.A., Łowicz, Polska 1999. – III nagroda: *Fascynacja*, reż. Janusz Grzegorz Pogorzelski, prod. Camon Inc., Kanada 1999.

Wyróżnienia: – *Stworzyć wiatr*, reż. Mariusz Malec, prod. TVP S.A. Program 1, Warszawa, Polska 1999. – *Akowcy*, reż. Krzysztof Nowak-Tyszkowiecki, prod. Fundacja Filmowa Armii Krajowej, Warszawa, Polska 1999. – *Święta matka Kinga*, reż. Piotr Zarębski, prod. Video Studio Gdańsk, Polska 1999. – Pani Krystynie Jakubowski – za prowadzenie atrakcyjnych programów wychowawczych w telewizji osiedlowej i ich barwną prezentację na Festiwalu; – Nagroda Iouri Gorouleva: *Całopalenie*, reż. Ewa Świecińska, prod. RTL 7, Warszawa, Polska 1999. Nagrody specjalne: – Nagroda OCIC: *Imieniny Wszystkich Świętych*, reż. siostra Mariola Kłos i Lidia Lasota – z cyklicznego programu „Ziarno”, prod. TVP S.A. Redakcja Programów Katolickich, Warszawa, Polska 1999. – Wyróżnienie OCIC: *Jedenaste klęczników*, reż. Ryszard Jasiński, Ludgardas Gedrawiczus, prod. Ryszard Jasiński, Białoruś 2000. – Nagroda pisma „Christianitas”: *Pupież Polak*, reż. Alina Czerniakowska, prod. TVP S.A. Warszawa, Polska 1999. – Nagroda Stowarzyszenia Rycerstwa Niepokalanej: *...Ale pozostała muzyka*, reż. Ryszard Jasiński, prod. Biełorusfilm, Białoruś 1998. – Nagroda Marszałka Województwa Podlaskiego: *Czy musieli zginąć*, reż. Alina Czerniakowska, prod. TVP S.A. Program 2, Warszawa, Polska 1999. *Zwycięstwo*, reż. Alina Czerniakowska, prod. TVP S.A., Warszawa, Polska 1995.

Kategoria strony Internetowe: – I nagroda ex aequo: Międzynarodowy Serwis Internetowy Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 www.jubil2000.org oraz polskie strony Jubileuszu Roku 2000 opracowane przez Biuro Prasowe Konferencji Episkopatu Polski, Krajowy Komitet Wielkiego Jubileuszu, Fundację „Opoka” www.opoka.org.pl oraz

Krajową Agencję Wydawniczą KAI www.kai.pl – II nagroda: Wiadomości Katolickie CCN (USA) www.cath.com.net oraz polski serwis wydawniczy www.ksiazki.pl – III nagroda: Strony Internetowe Pielgrzymki Papieża do Polski 1999 – Polska Telewizja www.tvp.com.pl/papiez.
Kategoria programy multimedialne: – I nagroda: Biuro Ewangelizacji Jubileuszowej w Częstochowie za opracowanie multimedialnej płyty DVD oraz strony internetowej www.filmjezus.pl – wszystkie strony promujących film oraz prezentujących historię powstania, strukturę i przesłanie filmu *Jezus*.

III FESTIWAL FILMÓW KULTOWYCH KATOWICE (6-14 V)

Pierwsze dwie edycje Festiwalu były imprezami, które odbywały się w ramach studenckiego święta Julek w Katowicach. Organizatorzy III edycji: Stowarzyszenie Inicjatywa. Instytucja Filmowa Silesia Film, Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa w Katowicach, Dyskusyjny Klub Filmowy „Scena Gugałander”, Śląskie Towarzystwo Filmowe, Instytut Kultury i Zakład Filmoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Górnośląskie Centrum Kultury, Gutek Film. Honorowy patronat: Kazimierz Kutz. Mecenas: Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice, Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Patronat medialny: Flash, „Gazeta Wyborcza”, Polskie Radio Program III, miesięcznik akademicki „Eurostudent”, onet.pl, magazyn studencki „Dlaczego?”, „Machina”, Film Web, „Kino”.

W programie: – wieczór z muzyką filmową: – dyskusja *Polski kino kultowe* z udziałem m.in. Tadeusza Sobolewskiego, Romana Gutka, Andrzeja Gwoźdźca, Jana F. Lewandowskiego, Tadeusza Miczki, Feliksa Netza; – I wystawa plakatu filmowego z kolekcji Krzysztofa Dydo, z Galerii Plakatu w Krakowie i z archiwum Gutek Film; – Spotkania i wykłady poświęcone

filmowi kultowemu: Piotr Zwojski: *Jak się zostaje reżyserem kultowym – przypadek Jima Jarmuscha*; Monika Adamiecka-Romuszyńska i Marcin Skorek: *Kultowa animacja? Disney i Manga*; Adam Pluszka: *Czy remake może stać się filmem kultowym?* Agnieszka Cwikiel: *Kultowe filmy teoretyków*; Andrzej Gwoźdź: *Moje kino kultowe...* – *Komeda XXI wieku* – koncert muzyki Krzysztofa Komedy w nowej aranżacji Leszka Kułakowskiego i innych polskich jazzmanów; – Pokaz sztuki video-artu z Wrocławskiego Festiwalu Sztuki Mediów WRO; – Spotkania z reżyserami i aktorami (m. in. Jackiem Borchuchem, Kazimierzem Kutzem); – Dzień Luisa Buñuela: prelekcja prof. dr hab. Urszuli Aszyk: *Z dziejów pewnej przyjaźni: Buñuel, Lorca, Dali*. projekcje filmów: *Pies andaluzyjski*, reż. Luis Buñuel i Salvador Dali (1928). *Złoty wiek* (1930), *Anioł zagłady* (1962). *Hamlet Luisa Buñuela* – spektakl w wykonaniu studentów kulturoznawstwa. *Okrągły stół Buñuelowski* z udziałem prof. dr hab. Urszuli Aszyk, dr Agnieszki Cwikiel, prof. dr hab. Tadeusza Miczki, prof. dr hab. Andrzeja Gwoźdźca. – Projekcje festiwalowe: m.in. filmy *Rejs*, reż. Radosław Piwowarski, *Miś*, reż. Stanisław Bareja, *Do widzenia, do jutra*, reż. Janusz Morgenstern, *Nikt nie woła*, reż. Kazimierz Kutz, *Nóż w wodzie*, reż. Roman Polański, *Kullafior*, reż. Jacek Borchuch, *Niewinni czarodzieje*, reż. Andrzej Wajda. *Przypadek*, reż. Krzysztof Kieślowski, *Wojaczek*, reż. Lech Majewski, *Rysopis*, reż. Jerzy Skolimowski, *Nie lubię poniedziałków*, reż. Tadeusz Chmielewski, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, reż. Wojciech Jerzy Has, *Małżowina*, reż. W. Smarowski, *Upadłe anioły*, reż. Wong Kar-Wai, *Nagi Lunch*, reż. David Cronenberg, *Czarny Piotruś*, reż. Milos Forman, *Ghost Dog – droga samuraja*, reż. Jim Jarmusch, *Zagubiona autostrada*, reż. David Lynch, *Prosta historia*, reż. David Lynch, *Blade Runner*, reż. Ridley Scott, *Casablanca*, reż. Michael Curtiz, *Matrix*, reż. Bracia Wachowscy, *Blair Witch Project*, reż. Da-

niel Myrick, Eduardo Sanchez, *Europa*, reż. Lars von Trier.

II TVP.S.A. MUSIC AND FILM FESTIWAL WARSZAWA, GDYNIA, POZNAN, ŁÓDŹ, ZABRZE, SZCZECIN (15-27 V)

Program: koncert Toma Waita, Ennio Morricone, Iggy Popa, Terence'a Trenta D'Arby'ego, Vondy Sheppard, Electric Light Orchestra, Arta Garfunkel'a, Kasi Kowalskiej, koncert muzyki Elmera Bernsteina w wyk. orkiestry Simfonii Varsovia i Chucky Mangione oraz koncert Polskiej Piosenki Filmowej w wyk. Aleksandra Maliszewskiego z orkiestrą. Soliści: Ewa Bem, Edyta Geppert, Kwartet teatru RAMPA, Elżbieta Zajączkówna, Maryla Rodowicz, Liroy, Grzegorz Markowski, Space Violin, Affabre Concini. Janusz Rewiński, Katarzyna Skrzynecka, Katarzyna Staniewicz, Grzegorz Turnau, Stanisław Sojka, Bohdan Łazuka, Anna Maria Jopek, O.N.A., Ryszard Rynkowski, Andrzej Rosiewicz.

TPSA Music and Film Festival: PHILIP AWARDS (statuetki Filipa)

Nagrody za całokształt twórczości: Ennio Morricone i Elmer Bernstein; Nagroda za muzykę oryginalną i adaptację muzyki w filmie polskim: Krzesimir Dębski za muzykę do filmu *Ogniem i mieczem*, reż. Jerzy Hoffman; Nagroda za muzykę oryginalną i adaptację muzyki w filmie amerykańskim: John Williams za muzykę do filmu *Gwiezdne wojny: część I – Mroczne widmo*; Nagroda za muzykę oryginalną i adaptację muzyki w filmie innej produkcji: zespół Buena Vista Social Club za skomponowanie i wykonanie muzyki do filmu *Buena Vista Social Club*, reż. Wim Wenders; Nagroda za piosenkę w polskim filmie i serialu telewizyjnym: Grzegorz Turnau i Stanisław Sojka za piosenkę *Soplicowo* z filmu *Pani Tadeusz* w reż. Andrzeja Wajdy; Nagroda za piosenkę w amerykańskim filmie i serialu telewizyjnym: Phil Collins za piosenkę *You'll Be in My Heart* z filmu *Tarzan*; Nagroda za piosenkę w filmie i serialu telewizyjnym:

zynymniejprodukcji: Deni Hines za piosenkę *What Makes You a Man* z filmu *Taxi*; Nagroda za muzykę w komedii lub musicalu: Vonda Shepard za muzykę do serialu telewizyjnego *Ally McBeal*; Nagroda za muzykę w filmie animowanym polskiej produkcji: Jan Pospieszalski za muzykę do filmu *Odwrocona góra*; Nagroda Publiczności internetowej: Kuba Sienkiewicz za piosenkę *Co powie Ryba?* z filmu *Kiler-ów 2-óch*, reż. Juliusz Machulski.

X MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KRÓTKOMETRAŻOWYCH AMATORSKICH FILMÓW WIDEO „SMOFI 2000” (19 V)

W konkursie pokazano 28 filmów. Jury: Jerzy Ridań – reżyser (przewodniczący), Igor Mołodecki – reżyser, Zygmunt Konieczny – kompozytor, Jerzy Armat – filmoznawca, krytyk filmowy, Janusz Korosadowicz – filmoznawca, Bogusław Natkaniec – dyrektor festiwalu (sekretarz jury). Nagrody: – Grand Prix SMOFI 2000: *Pump Action*, reż. Phil McNally (Wielka Brytania) – większość głosów; W kategorii filmów alternatywnych – profesjonalnych: – „Złoty SMOFI 2000”: nie przyznano; – „Srebrny SMOFI 2000”: *Purgatory*, reż. Michael Frank (Australia) – jednogłośnie; – „Brązowy SMOFI 2000”: *Portrety malowane struną na szkle...* reż. Grzegorz Kwinta (Kraków) – jednogłośnie; W kategorii filmów amatorskich: – „Złoty SMOFI 2000”: *Maciek*, reż. Dariusz Żelonka (Gdynia) – jednogłośnie; – „Srebrny SMOFI 2000”: *Życie...?* reż. Grzegorz Fajdek (Kraków) – jednogłośnie; – „Brązowy SMOFI 2000”: *Targ*, reż. Irek Gęborys (Biłgoraj) – jednogłośnie. Wyróżnienia jury: – *Graffiti*, reż. Michał Jaskulski i Przemysław Pietras (Kraków) oraz *The crystal photographer*, reż. bracia T&T Dreijer (Dania) – za wartości poznawcze; – *Elephantunkus primigenius*, reż. Zbigniew Lenard i Aleksander Kmiecik (Kraków) – za animację; – *Skoju-*

zenia, reż. Henryk Lehnert (Oświęcim) – za montaż skojarzeniowy; – *La vie immediate*, reż. Olivier Ciechelski (Francja) – za interesujące połączenie ścieżki dźwiękowej z obrazem.

18. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY „DOZWOLONE DO 21” WARSZAWA (25-29 V)

Organizator: Federacja Twórców Filmów Nieprofesjonalnych przy współpracy Komitetu Kinematografii, Wydziału Kultury Gminy Warszawa Centrum, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawskiej Fundacji Kultury, Samorządu Województwa Mazowieckiego, KODAK Professional Motion Imaging, Silver Screen Cinemas, Positive Charge Professional Video Partner, AGFA, GMP Global Media Partner, CHROMAPRESS, TECHFILM, VISION. Miejsce: kino „Feliks” (dawna Agrafta pl. Żelaznej Bramy 2). Patronat nad festiwalem sprawowała Światowa Unia Filmu Nieprofesjonalnego UNICA. Patronat medialny „Cinema”, TVP 1. Zadaniem programowym festiwalu jest promocja niezależnego kina młodych. W imprezie wzięło udział 120 filmowców z Polski i Europy, którzy nie ukończyli jeszcze 21. roku życia. Pokazano 100 filmów polskich i 50 zagranicznych. Imprezy towarzyszące: Otwarta Szkoła Filmowa, czyli podstawy filmowania dla wszystkich i Warsztaty – Montaż filmowy w praktyce. Konkurs polski Jury: Magdalena Łazarkiewicz – reżyserka, Andrzej Chyra – aktor, Witold Kon – Przewodniczący FTN, Jerzy Morawski – dziennikarz, publicysta. Grand Prix: *Wideomania epizod 4*, reż. Dominik (lat 21) i Piotr (lat 20) Matwiejczyk z Kryniczna; – I nagroda: *Wojna taka straszna, a w dzieciach zwolenników ma*, reż. Michał Olszewski (lat 12) z Klubu Video Domu Kultury im. Władysława Broniewskiego w Warszawie; – II nagroda ex aequo: *West 15*, reż. Łukasz Cholewiak i Katarzyna Ko-

nierz z AKF „Szwenk” z Tarnowa i *Taka ja Maja*, reż. Maja Kotarska z KF „Kadr-35”; – III nagroda ex aequo: *Absynt*, reż. Marcin Kowalewski z Rudy Śląskiej i *Otwieranie drzwi*, reż. Anna Bogdańska, Sylwia Liszak z Wrocławia oraz *Wszystko przez koło, czyli dookoła koła*, real. dzieci z Pracowni Filmu Animowanego przy Centrum Kultury „Zamek” w Poznaniu; – IV nagroda ex aequo: *Spotkanie*, reż. Mateusz Leonński z AKF „AWA” z Poznania, dwa filmy *Komedia i Zielenka Łąka*, reż. Ziemowit Jaworski i Dawid Sokołowski z Bydgoszczy, *Koktajl*, reż. Piotr Struczyk i Łukasz Greczner z AKF „Chemik” z Oświęcimia oraz *To love to...* reż. Łukasz Mikołajewski z Warsztatów Filmu Animowanego w Legnicy. Wyróżnienia jury: *Andron*, reż. Janusz Raczynski z Warszawy; *Elita*, reż. Michał Marcinkowski z AKF „AWA”; *Bambus Splaszczak i żyrafa*, reż. Łukasz Greczner i Witold Urbański z AKF „Chemik” z Oświęcimia; *Intra*, reż. Dominik Góralski z AKF „Szklane Oko” z Legnicy. Jury przyznało nagrodę zespołową dla AKF „Chemik” z Oświęcimia za twórczo-ironiczny stosunek do rzeczywistości i ich samych. Jury nominowało do Nagród Roku Federacji Twórców Filmów Nieprofesjonalnych następujące filmy: – w kategorii za najlepszą reżyserię: Dominika i Piotra Matwiejczyków z Kryniczna za film *Wideomania epizod 4*; – w kategorii za najlepszy scenariusz: Maję Kotarską z KF „Kadr-35” za film *Taka ja Maja*; – w kategorii za najlepsze zdjęcia: Annę Bogdańską i Sylwię Liszak z Wrocławia za film *Otwieranie drzwi*. Konkurs międzynarodowy Jury: Bartek Prokopowicz – operator (Polska), Thomas Knutson – dziennikarz (Szwecja), Grigorij Czizogidze – reżyseria (Gruzja). Grand Prix: nie przyznano; – I nagroda ex aequo: *Wideomania epizod 4*, reż. Dominik i Piotr Matwiejczyk i *Little big gangster*, reż. Stefan Lelowiec (Słowacja); – II nagroda: *Shaolin Shadow Fist*, reż. Tobias Lendel i Joar Palm (Szwecja); – III nagroda: *Pan i pastuszek*, reż. Eka Dolidze, Levan Kahisvili,

Temur Mżavia, Marika Tapuria, Dato Kareli (Gruzja).

Nagrody specjalne: – za najlepszy dokument: *West 15*, reż. Łukasz Cholewiak i Katarzyna Koniarz z AKF „Szwenk” z Tarnowa; – za oryginalny pomysł: *Irrlicht*, reż. Marco Jakob (Niemcy); – za najlepszy thriller: *Tuhakslemata*, reż. Liisa Kackam (Estonia); – za humor i podejście do tematu: *Pani i pustuska*; – za dobry temat rodzinny: *Moja siemia*, reż. Ilija i Nika Czigogidze (Gruzja); – za obiecujący talent: *Mauricio's way*, reż. Fernando Illezca Barria (Szwecja) i *Nazca – die Wüste lebt*, reż. Julia Tews (Niemiec).

Jury niezależne: Anna Mucha – aktorka, Dorota Glapa – dziennikarka, Monika Zakrzewska – dziennikarka, Daniel Bloom – muzyk, kompozytor, Jacek Borech – aktor, reżyser.

Grand Prix: *Wideomania epizod 4*, reż. Dominik i Piotr Matwiejczyk z Kryniczna; – I nagroda: *West 15*, reż. Łukasz Cholewiak i Katarzyna Koniarz z AKF „Szwenk” z Tarnowa; – II nagroda: *Wojna taka straszna, a w dzieciach zwoleńników ma*, reż. Michał Olszewski z Klubu Video Domu Kultury im. Władysława Broniewskiego w Warszawie; – III nagroda: *Złota rybka*, reż. Artur Zawisza z AKF „Minifilm” z Legnicy; – IV nagroda: *Little Big Gangster*, reż. Stefan Lelović (Słowacja). Wyróżnienia jury niezależnego: – za choreografię i efekty specjalne: *Shaolin Shadow Fist*, reż. Tobias Lendel i Joar Palm (Szwecja); – za kreację aktorską: Piotr Matwiejczyk (*Wideomania epizod 4*) i Michał Olszewski (*Wojna taka straszna, a w dzieciach zwoleńników ma*); – za film: *Irrlicht*, reż. Marco Jakob (Niemcy).

XXXVII MIĘDZYNARODOWY I XXXIII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL FILMÓW DOKUMENTALNYCH I KRÓTKOMETRAŻOWYCH KRAKÓW (26 V – 1 VI)

Organizator: Apollo Film. Dyrektor Krzysztof Gierat. Dyrektor programu Tadeusz Lubelski. Miejsce: Kino „Kijów” i „Mikro”. W konkursie międzynarodowym pokaza-

no 67 filmów, w konkursie ogólnopolskim 48.

Nagrody: – Smok Smoków za twórczy wkład w rozwój filmu dokumentalnego: Raymond Depardon (Francja).

Konkurs międzynarodowy: Jury: Márta Mészáros – Węgry (przewodnicząca), Bunny Dexter – Wlk. Brytania, Hylmy Etykan – Turcja, Jarmo Jaaskelainen – Finlandia, Krzysztof Kłopotowski – Polska, Pene Laloux – Francja, Murat Mamedow – Ukraina.

Nagrody: – Grand Prix – Złoty Smok: *Benek Blues*, reż. Katarzyna Maciejko-Kowalczyk; – Nagrody Specjalne: Srebrny Smok za najlepszy film animowany: *Au bout du monde (Na końcu świata)*, reż. Konstantin Bronzit (Francja); Srebrny Smok za najlepszy film dokumentalny: *Bloodsvagen (Krwawa droga)*, reż. Gunnilla Bresken (Szwecja); Srebrny Smok dla najlepszego filmu fabularnego: *Bancos (Bunki)*, reż. Alberto Rodriguez, Santi Amodeo (Hiszpania); Dyplomy honorowe przyznane przez jury: – *Grandfather's Revolutions (Rewolucje dziadka)*, reż. Peter Hegedus (Australia) – *Takiego pięknego syna urodziłam*, reż. Marcin Koszałko.

Jury FIPRESCI: Jerzy Bereda, Jacques Kermabon, Sasa Radojevic. Nagroda FIPRESCI: *Bloodsvagen (Krwawa droga)*, reż. Gunnilla Bresken (Szwecja). – Mention Speciale FIPRESCI: *Klein Geld (Drobne)*.

Jury Międzynarodowej Federacji Klubów Filmowych FICC: Lena Hermansson (Szwecja), Luis B. Barros (Portugalia), Aleksandra Myszak (Polska). – „Don Kichot” Nagroda Międzynarodowej Federacji Klubów Filmowych FICC: *L'evangile selon les Papous (Ewangelia według Papuasów)*, reż. Thomas Balmes (Francja).

Specjalne wyróżnienia: *Trans-Siberia*, reż. Kanerva Cederström (Finlandia); *Perukarz*, reż. Steffen Schaffer (Niemcy).

Jury abonentów PLANETE za najlepszego reżysera filmu polskiego uznało Krzysztofa Nowaka-Tyszowieckiego, autora filmu *Akowcy*.

Jury studentów miasta Krakowa: – Nagroda za film animowany: *Au bout du monde*. – Nagroda za film doku-

mentalny: *Grandfather's Revolutions*.

Konkurs ogólnopolski

Jury: Stanisław Rózewicz (przewodniczący), Olga Tokarczuk, Witold Giersz, Paweł Łoziński i Mateusz Werner, Rafał Syski (sekretarz). Grand Prix – Złoty Krakowski Lajkonik: *Benek Blues*, reż. Katarzyna Maciejko-Kowalczyk; – Srebrny Krakowski Lajkonik: *Jan Lebenstein – Dziennik samotnika*, reż. Andrzej Wolski; – Nagroda Specjalna – Brązowy Krakowski Lajkonik: *Czytając Sienkiewicza na pustyni Negev*, reż. Krzysztof Bukowski; – Wyróżnienia: *I nie opuszczę cię aż do śmierci*, reż. Maciej Adamek; *Portret we wnętrzu*, reż. Robert Sowa; *Śląski Teksas*, reż. Ryszard Romanowski; – Nagroda Jury w postaci rzeźby autorstwa profesora Bronisława Chromego: *Biera kryka, psa i idymy grać*, Violetta Rotter-Kozera; Nagroda Pierwszego Filmu: *Blusmeni – Ballada o Janku „Kysie” Skrzeku*, reż. Adam Sikora. Jury studentów miasta Krakowa nie przyznało nagrody w konkursie ogólnopolskim, ale wyróżniło „za uzasadniony ekshibicjonizm” film Marcina Koszałki *Takiego pięknego syna urodziłam*.

Konkursom towarzyszyły retrospektywy twórczości, m.in. Raymonda Depardon z Francji, mistrza polskiej szkoły animacji Mirosława Kijowicza, klasyka animacji francuskiej Rene Laloux, jednego z najsłynniejszych dokumentalistów francuskich Chrisa Markera i Jerzego Ziarnika – twórcy kilkudziesięciu wielokrotnie nagradzanych filmów dokumentalnych i współautora pierwszego polskiego serialu telewizyjnego. Odbyła się także retrospektywa „Rok po roku z Polską Kroniką Filmową”, pokazy etiud szkół filmowych z Łodzi i Katowic, pokazy filmów animowanych, m.in. animowanych horrorów Aleksandra Sroczynskiego oraz filmów braci Antoniszczaków w ramach Kina Letniego ze Studium Filmów Animowanych oraz w związku z jubileuszem pięćdziesięciolecia Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie retrospektywa „Złota seria dokumentów WFD”.

W czasie festiwalu był realizowany projekt Józefa Piwowskiego „Pierwszy film Kraków 2000”. W cyklu „Premiery dokumentalne” pokazano m.in. *Pamiętam, nie zapomniałem* Meksykanina Juana Rulfo oraz *Cinema Vérité* Kanadyjczyka Petera Wintonicka. W Centrum Japońskim „Manggha” otwarto wystawę prac fotograficznych Raynonda Depardona.

46. OGÓLNOPOLSKI KONKURS FILMÓW AMATORSKICH OKFA 2000 KONIN (8-11 VI)

Jury: Henryk Kluba (przewodniczący), Andrzej Kuśmider, Jan Peszek, Grzegorz Tomczak. W konkursie pokazano 60 filmów.

Nagrody: – Grand Prix – nagroda marszałka województwa wielkopolskiego i nagroda ufundowana przez mgr inż. Wojciecha Adamczyka, Prezesa Zarządu Zespołu Elektrowni PAK S.A.: *Dwaj z Teksasu*, reż. Józef Kłyk i Wojciech Wikarek z KWK „Piast” Bieruń; – I nagroda ufundowana przez PPH „ROLAND” Marian Brzostowicz: *Zielona łąka*, reż. Ziemowit Jaworski z Pałacu Młodych w Bydgoszczy; – II nagroda nagroda ufundowana przez BIURO RAJ s.c. autorizowanego przedstawiciela PLUS GSM: *Komedia*, reż. Ziemowit Jaworski z Pałacu Młodych w Bydgoszczy; – III nagroda ufundowana przez prezydenta miasta Konina i nagroda ufundowana przez posła na sejm RP Antoniego Tyczkę: *Wideomania*, reż. Piotr i Dominik Matwiejczyk z Krynicy; Nagrody specjalne Jury: – za najlepszy film fabularny i debiut nagroda ufundowana przez Biuro podróży „Mondial Tours” i nagroda wicewojewody województwa wielkopolskiego: *Nic mi nie mów*, reż. Luiza Szumiło ze Złocieńca; – za najlepszy film animowany nagroda ufundowana przez „Przegląd Koniniński”: *Wszystko przez koło czyli dookoła koła*, real. Pracownia Filmów Animowanych w Poznaniu; – za najlepszy film dokumentalny nagroda ufundowana przez Starostwo Powiatowe w Koninie: *W naszym ogrodzie*, reż. Jacek Adamczewski z Łodzi.

Wyróżnienia jury: – nagroda ufundowana przez Starostwo Powiatowe w Turku: *Co chcesz wiedzieć o miłości*, reż. Jarosław Sztandera z Kalisza; – nagroda ufundowana przez Radio „Konin”: *Temida*, reż. Henryk Lehnert z AKF „Chemik” Oświęcim; – nagroda ufundowana przez Studio Foto Raj: *Powrót*, reż. Leszek Boguszewski z AKF „Sawa” Warszawa; – nagroda honorowa: *Chłopi razem*, reż. Józef Czerski i Artur Kozak z Wołowa; – nagroda ufundowana przez Sklep „Olimpus” Grzegorza Kamińskiego i nagroda ufundowana przez senatora RP Marka Waszkowiaka: *Wést 15*, reż. Katarzyna Koniarz i Łukasz Cholewiak z AKF „Szwenk” w Tarnowie; – nagroda ufundowana przez Zakład Fotograficzny Andrzeja Krajewskiego: *Muciek*, reż. Dariusz Żelonka z Gdyni; – nagroda ufundowana przez Biuro Raj: *Ceremonia*, reż. Jacek Adamczewski z Łodzi; – nagroda ufundowana przez Biuro Raj: *Przychodzimy, odchodzimy*, reż. Katarzyna Koniarz z AKF „Szwenk” Tarnów; – nagroda ufundowana przez Sklep Muzyczny „Gama”: *Gdybym tylko mógł*, reż. Michał Jaszowski z Jachy i Spółka Films z Białej Podlaskiej; – nagroda ufundowana przez „Gazetę Poznańską”: *Teksas*, reż. Henryk Lehnert z AKF „Chemik” Oświęcim; – nagroda ufundowana przez Urząd Miejski w Koninie: *Koktajl*, reż. Piotr Struczyk i Łukasz Greczner z AKF „Chemik” Oświęcim; – nagroda ufundowana przez Urząd Miejski w Koninie: *Histeria*, reż. Marta Siwek i Maciej Dominiak ze Służewieckiej Frakcji Filmowej i K.F. „Kadr” z Warszawy; – nagroda ufundowana przez Ireneusza Niewiarowskiego – posła na Sejm RP, Prezesa Towarzystwa Samorządowego: *W Kaliszu na ulicy Brzozowej*, reż. Jarosław Sztandera z Kalisza; – nagroda ufundowana przez Zakład Fotograficzny Wojciecha Syniewskiego: *Złota rybka*, reż. Artur Zawisza z AKF „Jatena Magica” z Legnicy. Nagroda Przewodniczącego Komitetu Kinematografii za najciekawszy zestaw filmów: AKF „Chemik” Oświęcim.

Jury nominowało do nagród roku: – za scenariusz: *Zielona łąka*, reż. Ziemowit Jaworski; – za reżyserię: *Co chcesz wiedzieć o miłości*, reż. Jarosław Sztandera; – za zdjęcia: *Komedia*, reż. Ziemowit Jaworski.

IV PRZEGLĄD FORM DOKUMENTALNYCH BAZAR 2000 POZNAŃ (14 VI)

Festiwal filmów na tematy gospodarcze i społeczne.

– Nagrody w kategorii film-reпортаż: *„Polska” odchodzi z ulicy Polaku*, reż. Waldemar Karwat i A wiośną przyleć bociany, reż. Barbara Balińska i Krzysztof Kalukin; – Nagroda w kategorii magazynów publicystyczno-gospodarczych: *Biznes Tydzień*, prod. Polsat; – Nagroda Prezydenta Poznania: program publicystyczny *Bezpieczny bank*.

XXX LUBUSKIE LATO FILMOWE – FESTIWAL KINEMATOGRAFII EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ ŁAGÓW (25 VI – 2 VII)

Organizator: Klub Kultury Filmowej w Zielonej Górze. Miejsce: kino „Świt”, sala kinowa „Basztowa”, sala wideo ośrodka „Leśnik”, amfiteatr. Pierwsza edycja imprezy miała miejsce w czerwcu 1969 r. Lubuskie Lato Filmowe stało się w 1971 roku Festiwalem Polskich Filmów Fabularnych w Łagowie. W 1974 roku władze kinematografii przeniosły festiwal do Gdańska. W Łagowie pozostał przegląd i konkurs polskich filmów fabularnych, z głównym akcentem położonym na stronę seminaryjno-dyskusyjną. Hasło imprezy brzmiało: *Film a kultura współczesna*. Od czerwca 1990 roku hasło brzmi *Kinematografie Europy Środkowej i Wschodniej*, a przegląd ma charakter międzynarodowy. Nagrody: – Diamentowe Grono dla najlepszego filmu dekady wybrane go z dziesiątki laureatów nagród Złotego Grona z lat 1990-1999: *Kochana Emma, droga Böbe*, reż. Ist-

van Szabo (Węgry); – Złote Grono: *Pelisky (Pielesze/Przytulne zakątki)*, reż. Jan Hřebek (Czechy); – Srebrne grono: *Barak*, reż. Walerij Ogorodnikov (Rosja); – Brązowe Grono: *Moloch*, reż. Aleksander Sokurov (Rosja); – Nagroda im. Juliusza Burskiego przyznana przez organizatorów XXX LIF: *Dług*, reż. Krzysztof Krauze (Polska); – Nagroda Specjalna: *Tuvali*, reż. Veit Helmer (Niemcy); – Nagroda Publiczności za najlepszy film z grona laureatów LIF z lat 1969-1989: *Sami swoi*, reż. Sylwester Chęciński.

W ramach festiwalu odbyło się Seminarium Stowarzyszenia Filmowców Polskich (28-29 VI).

I OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL REPORTAŻU TELEWIZYJNEGO „PAMIĄTKA Z CELULOIDU” WŁOCŁAWEK

Jury: Blanka Danilewicz (przewodnicząca), Grażyna Kubica, Andrzej Dziedzic, Michał Nekanda-Trepka, Wojciech Ostapowicz, Jerzy Pietraszewski, Andrzej Trybuła.

Nagrody: – I nagroda i statuetka „Karola”: *U nas wódka jest Bogiem, a wiara nalogiem*, autorka Lidia Duda (Oddział TVP w Katowicach); – II nagroda: *Tylko koni żal* – autor Witold Krasucki (2 Program TVP), *Taki poprzeczny człowiek*, autorka Beata Hyż-Czołpińska (Oddział TVP w Białymstoku), *Właściciel dusz*, autorka Łucja Klimas (2 Program TVP); – Wyróżnienia honorowe: *Boży wojownik* – autorzy Marzena Woźniak-Kruk i Jan Zubow (Oddział TVP w Katowicach), *Wojtus* – autorka Ewa Leja (TVN).

FESTIWAL GWIAZD MIĘDZYDROJE (1-5 VII)

W cyklu Nocna Plaża Filmowa pokazano: *Dług*, reż. Krzysztof Krauze, *Prawo ojca*, reż. Marek Kondrat, *To ja, złodziej*, reż. Jacek Bromski, *Zakochani*, reż. Piotr Wereśniak, *Chłopaki nie płaczą*, reż. Olaf Lubaszenko. Na Promenadzie Gwiazd odcisk dłoni pozostawili m.in. Krzysztof Zanussi, Ewa Wiś-

niewska, Wiesław Gołas, Piotr Fronczewski.

FESTIWAL FILMÓW LATYNOAMERYKAŃSKICH WARSZAWA (5-16 VII)

Organizator: Uniwersytet Warszawski, Warszawska Fundacja Kultury oraz Gutek Film. Miejsce: kino „Muranów”. Pokazano 36 filmów.

Program: – cykl Klasyczne kino Latinoamerykańskie: *Ręka w porządku (La Mano en la Trampa)*, reż. Leopoldo Torre Nilson, Argentyna 1961; *Krew Kondora (Yawar malku)*, reż. Jorge Sawinas, Boliwia 1969; *Susza (Vidas Secas)*, reż. Nelson Pereira dos Santos, Brazylia 1963; *Ślubowanie (O pagador des promesas)*, reż. Anselmo Duarte, Brazylia 1962; *Pierwsza szarża na machety (La primera carga al machete)*, reż. Manuel Octavio Gómez, Kuba 1969; *Śmierć biurokraty (La muerte de un burocrata)*, reż. Tomas Gutierrez Alea, Kuba 1966; *Przepowiednia (Presagio)*, reż. Luis Alcoriza, Meksyk 1974; *Zielona ściana (La muralla verde)*, reż. Armando Robles Godoy, Peru 1970; – cykl Kino Latinoamerykańskie Lat 90-ych. (Tytuły filmów znajdują się w części kroniki zatytułowanej „Polskie premiery filmów zagranicznych”); – przegląd filmów Luisa Buñuela: *Zapomniani (Los Olvidados)*, Meksyk 1950; *Rzeka i śmierć (El río y la muerte)*, Meksyk 1954; *Zbrodnicze życie Archibalda de la Cruz (La vida criminal de Archibaldo de la Cruz)*, Meksyk 1955; *Dziewczyna z wyspy (La joven)*, Meksyk 1960; *Antoś zagłady (El angel exterminador)*, Meksyk 1962.

IV FESTIWAL FILMU, MUZYKI I MALARSTWA NOWOGARD (29 VII – 6 VIII)

Organizator: Urząd Miejski w Nowogardzie, Dom Kultury i DKF Inteligencji i Studentów „Kontrasty”, „MARK 3” Biuro Promocji Artystycznej i Reklamy w Szczecinie; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie oraz Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w No-

wogardzie. Patronat honorowy: Przewodniczący Komitetu Kineematografii w Warszawie – Tadeusz Ścibor-Rylski. Patronat medialny: TVP Oddział Szczecin; Polskie Radio Szczecin; „Głos Szczeciński” – gazeta codzienna; „Kurier Szczeciński” – dziennik Pomorza Zachodniego oraz tygodnik lokalny „Wiadomości” Nowogard. Festiwal jest kontynuacją imprezy „Szczecińskie Lato Filmowe”, która odbywała się w Nowogardzie w latach 1997-1999. Lato Filmowe było ogólnopolską imprezą – spotkaniem reżyserów, aktorów, członków Dyskusyjnych Klubów Filmowych oraz miłośników kina. Formuła imprezy filmowej została zachowana. Poszerzono ją jednak o ofertę muzyczną. Towarzyszący Latu Filmowemu plener malarski (odbywający się po raz trzeci) stał się w roku bieżącym integralną częścią tej imprezy.

Program: pokazy filmów dokumentalnych i fabularnych; zapowiedzi nowego sezonu kinowego 2000-2001, XXVII Studium Wiedzy o Filmie, I Ogólnopolski Festiwal Awangardy Jazzowej, III Międzynarodowy Plenar Malarski 24 VII-6 VIII 2000 r. W ramach IV Forum Kin Studyjnych i Dyskusyjnych Klubów Filmowych odbyły się pokazy filmów z zasobów FilMOTEKI Narodowej, związanych z twórczością muzyczną i plastyczną oraz nowych filmów krótkometrażowych.

6. FESTIWAL FILMOWY I ARTYSTYCZNY LATO FILMÓW KAZIMIERZ DOLNY (4-13 VIII)

Goście: m.in. Krzysztof Zanussi, Jerzy Stuhr, Piotr Dumala, Łukasz Barczyk, Jacek Borcuch, Andrzej Chyra, laureat Oscara Zbigniew Rybczyński, Krzysztof Krauze, Tomasz Konecki, Andrzej Saramonowicz, Mariusz Grzegorzek, Lech Majewski, Janusz Morgenstern. Nagrody: Nagroda Publiczności w kategorii filmu fabularnego: I nagroda: *Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr i *Wszystko o mojej matce*, reż. Pedro Almodó-

var; II nagroda: *Dług*, reż. Krzysztof Krauze i *Prosta historia* (*The Straight Story*), reż. David Lynch, USA-Francja 1999; III nagroda: *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi i *Nie czas na łzy* (*Boys Don't Cry*), reż. Kimberly Peirce, USA 1999.

Nagroda Publiczności w kategorii dokumentu: I miejsce: *Takiego pięknego syna urodziłam*, real. Marcin Koszałko; II miejsce: *Benek Blues*, reż. Katarzyna Maciejko-Kowalczyk; Nagroda Publiczności w kategorii spektaklu Teatru Telewizji: *Związek otwarty*, według Dario Fo, reż. Krystyna Janda.

Program: – przegląd filmów L. Arsa von Triera (*Element zbrodni*, Dania 1984, 103 min; *Epidemic*, Dania 1987, 107 min; *Europa*, Dania-Francja-Szwajcaria-Niemcy 1991, 113 min; *Przelamując fale*, Dania-Szwajcaria-Francja-Holandia-Norwegia 1996, 156 min; *Medea*, Dania 1987, 76 min; *Ilhoci-Dogma 2*, Dania 1998, 117 min; *Królestwo I*, Dania 1994, 278 min; *Królestwo II*, Dania-Włochy-Szwajcaria-Norwegia-Francja 1997, 286 min).

Retrospektywa filmów Andrzeja Titkowa: – Filmy Piotra Dumay (*Łagodna, Nerwowe życie kosmosu. Wolność nogi, Franz Kafka*); – Filmy Zbigniewa Rybczyńskiego (*Schody, Imagine, Orkiestra, Czwarty wymiar, Kafka*); – pokaz etiud studentów Łódzkiej Filmówki; – pokaz filmów dokumentalnych o Sierpniu; – projekcje spektakli Teatru Telewizji: *Bigda idzie*, reż. Andrzej Wajda, *10 piętér*, reż. Witold Adamek, *Łamigłówna*, reż. Łukasz Wyleżalek, *Sandra K.*, reż. Maria Zmarz-Koczanowicz, *Nunery*, reż. Agnieszka Lipiec-Wróblewska, *Śmierć za śmierć*, reż. Władysław Kowalski, *Związek otwarty*, reż. Krystyna Janda, *Noc Helvera*, reż. Barbara Sass, *Stół*, reż. Piotr Mularuk, *Bullada o zbójcach*, reż. Waldemar Krzystek, *Diecko*, reż. Mariusz Front, *Ogień w głowie*, reż. Piotr Łazarkiewicz, *Dybuk*, reż. Agnieszka Holland; – pokazy filmów dokumentalnych z telewizyjnego cyklu *Czas na dokument: Oni*, reż. Ewa Borzęcka, *Opowiedz*

o twojej miłości, reż. Tadeusz Pałka, *Pierwsza, druga i ta trzecia Workuta*, reż. Grzegorz Królikiewicz, *Na wysokich obcasach*, reż. Ewa Straburzyńska, *Benek Blues*, reż. Katarzyna Maciejko-Kowalczyk, *Przybysze*, reż. Magdalena Piekorz, *Przyszłość złudzeń*, reż. Franco de Pena, *Takiego pięknego syna urodziłam*, reż. Marcin Koszałko, *Jestem mordercą*, reż. Maciej Pieprzyca, *Inie opuszczę cię aż do śmierci*, reż. Maciej Adamek, *List z Argentyny*, reż. Grzegorz Paćcek, *Zwirowisko-ostiumia niedziela*, reż. Magdalena Łazarkiewicz, *Gdzie jest mój starszy syn Kain*, reż. Agnieszka Arnold, *Ślub w domu samotności*, reż. Małgorzata Szumowska, *Życie, miłość, śmierć*, reż. S. Pultyn, J. Rybicki, *Reżyseria: Yves Goulais*, reż. Krzysztof Lang, *Śmierć Zygielbojma*, reż. Dżamilla Ankiewicz; – pokazy filmów dokumentalnych: *Jan Lehenstein* – dziennik samotnika, reż. Andrzej Wolski, *Andrzej Seweryn* – aktor/acteur, reż. Wojciech Michera, *Umrzyjmy razem*, reż. Krzysztof Tchórzewski, *Kresy*, reż. Jarek Sygniewski, *Szop, szop, szop, szopę*, reż. Mariusz Wilczyński, *Z Czeczotem przez niebo*, reż. Piotr Bikont, *Ikar*, reż. Mirosław Dembiński, *Przednowa do ciszy*, reż. Bożena Gorus-Hockuba, *Jerzy Grotowski* – próba portretu, reż. Maria Zmarz-Koczanowicz, *Korytarz*, reż. Mirosław Bork, *Blusmeni* – ballada o Janku Skrzeku, reż. Adam Sikora, *Zapomniana armia*, reż. Jerzy Ślaskowski, *Matka nieznanego żołnierza*, reż. Mariusz Malec, *Bidul*, reż. Jarek Filipiak, *Kobiety, gazety i łzy*, reż. Jan Sosiński, *Zbigniew Rybczyński*, reż. Natalia Koryncka-Gruz, *Arkadiusz. Życie na szpilkach*, reż. Tomasz Magierski, *Janusz Korczak. Król dzieci*, reż. Agnieszka Ziarek, *Portret artysty z nimfami w tle*, reż. Krzysztof Roguski, *Skarga*, reż. Andrzej Trzos-Rastawiecki, *Tranceformer* – portret L. Arsa von Triera, reż. Stig Björkman, Dania-Szwecja 1997; – pokazy polskich i zagranicznych filmów fabularnych: *Skarby ukryte*, reż. Krzysztof Zanussi, *Cud purymowy*, reż. Izabella Cywińska, *Żółty szalik*,

reż. Janusz Morgenstern, *Niech gra muzyka*, reż. Andrzej Barański, *4 w 1*, reż. Wenanty Nosul, *Królowa aniołów*, reż. Mariusz Grzegorzek, *Pół serio*, reż. Tomasz Konecki, *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi, *Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr, *Telefon*, reż. Krzysztof Krauze, *Samochód*, reż. Krzysztof Krauze, *Dług*, reż. Krzysztof Krauze, *Torowisko*, reż. Urszula Urbaniak, *Zabij ich wszystkich*, reż. Przemysław Wojcieszek, *Historia filozofii po góralsku według ks. Józefa Tischnera*, reż. Artur Więcek „Baron”, *Patrz na ciebie Marysiu*, reż. Łukasz Barczyk, 2450, reż. M. Swito, *Kallafiorr*, reż. Jacek Borcuch, A. Gawek, *Wojaczek*, reż. Lech Majewski, *Elizabeth*, reż. Shekhar Kapur, Wlk. Brytania 1998, *Truposz*, reż. Jim Jarmusch, USA 1995, *Idol* (*Velvet Goldmine*), reż. Todd Haynes, Wlk. Brytania-USA 1998, *Las Vegas parano*, reż. Terry Gilliam, USA 1998, *The Blair Witch Project*, reż. D. Myrrick, E. Sanchez, *Jeździec bez głowy*, reż. Tim Burton, *Spotkanie, pożegnania*, reż. Józef Paskovszky, Węgry-Polska 1999, *Podróże*, reż. Emmanuel Finkiel, Francja-Belgia-Polska 1999, *Pożegnanie*, reż. Jan Schuette, Niemcy 2000, *Czarny kot, biały kot*, reż. Emir Kusturica, Jugosławia-Niemcy-Francja 1998, *Nazwij to smem*, reż. Lynne Ramsay, Wlk. Brytania-Francja, *Prosta historia*, reż. David Lynch, USA 1999, *Wszystko o mojej matce*, reż. Pedro Almodovar, Hiszpania-Francja 1999, *The Million Dollar Hotel*, reż. Wim Wenders, Niemcy-USA 1999, *Shetit*, reż. Marian Marzyński, USA 1996, *Beczka prochu*, reż. Goran Paskaljevic, Francja-Grecja-Macedonia-Turcja-Serbia, *Goya*, reż. Carlos Saura, Hiszpania 1999, *Mifune (dogma 3)*, reż. Søren Kragh-Jacobsen, *8 i pół kobiety*, reż. Peter Greenaway, Wlk. Brytania-Niemcy-Holandia-Luksemburg 1999, *Buena Vista Social Club*, reż. Wim Wenders, Niemcy-USA 1998, *Wonderland*, reż. Michael Winterbottom, Wlk. Brytania 1999, *Happiness*, reż. Todd Solondz, USA 1998, *Jesienna opowieść*, reż. Eric Rohmer, Francja 1998, *Ilana-bi*,

reż. Takeshi Kitano, Japonia 1997, *Tango*, reż. Carlos Saura, Hiszpania, 1997, *Festen (dogma 1)*, reż. Thomas Winterberg, Dania 1998, *Gudji dilo*, reż. Tony Gatliff, Francja 1997, *Nie czas na łzy*, reż. Kimberly Peirce, USA 1999, *Celebrity*, reż. Woody Allen, USA 1998, *Kochankowie z kręgu polarnego*, reż. Julio Medem, Hiszpania-Francja 1998, *Wieczność i jeden dzień*, reż. Theo Angelopoulos, Grecja-Francja-Włochy 1998, *Happy Together*, reż. Wong Kar-Wai, 1997, *Ghost Dog: droga samuraja*, reż. Jim Jarmusch, USA-Francja-Niemcy 1999, *W obecności klauna*, reż. Ingmar Bergman, Szwecja 1998, *Il (Pi)*, reż. Darren Aronofsky, USA 1998, *Wyśnione życie uniółów*, reż. Eric Zanca, Francja 1998, *Julien: donkey-boy (dogma 6)*, reż. Harmony Korine, USA 1999, *Drive Bar Blues*, reż. Christopher Doyle, Hongkong-Japonia 1999, *Under Suspicion*, reż. Stephen Hopkins, USA 2000. Seminarium naukowo-literackie pt. *Nowa sztuka*. Goście: Mirosław Pęczak, Tadeusz Sobolewski, Marcin Świetlicki, Ingmar Villquist, Katarzyna Janowska (prowadzenie) – próbowali zdefiniować pojęcie „nowej sztuki” – terminu powstałego na gruzach dawnego podziału na niską i wysoką kulturę, dyskutując o wszystkim, co ciekawe, ważne i oryginalne w ostatnich dokonaniach filmowych, teatralnych i muzycznych. Spotkanie zakończył koncert duetu Świetlicki-Trzaska; – koncert cygańskiego zespołu Fanfare Ciocartia; – *Wszystko jest poezją – poeci w piosence*. Dyskusja o wadze tekstu w lansowaniu piosenki jako przeboju oraz wartościach literackich słów piosenek. Goście: Kora, Andrzej Żeńczewski, Anita Lipnicka, Adam Nowak, Anna Saraniecka. Mirosław Czyżykiewicz, Andrzej Sikorowski, Piotr Bałtorczyk (prowadzenie). Wieczór zakończył recital Renaty Przemysł: – *Kocham, więc jestem* – spektakl Ewy Szawłowskiej i Jacka Poksa, śpiewających piosenki o miłości przy akompaniamencie Moniki Polaczek; – wystawa 70 plakatów Franciszka Starowieyskiego (z lat 1956-1999) z kolekcji Edmunda P.

Lewandowskiego; – retrospektywa multimedialna Raymonda Depardona (wystawa fotograficzna *Szczęśliwa samotność podróżnika*, Hormmage dla przyjaciela *Roman Cieślewicz – plakaty filmowe*, cykl fotoreportaży *Korespondencje nowojorskie*, prezentacja cyfrowa *Pustynia Zen*); – prezentacja dokonań Zewnętrznej Galerii AMS; – wystawa malarstwa Anny i Andrzeja Mazurów; – koncerty jazzowe: kwartetu Janusza Skowrona, tria Krzysztofa Ścierańskiego, Kasi Rodowicz, tria The World Strings, kwartetu Macieja Strzelczyka i Kazimierza Jonkisa.

XXVII IŃSKIE LATO FILMOWE oraz II FESTIWAL KINA UKRAIŃSKIEGO IŃSKO (6-15 VIII)

Organizator: Miasto i Gmina Ińsk oraz DKF Inteligencji i Studentów Kontrasty.

Program: – Studium: Kultura Filmowa 2000 – stan i perspektywy; – W ramach festiwalu kina ukraińskiego oprócz pokazów filmów fabularnych i dokumentalnych odbyło się spotkanie ze studentami Wydziału Filmowego KATIM w Kijowie, konfrontacja etiud studentów ukraińskich i polskich z PWSFTViT w Łodzi oraz retrospektywa twórczości Paradżanowa (m.in. *Cienie zapomnianych przodków*, reż. Siergiej Paradżanow, 1964, 98 min; *Barwa granatu*, reż. Siergiej Paradżanow, Armenia 1966, 80 min); Filmy ukraińskie pokazane podczas festiwalu: *Przyjaciel nieboszczyka*, reż. Władzisław Krysztołowicz, Ukraina, 1997, 101 min, *Dwa księżycy trzy słońca*, reż. Roman Balaian, UKR, 1998, 92 min, *Czarna dolina*, reż. Borys Szylenko, Ukraina, *Rosyjski narodowy thriller*, reż. Igor Mylenko, Ukraina, 1998, 14 min, *Siódma marszruta*, reż. Michaił Ilienکو, Ukraina, 1997, 83 min, *Pochmurny poranek*, reż. Igor Mylenko, Ukraina, 1998, 10 min, *Śpiewaczka Josephine i mysi ludzie*, reż. Siergiej Masłoboiszczykow, Ukraina, 1995, 96 min. Ukraińskie filmy dokumentalne: *W muzeum Paradżanowa*, reż. Roman Balaian, 40 min,

Symfonia na kamieniu, reż. Wołodimir Bordiuk, 1999, 20 min, *Czyja prawda, czyja krzywda*, reż. A. Mikulski, 30 min, *Dziecko*, reż. Mykoła Maszczenko.

W cyklu *Kino nasze i naszych sąsiadów* pokazano najnowsze filmy polskie, białoruskie, czeskie, niemieckie i rosyjskie: *Nie ma zmiłuj*, reż. Waldemar Krzystek, Polska, 2000, *Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr, TVP 1999, 149 min, *Kullfiór*, reż. Jacek Borcuch, Polska, 1999, 66 min, *Skarby ukryte*, reż. Krzysztof Zanussi, TVP 2000, *Ogień w głowie*, reż. Piotr Łazarkiewicz, TVP 2000, 90 min, *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi, Polska 2000, 99 min, *Apollo Film, Paderewskiego życie po życiu*, reż. Stefan Szlachtycz, TVP 1999, 149 min, *Siwa legenda*, reż. Bohdan Poręba, Białoruś 1991, 110 min, *Przytulne zakątki*, reż. J. Hřebek, Czechy 2000, 116 min, *Tiwalu*, reż. Veit Helmer, Niemcy 1999, 101 min, *Barak*, reż. Valeri Ogrodnikow, Rosja 1999, 116 min.

Filmy krótkometrażowe: *Na końcu świata*, reż. Konstantin Bronzit, Francja 1999, 8 min, *Perukarz*, reż. Stefan Schaffler, Niemcy 1999, 15 min, *Portrait we wnętrzu*, reż. Robert Sowa, Polska 1999, 14 min, *Siedem czerwonych róż*, reż. Jerzy Sztwernia, TVP, 90 min.

Pokazy specjalne: *Pan Tadeusz*, reż. Andrzej Wajda, *Wierność*, reż. Andrzej Żuławski, Francja 2000, 165 min, *Trzeci cud*, reż. Agnieszka Holland, USA 1999, 119 min, *Robinson Warszawski*, reż. Andrzej Zarzycki, Polska 1948, 85 min, *Agent XXI*, reż. Raj Gosneil, USA, Syrena E.G.

Projekcje dla dzieci: *Mudelief, rysy na stole*, reż. Ineke Houtman, Holandia 1998, 85 min, *O największej kłótni (z serii 14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego)*, reż. Zbigniew Kotecki, TVP Studio Filmów Animowanych w Poznaniu, 1999, 18 min, *100 minut wakacji*, reż. Andrzej Maleszka, TVP Studio Filmów Animowanych w Poznaniu, 1999.

Filmoteka Narodowa pokazała dzieła ważne w rozwoju języka i gatun-

ków sztuki filmowej (szkoły filmowej) w mijającym stuleciu (*Narodziny narodu*, reż. David W. Griffith, USA 1915, 124 min – taper; *Męczeństwo Joanny D'Arc*, reż. Carl T. Dreyer, Francja 1927, 74 min, *Proces Joanny D'Arc*, reż. Robert Bresson, Francja 1961, 65 min, *Obywatel Kane*, reż. Orson Welles, USA 1941, 119 min, 2001. *Odyseja kosmiczna*, reż. Stanley Kubrick, Anglia 1968, 141 min. *Aleksander Newski*, reż. Sergiej Eisenstein, ZSRR 1938, 121 min, *Koyaanisqatsi*, reż. Godfrey Reggio, USA 1983, 86 min.

IV OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD FILMÓW KOMEDIOWYCH LUBOMIERZ (12-15 VIII)

Nagrody czytelników magazynu „Film”:

Najlepsze polskie komedie sezonu 1999/2000: Złote Granaty: *Chłopaki nie płaczą*, reż. Olaf Lubaszenko; Srebrne Granaty: *Zakochani*, reż. Piotr Wereśniak; Brązowe Granaty: *Fuks*, reż. Maciej Dutkiewicz.

Najlepsze komedie zagraniczne sezonu 1999/2000: Złote Granaty: *Notting Hill*, reż. Roger Mitchell; Srebrne Granaty: *Depresja gangstera (Analyze This)*, reż. Harold Ramis, USA 1999, Warner Bros.; Brązowe Granaty: *Miasteczko South Park (South Park: Bigger, Longer & Uncut)*, reż. Trey Parker i Matt Stone, USA 1999, Warner Bros.

Najlepszy aktor komediowy sezonu 1999/2000: Złote Granaty: Cezary Pazura; Srebrne Granaty: Maciej Stuhr; Brązowe Granaty: Artur Barciś.

Najlepsza polska aktorka komediowa sezonu 1999/2000: Złote Granaty: Katarzyna Figura.

PRZEGLĄD POLSKICH NIEZALEŻNYCH PRODUKCJI FILMOWYCH „PAKAMERA” TARNÓW (13-15 XII)

Miejsce: Tarnowskie Centrum Kultury.

Program: Grupa Sky-Piastowskie z Zielonej Góry oraz Centrum Dowodzenia Niczym z Lublina, zaprezentowały 12 filmów, m.in. *Że życie*

ma sens, *0,5 litra*, *Fikcyjne pulpety*, *Dr Jekyll & Mr Hyde*. Gospodarzem ostatniego wieczoru przeglądu był tarnowski zespół „Personel”.

LETNIA AKADEMIA FILMOWA ZWIERZYNIĘC (13-20 VIII)

Organizatorzy: Polska Federacja DKF; Urząd Miasta i Gminy w Zwierzyńcu.

Program: m.in. wykłady krytyków filmowych, spotkania z twórcami; Cykl „Człowiek i natura”: pokazy m.in. filmu *Anima mundi*, reż. Godfrey Reggio, *Wielki błękit*, reż. Luc Besson, *Niebiańskie dni*, reż. Terrence Malick; Cykl „Filmy na koniec wieku”: *Koyaanisqatsi* i *Powuqatsi*, reż. Godfrey Reggio, *Zaćmienie*, reż. Michelangelo Antonioni, *Brazil*, reż. Terry Gilliam; Przegląd „Wspomnienie o Wasiliju Szukszynie”, m.in. *Kullina czerwona, Pogwarki*; Cykl „Klubowy karnet”: m.in. *He Got Game*, reż. Spike Lee, *April*, reż. Nannie Moretti, *Goya*, reż. Carlos Saura; Cykl „Widziane po latach”, m.in. *Niewinni czarodzieje*, reż. Andrzej Wajda, *Nika nie woła*, reż. Kazimierz Kutz; Cykl „Kino nocne”, m.in. *Poruchunki*, reż. Guy Ritchie, *Go*, reż. Doug Liman.

I FESTIWAL DOBREGO HUMORU GDAŃSK-GDYŃIA-SOPOT (24-27 VIII)

Organizator: marszałek województwa pomorskiego, trójmiejscy prezydenci, Video Studio Gdańsk, Neptun Film, Telemedia. M.T. Art. Patronat: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Dyrektor artystyczny: Jerzy Gruza. Dyrektor organizacyjny: Marek Łochwicki. Producent: Video Studio Gdańsk. Cel: m.in. twórcza konfrontacja artystyczno-rozrywkowej produkcji filmowej i telewizyjnej, wyłonienie i nagrodzenie najcenniejszych utworów oraz promocja polskiej twórczości o charakterze rozrywkowym. Miejsce: gdańskie kino „Neptun”. Sylwester Chęciński (przewodniczący jury).

Nagroda dla zwycięzcy wyłonionego spośród laureatów przez jury – Grand Prix Festiwalu Błękitny Melonik Charliego: *Dziennik telewizyjny* Jacka Federowicza.

Nagrody główne: – za najlepszy fabularny film komediowy: *Fuks*, reż. Maciej Dutkiewicz; prod. TVP, VISION, Canal+; – za najlepszy serial komediowy: *Rodzina zastępcza*, odc. *Wierność i geografia*, prod. Polsat; – za najlepszy cykliczny program rozrywkowy: *Dziennik telewizyjny* Jacka Federowicza. prod. TVP Program I; – za najlepsze widowisko telewizyjne: *Milenium 2000 – Warszawa wita 2000 rok*, prod. TVP Program II; – za najdowodniejszą reklamę telewizyjną: Fundusz Imerytalny Ego Szejka, prod. Opus Film. Nagrody specjalne: – dla najlepszej aktorki komediowej: Agnieszka Krukówna (*Fuks*); – dla najlepszego aktora komediowego: Janusz Rewiński (*Tygrysy Europy*; prod. TVP Program I i *Ale plama*, prod. TVN; – za całokształt twórczości: Jerzy Gruza.

Nagrody telewizyjnych, którzy głosowali, wysyłając kupony do „Superexpressu”: – ulubiony serial komediowy: *Miodowe lata*, prod. Polsat; – ulubione widowisko telewizyjne: *Szansa na sukces*, prod. TVP Program II; – Gwiazda Uśmiechu: Marcin Daniec.

IX FESTIWAL POLSKICH WIDEOKLIPÓW YACH FILM GDAŃSK (7-9 IX)

Jury: Elżbieta Skrętowska, Marek Niedźwiecki, Bolesław Pawlica, Andrzej Mleczko.

Grand Prix: Radosław Zieliński (Bratanki, *Gdzie ten, który powie mi*); reżyseria: Wojtek Biedroń (Myslovitz, *Długość dźwięku samotności*); zdjęcia: Paweł Figurski (Małgorzata Walewska, *Canto D'Ucell*); kreacja aktorska: Kayah (Kayah, *Jaka ja Kayah*); scenariusz: Piotr Rzeplński (Anna Maria Jopek, Jeremi Przybora, *Na całej polaci śnieg*); animacja: Mariusz Wilczyński (Tomasz Stańko, *From The Green Hill*); montaż: Jarosław Barzan (Groovekojad, *Funkiusz Budi*); pla-

styczna aranżacja przestrzeni: Wojtek Żogała, Robert Tyska (Budka Suflera. *Bal wszystkich świętych*, reż. Robert Dejczer); nagroda za wideoklip dla dzieci Mały Jas: Grzegorz Sadurski (Arka Noego, *Tuto*); nagroda za debiut Biały Yach: Reprezentacja Polski, *Sila dźwięku*, real. Michał Marczak; nagroda specjalna Drewniany Yach: Marcin Ziębiński (*Jaka ja Kayah*); nagroda internaturów Krzemowy Yach (Kazik Staszewski, *Cztery pokoje*); Wyróżnienie: *Jesteś, który jesteś*, real. Grzegorz Sadurski.

VI PRZEGLĄD FILMÓW GÓRSKICH (ŁĄDEK ZDRÓJ 15-17 IX)

Program: – projekcje filmów: *The Road Less Traveled*, real. Bidyut Kotoky, Indie 1999, 20 min; *Traume aus Eis und Wind*, real. Christoph von Laberg, Niemcy 1997, 43 min; *O każdej porze*, real. Andrzej Kostenko, Polska 1999, 48 min; *Dry skis*, real. Wład Niekrasow, Rosja 1999, 11 min; *Madagascar '98*, *L'altra faccia del granito*, real. Marco Arnez, Marco Sterni, Włochy 1999, 14 min; *Ponad Tatry*, real. Jacek R. Lewiński, Polska 1997, 12 min; *Dolomitenmann '99*, real. Marian Schiebl, Czechy 1999, 23 min; *The Black*, real. C.A.V.E. Productions, USA 1999, 8 min; *Magia Rodopów*, real. Krzysztof Lang, Polska 1998, 6 min; *Local Heroes*, real. George Gage, USA 2000, 26 min; *The Mountains of Yesterday*, real. Guillermo Campo, Jesus Bosque, Hiszpania 1999, 45 min; *Goprowskie gązdownie pod Tarnicą*, real. Andrzej Potocki, Polska 1999, 12 min; *W poszukiwaniu pszczoły górskiej*, real. Jerzy Olak, Polska 2000, 25 min; *Wild Climbs: Czechy*, real. Richard Else, Wielka Brytania 1999, 30 min; *Wild Climbs: Colorado*, real. Richard Else, Wielka Brytania 1999, 30 min; *Wild Climbs: Tasmanian*, real. Richard Else, Wielka Brytania 1999, 30 min; *Mexico-ecounter with Demons*, real. Zdenek Motyka, Czechy 1999, 24 min; *Pies ratownik*, real. A. Kinaszewski, Polska 1995, 7 min; *The One*, real. Chuck Berry, Alf, Nowa

Zelandia 2000, 22 min; *Premier de cordee: le film des films*, real. Benoit Aymon, Szwajcaria 1999, 40 min; *Free Base*, real. Jerome Ruby, Sam Beaugue, Marc Marchand, Francja 1998, 9 min; *Wyżej niż gekony*, real. Marcin Jamkowski, Polska 2000, 13 min; *Alpinus Spitzbergen 2000-08-22*, real. Artur Hajzer, Polska 2000, 25 min; *An Extreme Tower*, real. Wład Niekrasow, Rosja 1998, 20 min; *The Echo of Tien Shan*, real. K-soul Cherix, Szwajcaria 1998, 49 min; *Leap of Faith*, real. Mary Duffy, USA 1998, 10 min; *Tragedy & Triumph on Firecracker Hill*, real. Gus Gusciora, USA 2000, 8 min; *Christophe*, real. Nicolas Philibert, Francja, 30 min; *Christophe 2. The Khan Tengri Challenge*, real. K-soul Cherix, Szwajcaria 1998, 52 min; *Grenlandia 2000*, real. Sławomir Ejsymont, Polska 2000, 20 min; *43 km, 2 hod, 16 min*, real. Marian Koan, Stowacja 2000, 20 min; *Thulai Sagar or a True Indian Moovie*, real. Wład Niekrasow, Rosja 1999, 18 min; *Au-Dela des sommets*, real. Thierry Donard, Francja 1992, 30 min; *Ponad tęczą*, real. Stefan Szlachtycz, Polska 2000, 30 min; *Downwalling*, real. Jaromir Zid, Czechy 1999, 25 min; *Le Dolomiti di pierinodal pra*, real. Fulvio Mariani, Szwajcaria 1999, 26 min; *When the Mind powers the body* – Eric Escoffier, real. Jan Kerhort, Gregor Sommer, Niemcy 1999, 60 min; – filmy o Andrzejku Zawadzie: *Kto jest kim w Polsce? Andrzej Zawada*, real. K. Kownas, T. Wudzki, J. Mierosławski, P. Deltis, L. Brański, W. Kownas, Polska 1997, 10 min; *Andrzej Zawada. Ostatnia rozmowa*, real. Anna Teresa Pietraszek, Polska 2000, 50 min; – koncerty m.in. zespołu „Trebanie-Tutki”, Łidyty Bartosiewicz z zespołem; – całonocna zabawa w chacie góralskiej przy ośrodku „Nad Potokiem”; – prezentacja folkloru indyjskiego w wykonaniu grupy Hare Krysna; – Base camp party pod Everestem dla wszystkich uczestników Przeglądu Filmów Górskich; – najciekawsze filmy z poprzednich edycji Przeglądu: *Camanchaca*, real. Thomas Miklautsch, Austria, 1998, 26 min; *Ganek*, real. Miro-

slaw Dembiński, Polska 1998, 23 min; *W cieniu Everestu*, real. Anna Teresa Pietraszek, Polska 1998, 30 min; *Ludakh*, real. Zbigniew Piotrowicz, Mariusz Kisiel, Polska 1998, 10 min; *Ikar*, real. Mirosław Dembiński, Polska 1999, 38 min; *Ode to Avalanche*, real. Ken Bailey, USA 1999, 7 min; *Hard Grit*, real. Richard Heap & Mark Turnbull, Wielka Brytania 1998, 57 min; *Aconcagua '99*, real. Robert Karlak, Polska 1999, 28 min.

XXV FESTIWAL POLSKICH FILMÓW FABULARNYCH GDYNIA (19-24 IX)

Komitet festiwalowy: Tadeusz Ściobor-Rylski – Przewodniczący Komitetu Kinematografii (Przewodniczący), Jacek Bromski – Prezes Stowarzyszenia Niezależnych Producentów Telewizyjnych i Filmowych, Jan Dworak – Prezes Stowarzyszenia Niezależnych Producentów Telewizyjnych i Filmowych, Jerzy Jednorowski – Prezes Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych, Jerzy Kawalerowicz – reżyser, Janusz Kijowski – reżyser, Robert Kwiatkowski – Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A., Lew Rywin – Prezes Polskiej Korporacji Telewizyjnej Canal+, Wojciech Szczurek – prezydent Miasta Gdynia, Andrzej Wajda – reżyser, Jan Zarębski – marszałek województwa pomorskiego, Zbigniew Żmigrodzki – Prezes Stowarzyszenia „Kina Polskie”.

Dyrekcja: Ryszard Kirejczyk – dyrektor, Maciej Karpiński – Dyrektor Artystyczny, Leszek Kopeć – producent, Józef Jabłonowski – Szef Biura Festiwalowego.

Jury: Juliusz Machulski – reżyser, scenarzysta, producent (przewodniczący), Krzesimir Dębski – kompozytor, skrzypek, Kinga Dunin – publicystka, socjolog kultury, Jan Englert – aktor, reżyser, pedagog, Andrzej Haliński – scenograf, Gabriela Kownacka – aktorka, Michał Kwieciński – reżyser, producent, Marcel Łoziński – reżyser filmów dokumentalnych.

Nagrody: – Wielka Nagroda „Złote Lwy” dla najlepszego filmu: *Życie*

jako *śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi; – Wielka Nagroda „Złote Lwy” dla producenta najlepszego filmu: Studio Filmowe „TOR”; – Nagroda Specjalna Jury: Tomasz Konecki (reżyseria), Andrzej Saramonowicz (scenariusz), Tomasz Madejski (zdjęcia) za film *Pół serio*; – Nagroda za reżyserię: Andrzej Czarnecki (*Istota/Ijuk*); – Nagroda za scenariusz: Grzegorz Łoszewski (*Noc Świętego Mikołaja*, reż. Janusz Kondratiuk); – Nagroda za debiut reżyserski: Łukasz Barczyk (*Patrzę na ciebie, Marysiu*); – Nagroda za rolę kobiecą: Maja Ostaszewska (*Patrzę na ciebie, Marysiu* i *Prymas. Trzy lata z tysiąca*, reż. Teresa Kotlarczyk); – Nagroda za pierwszoplanową rolę męską: Zbigniew Zapasiewicz (*Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*); – Nagroda za zdjęcia: Arkadiusz Tomiak (*Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Koliski); – Nagroda za muzykę: Abel Korzeniowski (*Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr); – Nagroda za scenografię: Michał Hrisulidis (*Daleko od okna*); – Nagroda za drugoplanową rolę męską: Krzysztof Pieczyński (*Daleko od okna*); – Nagroda za dźwięk: Piotr Domaradzki (*Ostatnia misja*, reż. Wojciech Wójcik); – Nagroda za montaż: Jarek Barzan (*Pół serio*); – Nagroda za kostiumy: Małgorzata Zacharska (*Daleko od okna*); – Jury przyznało nagrodę Januszowi Morgensternowi za inicjatywę producencką cyklu *Święta polskie*, obejmującego filmy *Noc Świętego Mikołaja*, *Cud Purymony*, *Złoty szalik*; – Jury przyznało dwie dodatkowe nagrody aktorskie za najlepsze role komediowe: Edyta Olszówka i Rafał Królikowski (*Pół serio*); – Nagroda Prezydenta Gdyni przyznana przez jury za debiut aktorski: Michał Bukowski (*Patrzę na ciebie, Marysiu*); – Nagroda „Vidco Studio Gdańsk” przyznana przez jury najlepszej komedii: *Pół serio*, reż. Tomasz Konecki; – Nagroda Stowarzyszenia Filmowców Polskich przyznana przez jury za „twórcze przedstawienie współczesności”: *Wielkie Rzeczy* (*Gru*), reż. Krzysztof Krauze; –

„Złoty Klakier”, nagroda Radia Gdańsk za najdłużej oklaskiwany przez publiczność film festiwalu: *Złoty szalik*, reż. Janusz Morgenstern; – Nagroda Prezesa TVP S.A.: Andrzej Seweryn (*Prymas – Trzy lata z tysiąca*, reż. Teresa Kotlarczyk); – Nagroda Prezesa Canal+ „za wybitną kreację aktorską”: Janusz Gajos (*Złoty szalik*, reż. Janusz Morgenstern); – Nagroda Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji dla najlepszego filmu telewizyjnego na Festiwalu: *Cud Purymony*, reż. Izabella Cywińska; – „Feniks 2000” – nagroda Festiwalu Polskich Filmów w Toronto dla największej indywidualności festiwalu i za wyjątkową kreację aktorską: Janusz Gajos (*Złoty szalik*, reż. Janusz Morgenstern); – Nagroda dziennikarzy: *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi; – „Złoty Paw”, nagroda dziennikarzy za najgorszy film festiwalu: *Enduro Bojz*, reż. Piotr Starzak; – Nagroda jury młodzieżowego: *Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Koliski i *Egoiści*, reż. Mariusz Trelński.

IV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL TELEWIZYJNYCH FILMÓW I PROGRAMÓW ETNICZNYCH – „U SIEBIE – AT HOME” KRAKÓW (28-30 IX)

Pomysł festiwalu narodził się w związku z realizacją cyklu programów „U siebie” – poświęconych tematyce mniejszości narodowych i etnicznych – które od 1994 roku mają formę regularnie ukazujących się reportaży, początkowo emitowanych na antenie regionalnej Telewizji Kraków, potem również na antenie Programu I Telewizji Polskiej. Organizatorzy chcą propagować wśród widzów tematykę mniejszości narodowych i etnicznych. Festiwal ma być również formą promocji programów prezentujących problemy mniejszości narodowych i etnicznych, ma zachęcić dziennikarzy do szerszego, bardziej profesjonalnego przedstawiania tej problematyki w mediach.

Pierwszy festiwal „U siebie” odbył się w 1997 roku (9-12 X) w Krakowie i Przemyślu. Podczas IV festiwalu pokazano 20 filmów z 8 krajów.

Jury: Andrzej Fidyk (przewodniczący, Polska), Miron Czernienko (Rosja), Vladimir Spicer (Chorwacja) i Rick Thompson (Anglia).

Nagrody: – Grand Prix „Korzenie”

– Nagroda Prezesa TVP S.A.: *Mein Herz zerreißt – Zwei bosnische Flüchtlingsfamilien suchen eine neue Heimat* (*It Breaks My Heart. Two Bosnian Refugee Families Looking For a New Home/ Moje serce szłochu*), reż. Hermann Lorenz i Leslie Franke (prod. WDR z Kolonii w Niemczech); – II nagroda: *Nuba – isti ljudje* (*Nuba, a Pure People/Nuba – czysty lud*), reż. Tomo Krinar i Maia Weiss ze Słowacji (prod. RTV); – III nagroda: *30 Minutes: Forgive Us Our Trespassers*, reż. Pam Thompson z Wielkiej Brytanii; – Nagroda Specjalna ufundowaną przez marszałka województwa małopolskiego: *Imi to także my* (*Others Are Also Us*), reż. Andrzej Białko i Małgorzata Skiba (prod. 2 Program TVP S.A.); – Nagrodę TVP 3 Regionalnej dla programu cyklicznego uczestnicy warsztatów dziennikarskich przyznali „Magazynowi Romskiemu”, wyprodukowanemu przez MTV z Węgier.

Program: – pokazy konkursowe; – warsztaty dla dziennikarzy zajmujących się tematyką etniczną, przede wszystkim w krajach Europy Środkowej, Południowej i Wschodniej (Willa Decjusza w Krakowie 26-27 IX, prowadzenie Rick Thompson z T-Media, Anglia i Zarić Awakian z ORF, Austria); – konferencja naukowa na temat „Romowie w mediach: polityka a praktyka” (Willa Decjusza, 28 IX, prowadzenie prof. Teresa Sasińska-Klas). Z referatami wystąpili m.in.: Pall Thorhallsson z Departamentu Praw Człowieka w Radzie Europy, prof. Lech Mróz reprezentujący Katedrę Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Ewa Nowicka z Instytutu Socjologii UW i Adam Bartosz, dyrektor Muzeum Okręgowego w Tarnowie; – wieczory narodowe; – koncerty: zespół „Muzykanci”, romska

piosenkarka z Czech Vera Bila z zespołem „Kapela Drewutnia”.

VII MIĘDZYNARODOWY PLENER DLA MŁODYCH TWÓRCÓW SOPOT (18-30 IX)

Impreza odbywa się od 1993 roku, jej organizatorem i pomysłodawcą jest Jerzy Afanasjew, właściciel firmy Afanasjeff Movie & Art Productions, współautor i autor dokumentów: m.in. *Mug z Sopotu* oraz *Ieden pomoże, drugi zabije*. *Lider*, *Dzieci stanu wojennego*. Opieka artystyczna: Krzysztof Zanussi. Hasło VII Pleneru: *Solidarność – Wolność – Europa*.

Regulamin: Co roku plener poprzedzony jest konkursem na scenariusz. W plenerze uczestniczyły zespoły złożone z reżysera i operatora. Wynikiem ich pracy była trzuminutowa etiuda, która była zbliżona tematycznie do hasła przewodniego. Impreza zakończyła się pokazem wszystkich nakręconych prac.

VIII OGÓLNOPOLSKI I V MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW NIEPROFESJONALNYCH „PUBLICYSTYKA 2000” KĘDZIERZYN-KOŹLE (22-24 IX)

Jury: Jerzy Trunkwalter – krytyk filmowy, Blanka Danilewicz – reżyser, dokumentalista, Mariusz Wojcacek – reżyser, dokumentalista, Stanisław Puls – członek prezydium UNICA, Gaye Wondergem-Turia – reżyser (Holandia), Tomasz Drozdowicz – reżyser.

W konkursie pokazano 35 filmów. Nagrody: – Grand Prix ufundowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *Muciek*, reż. Dariusz Żelonka z AKF „Żyrafa” w Gdyni; – I nagroda ex aequo: *Komedia*, reż. Ziemowit Jaworski z Bydgoszczy; *Niedziela*, reż. Jan Bartoszek z NKF „Groteska” w Kędzierzynie-Koźlu (nagroda Marszałka Województwa Opolskiego); *Gdybyń tylko mógł...* reż. Michał Jaszowski z „JA-CHO i spółka FILMS” z Białej Podlaskiej; *Sturość i ból*, reż. Jacek Adam-

czewski z „JAAD film” w Łodzi. – Wyróżnienie: *West 15*, reż. Łukasz Cholewiak i Katarzyna Koniarz z AKF „Szwenk” w Tarnowie. Dyplom uznania: *Tubula Rasa*, reż. Rolf Mandolesi z Włoch.

I MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL DOKUMENTAL- NYCH FILMÓW O REGIONACH – ŚLĄSK 2000 ZABRZE (28 IX – 1 X)

Festiwal powstał z inicjatywy dokumentalistki Ireny Kobierzewskiej. Organizator: Impersariat Twórczości Filmowej „Wizjer” i Zarząd Miejski Miasta Zabrze. Dyrektor festiwalu: Irena Kobierzewska – reżyser dokumentalista. Dyrektor artystyczny – Krystyna Mokrosińska – Prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Dyrektor ds. organizacji Jerzy Szczęsta – producent filmowy. W konkursie brały udział filmy zrealizowane w latach 1980-2000. Jury: Michał Bogusławski – przewodniczący, Leszek Wośiewicz, Jan Lewandowski, Vladimir Štvrtnia, Piotr Wojtowicz, Stanisław Bieniasz, Olaf Grunert.

Nagrody: – Grand Prix Czarna Perła (rzeźba prof. Krzysztofa Nitscha, przedstawiająca wijącą się taśmę filmową z wmontowaną wielką prawdziwą czarną perłą) za najlepszy film polski: *Stanika Cyronia droga do nieba*, reż. Wojciech Sar-nowicz; – specjalne nagrody Rady Artystycznej Festiwalu: Stanisław Kubiak – reżyser, dokumentalista, pasjonat Śląska Cieszyńskiego i Wojciech Sanowicz – związany z Górnym Śląskiem; – Grand Prix Czarna Perła za najlepszy film zagraniczny: *Silesia*, reż. Viola Stephan; – Nagroda za reżyserię: *Bluesmeni, czyli ballada o Janku Kyksie Skrzeku*, reż. Adam Sikora; – Nagroda za scenariusz: *Żyć jak człowiek*, reż. Małgorzata Imielska; – Nagroda za zdjęcia: Przemysław Niczyporuk (*Mogłem być człowiekiem*, reż. Barbara Medajska); – Nagroda Publiczności: *Bluesmeni, czyli ballada o Janku Kyksie Skrzeku*, reż. Adam Sikora.

Program: – pokaz *Perły w koronie* Kazimierza Kutza i spotkanie z reżyserem oraz pokaz zapisu dokumentalnego z realizacji tego filmu; – przegląd najstarszych archiwalnych filmów o Śląsku od 1920 roku; – wystawa fotograficzna w Muzeum Górnictwa w Zabrzu; – konferencja *Zabytki i kultura Śląska wczoraj i dziś*.

16. WARSZAWSKI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY WARSZAWA (5-16 X)

Organizator: Warszawska Fundacja Filmowa. Festiwal jest stowarzyszony w Europejskiej Koordynacji Festiwali Filmowych z siedzibą w Brukseli. Patroni festiwalu: Przewodniczący Komitetu Kinematografii i Prezydent Warszawy. Patron sekcji „Europa, Europa”: Europejska Akademia Filmowa. Miejsce: kina „Bajka”, „Skarpa”, „Relax”, „Capitol”. Goście specjalni: Nik Powell – producent filmowy i Przewodniczący Europejskiej Akademii Filmowej, Otar Iosseliani – gruziński reżyser mieszkający i pracujący we Francji, Goście: Nana Djordjadze, Volker Schlöndorff, Baltasar Kormakur, Vinko Brešan, Evgeny Tsymbal, Roman Kaczanow, Dev Benegal, Frank Novak, Marite Ugas, David Ondříček, Mariusz Treliński, Marek Bukowski, Małgorzata Szumowska, Grzegorz Lipiec. Pokazano 80 premierowych filmów z 32 krajów.

Plebiscyt widzów: I miejsce: *Sa-motni (Loners)*, reż. David Ondříček (Czechy, 2000, 105 min); II miejsce: *101 Reykjavik*, reż. Baltasar Kormakur (Islandia 2000, 100 min).

Program: – filmy prezentowano w sekcjach: „Nowe filmy polskie”, „Dokumenty”, „Europa, Europa”, „HBO prezentuje”, „Panorama kina światowego”; – retrospektywa twórczości Otara Iosseliani; – pokazy etiud studentów PWSFTiF. (Tytuły wszystkich filmów prezentowanych na festiwalu znajdują się w części kroniki zatytułowanej „Polskie premiery filmów zagranicznych”).

III FESTIWAL MUZYKI FILMOWEJ ŁÓDŹ (6-7 X)

Poprzednie festiwale były poświęcone muzyce Wojciecha Kilara (1997) i Krzysztofa Komedy-Trzcinińskiego (1998). Patronat honorowy: prezydent Łodzi Tadeusz Matusiak i przewodniczący Komitetu Kinematografii. III Festiwal był poświęcony twórczości Michała Lorenca. Rozpoczął się uroczystym koncertem w Teatrze Wielkim, podczas którego wykonano suitę z tematami m.in. z filmów: *Prowokator*, *Bandyta*, *Psy*, *300 mil do nieba*. W ramach festiwalu odbywały się projekcje filmów z muzyką Lorenca, otwarto wystawę plakatów do tych filmów, odbyło się spotkanie Lorenca z zaproszonymi przez niego aktorami i reżyserami, spotkanie ze studentami łódzkiej szkoły filmowej, na które kompozytor zaprosił Jerzego Skolimowskiego, uroczysta premiera *Daleko od okna* w reżyserii Jana Jakuba Kolskiego oraz koncert w kościele św. Mariusza, podczas którego wykonano muzykę z filmu. Wśród zaproszonych gości byli: Andrzej Kostenko, Maciej Dejczer, Jan Jakub Kolski i Cezary Harasimowicz. W ostatniej chwili odwołano przyjazd Boba Rafelsona, do którego filmu *Krew i wino* muzykę napisał Lorenc.

II OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD AMATORSKIEJ TWÓRCZOŚCI FILMOWEJ KOŁOBRZEG (14 X)

Nagroda główna: *Wideomania*, reż. Dominik i Piotr Matwiejczyk; Nagroda za reżyserię: *Aniolowie*, reż. Aneta Gutkowska; Nagroda specjalna: *Taki los*, reż. Marek Kosowicz; Nagroda za etiudę: *Cisza*, reż. Katarzyna Klimkiewicz.

VII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL SZKÓŁ FILMOWYCH I TELEWIZYJNYCH MEDIASCHOOL 2000 ŁÓDŹ (24-28 X)

Międzynarodowy Festiwal Szkół Filmowych i Telewizyjnych „Mediaschool” jest organizowany od

1994 r. w październiku każdego roku przez Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną im. Leona Schillera i odbywa się w siedzibie uczelni w Łodzi, ul. Targowa 61/63. Festiwal jest organizowany przy znaczącej pomocy Ministerstwa Kultury i Sztuki, łódzkich władz miejskich i wojewódzkich, Telewizji Polskiej oraz licznych instytucji i firm sponsorujących, a także Międzynarodowej Organizacji Szkół Filmowych „CILECT”. Dyrektorem festiwalu jest pedagog uczelni prof. Jerzy Woźniak. W konkursie udział wzięło 89 filmów z 28 szkół. Jury: Henrikas Sablevicius (przewodniczący, Litwa), Tony Klinger (Wielka Brytania), Oguz Onaran (Turcja), Svetozar Ristovski (student, Macedonia), Tadeusz Junak (Polska). Nagrody: – Grand Prix: *I Want To Be*, reż. Florian Gallenberger, 35 min (Hochschule für Fernsehen und Film, Monachium, Niemcy), „za wspaniałe aktorstwo, mocno osadzony wątek treściowy, wartości humanistyczne wyrażone przy oszczędnym użyciu dialogów, spójność stylistyczną, za poetycki i wierny sposób przedstawienia powszechnego problemu wyrzutków społecznych. Po prostu – za mądrość i piękno” (film jest opowieścią o dwóch chłopcach zarabiających na życie ulicznymi występami i zbieraniem butelek po śmieciakach); – Nagroda: *True Love Waits*, reż. Johanna Vuoksenmaa (University of Art and Design Department of Film and TV, Helsinki, Finlandia), „za perfekcyjne odniesienie do trzech najważniejszych sfer życia ludzkiego – emocjonalnej, intelektualnej i seksualnej – delikatna, profesjonalnie zrobiona komedia”; – II nagroda: *1/4*, reż. Atanas Georgiev (Faculty of Dramatic Arts, Skopje, Macedonia), „za dokładność narracji fabularnej przejawiającej charakter dokumentalny i wspaniałą grę aktorską; interesujące spojrzenie na szeroko rozpowszechniony problem”; – Nagroda za najlepszy zestaw filmów dla szkoły: Akademia za Gledalisce, Radio, Film i Televizija, Ljubljana, Słowenia. Filmy: *In Transit*, reż. Drzen Stader; *The Tun-*

nel, reż. Hanna A.W. Slak; *Just as Well*, reż. Bostjan Masera – „za solidny warsztat, profesjonalizm przejawiający różnorodne możliwości i potencjał twórczy na przyszłość”. Nagrody pozaregulaminowe: – Nagroda Specjalna ufundowana przez firmę Kodak Polska: *Mosquito*, reż. Frieder Wittich (Hochschule für Fernsehen und Film, Monachium, Niemcy), – „za świetne technicznie zrealizowane żartu filmowego, profesjonalizm kamery i duże poczucie humoru”.

IV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW UNDERGROUNDOWYCH KRAKÓW (25-28 X)

Organizator: Stowarzyszenie Euro-underground i Klub 38. Miejsce: klub „38-10.5 Club” oraz kino „Mikro”. Na festiwalu pokazywane są filmy krótkometrażowe, fabularne, dokumentalne i animowane, które zostały zrealizowane przez twórców nieprofesjonalnych. Program: pokazy konkursowe, retrospektywa filmów Grzegorza Lipsa i Piotr Krzywca (m.in. *Czerwona Rewolucja* i *Oko Boga*), koncerty muzyki niezależnej.

XIX KOSZALIŃSKIE SPOTKANIA FILMOWE „MŁODZI I FILM” KOSZALIN

Z przyczyn finansowych zrezygnowano z festiwalu. Urząd Miejski w Koszalinie w porozumieniu z Komitetem Kinematografii i Stowarzyszeniem Filmowców Polskich zorganizował:

PRZEGLĄD DEBIUTÓW – KOSZALIŃSKIE SPOTKANIA FILMOWE „MŁODZI I FILM” (27-29 X)

Nad imprezą patronat sprawował prezydent RP Aleksander Kwaśniewski i prezydent Koszalina Henryk Sobolewski. Zaprezentowano filmy: *Patrzę na ciebie*, *Marysio*, reż. Łukasz Barczyk, *Szczęśliwy człowiek*, reż. Małgorzata Szumowska, *Pół serio*, reż. Tomasz Konecki, *Zakochani*, reż.

Piotr Wereśniak, *Nieznana opowieść wigilijna*, reż. Piotr Mularuk, *Człowiek wózków*, reż. Mariusz Malec oraz dodatkowo *Egoiści*, reż. Mariusz Treliński i *Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr. Ponadto odbył się przegląd twórczości dokumentalnej Pawła Łozińskiego i spotkania publiczności z twórcami zatytułowane „Szczerość za szczerość”.

VII OGÓLNOPOLSKI FeFe FILM FESTIWAL „FELLINIADA” SKIERNIEWICE (31 X – 4 XI)

Organizator: Młodzieżowe Centrum Kultury w Skierniewicach. MOK w Skierniewicach, Film4 Film, DKF Eroica. Doroczna impreza filmowo-muzyczno-teatralna, poświęcona Federico Felliniemu, odbywa się w rocznicę śmierci włoskiego reżysera. Jej celem, zgodnie z założeniami twórcy festiwalu Lecha Mackiewicza, jest propagowanie twórczości Felliniego oraz wyróżnianie tych twórców, którzy wnoszą szczególne wartości do sztuki filmowej. Małego FeFe otrzymuje film wybrany przez publiczność. W konkursie mogą brać udział filmy profesjonalne i amatorskie, trwające nie dłużej niż 10 minut. W VII konkursie wzięło udział 20 filmów. Goście: Dorota Stańska, Ewa Kasprzyk, Mariusz Saniternik.

Nagroda Wielkiego FeFe: Barbara Sass-Zdort (za robienie kina kobiecego) i Wenanty Nosul (za żelazną konsekwencję w realizacji filmowych celów).

Nagroda Małego FeFe: *Historia Leokadii J.*, reż. Grzegorz Skurski, prod. Studio Filmowe „Kalejdoskop”.

Program: projekcje filmów Federico Felliniego; projekcje konkursowe; konkursy poświęcone reżyserowi; koncerty muzyczne; przedstawienia teatralne; wystawy fotografii filmowej; wykłady na temat kina.

7. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY ETIUDA 2000 KRAKÓW (4-9 XI)

Organizatorzy: DKF Rotunda, Komitet Kinematografii, Gmina Miasta

Krakowa, Szwajcarska Fundacja Pro Helvetia, Goethe Institut w Krakowie, Kodak Entertainment Imaging, Pracownia Filmu Animowanego ASP w Krakowie, Samorząd Studentów UJ, Węgierski Konsulat Generalny w Krakowie, Dom Norymberski w Krakowie, Instytut Słowacki, Instytut Nauk Społecznych AGH, Commissariat general aux Relations internationales de la communauté française de Belgique. Główny sponsor: Browar Okocim. Dyrektor festiwalu: Bogusław Zmudzinski. W konkursie pokazano 64 filmy z 15 krajów.

Jury: Wojciech Marczewski (przewodniczący), Małgorzata Szumowska, Giannalberto Bendazzi, Mieczysław Górowski, Janecz Lapajne, Jerzy Pławewski.

Nagrody: – Grand Prix „Złoty Dinozaur”: *Spotkanie (The Appointment)*, reż. Kim Il-e-Jung z PWSF TViT w Łodzi (Polska); – „Srebrny Dinozaur”: *W szczęście (V Kockel In the Box)*, reż. Michal Struss z Filmova a Televizna Fakulta Vysokej Školy Mazickych Umieni w Bratysławie (Słowacja); – „Brązowy Dinozaur”: *Twarz (A Face)*, reż. Kim Jae-Eui z PWSF TViT w Łodzi (Polska); – Wyróżnienia honorowe: *Lazy Sunday Afternoon*, reż. Bert Gottschalk z Hochschule für Film und Fernsehen „Konrad Wolf” Potsdam – Babelsberg (Niemcy); *Nebitara*, reż. Ron Goldman z The Sam Spiegel Film & TV School – Jerusalem (Izrael).

W ramach festiwalu – oprócz pokazów konkursowych – odbył się pokaz „Dziesiątki” najlepszych polskich animacji według Daniela Szczechury oraz spotkanie z Danielem Szczechurą i Giannalberto Bendazzim, retrospektywa dokumentów Klause Wildehahna i publiczna dyskusja Wildehahna z Kazimierzem Karabasem pod tytułem *Uczyć się od Jerzego Bossaka*, dyskusja panelowa na temat *Przyszłość kina europejskiego i perspektywy rozwoju szkolnictwa filmowego*, pokaz „Dokumentalnych prowokacji – lata 60.” i „Sztuki w więzieniu”, prezentacja filmów z Akademii za gdańskie, radio, film in telewizji w Ljublanie

i Szin haz-es Filmmuveszeti Foiskola w Budapeszcie oraz spotkania z przedstawicielami szkół, pokaz filmów z Hochschule für Fernsehen und Film w Monachium oraz spotkanie z Florianem Gallenbergerem, przedstawicielem szkoły, laureatem Studenckiego Oscara 2000 za film *Quiero ser*, pokaz filmów z Institut National Supérieur des Arts du Spectacle w Brukseli i spotkanie z przedstawicielami szkoły i André Delvaux oraz retrospektywa jego filmów, prezentacja filmów i „animacji na żywo” Ferenc Cako, Otto Adler zaprezentował filmy najmłodszego pokolenia twórców animacji niemieckiej lat 90., a Yach Paszkiewicz polskie wideoklipy z festiwalu Yach Film 2000. Odbyły się też pokazy etiud szkolnych, m.in. Jacko Van Dormaela, Remy Belvaux, Istvana Szabo i Istvana Gaala oraz retrospektywa filmów Brětislava Pojara. Po festiwalu odbyły się VIII Krakowskie Warsztaty Filmu Animowanego zorganizowane przez Fundację Pro Helvetia, Pracownię Filmu Animowanego ASP w Krakowie oraz DKF Rotunda. Warsztaty prowadzili prof. ASP w Krakowie Jerzy Kucia i pedagog praskiej FAMU, klasyk czeskiej animacji Brětislav Pojar.

9. FORUM KINA EUROPEJSKIEGO (10-19 XI 2000)

Program: – Filmy Waleriana Borowczyka: *Bestia (La Bete)*, Francja 1975, 102 min; *Dzieje grzechu*, Polska 1975, 128 min; *Goto, wyspa miłości (Goto, l'île d'Amour)*, Francja 1968, 93 min; *Opowieści niemoralne (Contes immoraux)*, Francja 1974, 103 min; – Filmy Bigasa Lunny: *Szynka, szynka (Jamon Jamon)*, Hiszpania 1992, 94 min; *Pierś i księżyc (La Teta y la luna)*, Hiszpania/Francja 1994, 91 min; *Pokojuśka z Titanica (Chambermaid and the Titanic)*, Francja/Kłochy/Hiszpania 1997, 88 min; – Filmy Louisa Malle'a: *Do zobaczenia chłopcy (Au Revoir les Enfants)*, Francja/Niemcy 1987, 104 min; *Kochankowie (Les Amants)*, Francja 1958, 89 min; *Skaza (Dumage)*, Wielka Brytania/Francja 1992, 111 min; *Windą na szafot (Ascenseur*

pour l'Echafaud), Francja 1957, 92 min; *Zuzie w metrze* (*Zuzie dans le Metro*), Francja 1960, 88 min; – Filmmy Rogera Vadima: *Barbarella*, Francja/Kłochy 1968, 98 min; *I Bóg stworzył kobietę...* (*Et Dieu Creu la Femme...*), Francja 1956, 91 min; *Niebezpieczne związki* 1960 (*Les Liaisons Dangereuses* 1960), Francja 1959, 108 min; *Trzy kroki w szaleństwo* (*Histoires Extraordinaires*), reż. Roger Vadim, Louis Malle, Federico Fellini Francja/Kłochy 1967, 121 min; – Kino belgijskie i holenderskie: *Farinell – ostatni kastrat* (*Farinelli – Il Castrato*), reż. Gérard Corbiau, Belgia 1994, 116 min; *Ludzie z Północy* (*De Noorderlingen*), reż. Alex van Warmerdam, Holandia 1992, 108 min; *Mumeken Pis*, reż. Frank Van Passel, Belgia, 1995, 90 min; *Miedzy zlem a głębokim błękitnym oceanem* (*Between the Devil and the Deep Blue Sea*), reż. Marion Hänsel, Belgia-Wielka Brytania-Francja 1995, 92 min; *Ósmy dzień* (*Le Huitieme jour*), reż. Jaco van Dormael, Belgia-Francja-Wielka Brytania 1995, 118 min; *Molokai. Historia ojca Damiana* (*Molokai. The Story of Father Damian*), reż. Paul Cox, Belgia-Wielka Brytania-Francja 1999, 108 min; – Kino francuskie: *Cuba Feliz*, reż. Karim Dridi, Francja 2000, 96 min; *Himalaya (Himalaya l'enfance d'un chef)*, reż. Eric Valli, Francja-Wlk. Brytania-Szwajcaria 1999, 104 min; *Podróże* (*Voyages*), reż. Emmanuel Finkiel, Francja-Belgia-Polska 1999, 115 min; *Powień nocy* (*Le Vent de la nuit*), reż. Philippe Garel, Francja-Kłochy-Szwajcaria 1998, 95 min; *Różowe lata* (*Ma Vie en Rose*), reż. Alain Berliner, Francja-Belgia-Wielka Brytania 1997, 88 min; *Złodziej-szek* (*Le Petit Voleur*), reż. Erick Zonca, Francja 1998, 63 min; – Kino brytyjskie: *Nazwij to snem* (*Ratcatcher*), reż. Lynne Ramsay, Wielka Brytania-Francja 1999, 93 min; *Oniegin*, reż. Martha Fiennes, Wielka Brytania 1999, 106 min; *Sex Pistols: The Filth and Fury*, reż. Julien Temple, Wielka Brytania 2000, 100 min; *The War Zone*, reż. Tim Roth, Wielka Brytania 1999, 99 min; *Tube Tales*, reż. Bob Hoskins, Ewan McGregor, Amy Jenkins, Stephen Hopkins, Jude Law, Armando Iannucci, Gaby Dellal,

Charles McDougall, Menhaj Huda, Wielka Brytania 1999, 90 min; *Wojny domowe* (*East is East*), reż. Damien O'Donnell, Wielka Brytania 1999, 95 min; – Kino europejskie: *Georgica*, reż. Sulev Keedus, Estonia 1998, 104 min; *Kochankowie z kręgu polarnego* (*Los amantes del Circulo Polar*), reż. Julio Medeni, Hiszpania/Francja 1998, 108 min; *Król żyje* (*The King is Alive. Dogme 4*), reż. Kristian Levering, Dania-Szwecja-USA 2000, 108 min; *Lato albo 27 straconych pocałunków* (*Summer or 27 Missing Kisses*), reż. Nana Djordjadze, Niemcy-Gruzja-Francja-Wlk. Brytania 2000, 96 min; *Luna Papa*, reż. Bachtiar Chudojnazarow, Austria-Niemcy-Rosja-Szwajcaria/Francja 1999, 107 min; *Pożegnanie* (*Abschied*), reż. Jan Schütte, Niemcy 2000, 93 min; *Słoneczna Aleja* (*Sonnenallee*), reż. Leander Haussmann, Niemcy 1999, 101 min; *Spotkania, pożegnania*, reż. József Pacskovszky, Polska-Węgry 1999, 110 min; *Tuńczyk w ciemnościach* (*Dancer in the Dark*), reż. Lars von Trier, Dania-Szwecja-Francja 2000, 140 min; *Wszyscy moi Leninowie* (*Minu Leninid/All My Lenins*), reż. Ilardi Volmer, Estonia/Rosja 1997, 99 min; – Kino polskie: *Bajland*, reż. Henryk Dederko, Polska 2000, 90 min; *Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Kolski, Polska 2000, 117 min; *Złoty szalik* z cyklu *Święta polskie*, reż. Janusz Morgenstern, Polska 1999, 51 min; *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi, Polska/Francja 2000, 99 min; – Oblicza Innego Kina: *4 w 1*, reż. Wenanty Nosul, Polska 1999, 96 min; *Golasy*, reż. Witold Świętnicki, Polska 2000, 90 min; *Kallaftorr*, reż. Jacek Borcuch, Polska 1999, 83 min; *O rety, moja babcia ma chłopaka*, reż. Witold Świętnicki, Polska 1999, 51 min; *Zabij ich wszystkich*, reż. Przemysław Wojcieszek, Polska 1999, 64 min; *Ze życie ma sens*, reż. Grzegorz Lipiec, Polska 2000, 87 min; – Panorama Kina Światowego: *Ame Agani*, reż. Takashi Koizumi, Japonia 2000, 92 min; *Anzol* (*The Limey*), reż. Steven Soderbergh, USA 1999, 90 min; *Łażnia* (*Xizao*), reż. Zhang Yang, Chiny 1999, 92 min; *Syn*

Jezusa (*Jesus' Son*), reż. Alison Maclean, USA 1999, 110 min; *Ślepy tor* (*The Yards*), reż. James Gray, USA 2000, 108 min; *Talking Heads: Stop Making Sense*, reż. Jonathan Demme, USA 1999, 88 min; *Złota* (*The Golden Bowl*), reż. James Ivory, USA-Francja 2000, 135 min.

„SACROFILM” – VI ZAMOJSKIE DNI FILMU RELIGIJNEGO ZAMOŚĆ (10-19 XI)

Idea przeglądu jest prezentacja filmów, które niosą ze sobą przesłanie religijne i związane z nim wartości duchowe oraz moralne.

Program: projekcje filmów: *Faustyna*, reż. Jerzy Łukaszewicz; *Siódmy pokój*, reż. Marta Meszaros; *Dybuk*, reż. Michał Waszyński; *Dzieci niebios*, reż. Majid Majidi (Iran); *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi; *Pilut i inni*, reż. Andrzej Wajda; *Andriej Rublow*, reż. Andriej Tarkowski (Rosja); *Pokuta*, reż. Tengiz Abutadze (Gruzja); spotkania z reżyserami.

V FESTIWAL FILMOWY UNII EUROPEJSKIEJ WARSZAWA, GDYNIA (14-30 XI)

Organizator: Ambasada Francuska, Instytut Francuski w Warszawie, Cinefinance. (Tytuły filmów prezentowanych na festiwalu znajdują się w części kroniki zatytułowanej „Polskie premiery filmów zagranicznych”).

IV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY „OFF CINEMA” POZNAŃ (16-19 XI)

W festiwalu wzięli udział filmowcy tworzący poza systemem komercyjnym. W konkursie pokazano 43 filmy fabularne, dokumentalne i animowane. Jury: Janusz Majewski (przewodniczący), Piotr Łazarkiewicz, Marc Ruscart, Róża Wojta. Nagrody: – Złoty Zamek: *Dziś są moje urodziny*, reż. Maciej Migas, Polska, 30 min. – Srebrne Zamki:

Another World i *Das Notturmo*, reż. Władimir Popow, Rosja, 19 min – Brązowe Zamki: *Love Story*, reż. Julia Kłapecka, Polska, 2 min, f. animowany; *Dracool*, reż. Ariel Winograd, Argentyna, 5 min i *Daddy's little girl*, reż. Mathijs Geijskes, Holandia, 10 min; nagrody pozaregulaminowe: *West 15*, reż. Łukasz Cholewiak, Katarzyna Koniarz, Polska, 11 min. i *Panich and Shepherdess*, reż. Maria Topuria, Dato Kareki, Gruzja 9 min; Nagroda Publiczności za film jednodominutowy: *Anpac*, reż. Maciej Springer oraz *Szafę*, reż. Katarzyna Lehnert.

Program: – konkurs podzielony na dwie sekcje: filmów niezależnych i jednodominutowych; – retrospektywa twórczości Janusza Majewskiego.

44. OGÓLNOPOLSKIE SEMINARIUM DKF SZCZYTNO (16-19 XI)

Miejsce: DKF „Ilic”, działający na terenie Szkoły Policyjnej.

Temat: Kino animowane XXI wieku i jego szansa na zaistnienie poza festiwalami filmowymi i pokazami specjalnymi. Goście: Jurij Norstein (Rosja) i Mariola Brillowska (Polska) od 19 lat mieszkająca w Niemczech).

Program: – dyskusje i spotkania seminaryjne prowadzone przez Daniela Szczechurę i Marcina Giżyckiego, którzy opowiadali o historii polskiej animacji od Władysława Starewicza, przez Zenona Wasilewskiego, Jana Lenicę, Juliana Antonisza, Zbigniewa Rybczyńskiego do Piotra Dumaty. – Przegląd: *Mistrzowie filmowej animacji*. Pokazano m.in. filmy *Złota łódź podwodna*, reż. Georg Dunning, *Faust*, reż. Jan Svankmajer, *Uciekające kurczaki*, reż. Peter Lord, Nick Park, filmy braci Quay i Normana McLaren oraz dokonania brytyjskiej Aardman Animation i filmy Jurija Norsteina – *Czapla i żuraw*, *Bajka bajek*, *Plaszcz*. – Przegląd filmów Marioli Brillowskiej, która porusza kwestie wojny, przemocy uprzedmiotowienia kobiet, agresji ogłupiającej MTV: *Fifi*, *Grubowski*. *Dom życia*, *Kontrkontrasowcy*,

Katharina Witt Fiction Reality. – pokazy specjalne: *Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Kolski, *Julien: Donkey Boy*, reż. Harmony Korine, *Georgica*, reż. Sulev Keedus, *Wyśpa Jana Lenicy*, reż. Marcin Giżycki (f. dok.).

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY „EUROSHORTS/2” WARSZAWA (17-20 XI i 24-27 XI)

Miejsce: Galeria „Zachęta”. Organizator: Fundacja Młodego Kina. Sponsorzy: Stowarzyszenie Niezależnych Producentów Reklamowych USA (AICP), Warszawska Szkoła Reklamy, Positive Charge, Komitet Kinematografii, Ambasada Izraela. Patronat medialny: „Gazeta Wyborcza”, Brief, Free Boomerang Cards, Radiostacja, Aktivist.

Program: – Reportaż o poprzednim festiwalu Euroshorts (8 min) – reż. Monika Obuchow (Canal+); – Euroshorts '99 – reklamy i teledyski wyróżnione na poprzednim festiwalu (25 min); – Amerykański Film Reklamowy 2000 – filmy nagrodzone przez Stowarzyszenie Niezależnych Producentów Reklamowych USA i włączone do zbiorów Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Nowym Jorku; – pokaz filmów niekomercyjnych *Dalej, dalej...*, reż. Ted Mills (USA, 3 min 30 s), *Oiko Logos*, reż. Runar Runarsson i Grimur Hakonarson (Islandia 10 min 20 s), *Ostatni rysunek Canaletta*, reż. Cameron McNall (USA 3 min 30 s), *Policjant Moosh*, reż. Erez Tadmor (Izrael, 28 min, film dyplomowy ze Szkoły Filmowej Camera Obscura z Izraela), *EX.#1874-8*, reż. Christophe van Rompaey (Belgia, 14 min), *Cud*, reż. Mani Verses (22 min, film dyplomowy ze Szkoły Filmowej Camera Obscura z Izraela), *Desirevous une trotinette*, reż. Jay McLellan-Riggs (USA, 4 min 10 s), *Luce, Tempo, Roma*, reż. Cameron McNall (USA, 8 min), *Przed moim domem*, reż. Andrej Zajcew (Rosja, 23 min), *Duch tancerki „In the Refrigerator”*, reż. Leslie Ann Coles (USA, 42 min), *Szept wód*, reż. T.K.

Rajeev Kumar (Indie, fragmenty 20 min), *O mnie to już wszystko*, reż. M. George Stevenson (USA 25 min), *Świąteczna podróż*, reż. Amir Volanski (20 min, film dyplomowy ze szkoły filmowej Camera Obscura z Izraela), *Luka*, reż. Maureen Prins (Holandia, 10 min), *Mogłem być człowiekiem*, reż. Barbara Medajska (Polska, 14 min, film studencki z PWSFTiVt w Łodzi); *Niedźwiedź*, reż. Sara Marino, (Kanada, 24 min); *Przybysze*, reż. Magdalena Piekorz (Polska 28 min. 53 s, film, otrzymał statuetkę Euroshorts w 1999 roku); *Olga Boznańska*, reż. Przemysław Młyńczyk (27 min 40 s, prod. Fundacja Młodego Kina, Agencja Produkcji Filmowej, Interteam München Filmproduktion, Wytwórnia Filmowa „Czołówka” i Positive Charge); *Tuż przed pięknym synem urodziłam*, reż. Marcin Koszałka (25 min); *Shakers!*, reż. Hatto Kurtenbach (Niemcy, 45 min), *Zakreśleni*, reż. Sharon Maymon (film dyplomowy ze szkoły filmowej Camera Obscura z Izraela, 28 min). – DJ Sashka kontra Georges Méliès. Filmy Georges Méliès z muzyką na żywo w wykonaniu DJ Sashki (Artura Stasińskiego): *Podróż na księżyc* (8 min), *Królestwo wróżek* (11 min), *Tysiąc i jedna noc* (14 min), *Czteryście żartów diabelskich* (11 min), *Pan Baron* (8 min), *Fantastyczny wachlarz* (4 min); – miniaturki i reklamy: *27 sposobów jak wracać do domu*, reż. Kai Simon (Niemcy, 6 min), *Zadrupanie „Scar”*, reż. Paulius Zavadskis (Litwa, 3 min 5 s), *Bob-a-Job*, reż. Dylan Ingham (Wielka Brytania, 4 min), *Moje ulubione reklamy amerykańskie* (10 min) – wybiera Przemek Młyńczyk; – Hit poprzedniego festiwalu: *Intervall*, reż. Annika Giannini (Szwecja, 6 min); – Niemieckie archiwalne filmy reklamowe (17 min); – Seks w reklamie (10 min); – Diaporamy Beaty Bobel (3 części 30 min).

I FESTIWAL FILMOWY „VITAE VALOR” TARNÓW (17-23 XI)

Organizatorzy: Akcja Katolicka Diecezji Tarnowskiej, Stowarzyszenie Oratorium im. św. Filipa Ne-

ri w Tarnowie pod patronatem biskupa Wiktora Skworca. Miejsce: kino „Marzenie”. Zaprezentowano cykl polskich filmów, m.in. animowaną *Droge* w reż. Mirosława Kijowicza, dokumentalny film Jerzego Jaraczewskiego *Wnoszę pomnik* oraz filmy Krzysztofa Zanussiego. Z okazji 80. rocznicy kanonizowania Joanny d'Arc pokazano *Męczeństwo Joanny d'Arc* (1928) w reż. Carla Theodora Dreyera, *Proces Joanny d'Arc* w reż. Roberta Bressona i *Joannę d'Arc* (1999) w reż. Luca Bessona. Zaprezentowano również współczesne kino zagraniczne podejmujące temat wartości i godności życia, m.in. film *Misja*, reż. Ferenc Kosa (Węgry), *Początek*, reż. Gleb Panfilow (Rosja), *Blask*, reż. Scott Hicks (Australia-Wlk. Brytania), *Koncert na 50 serc*, reż. Wes Craven (USA). W ramach festiwalu odbywały się oprócz projekcji filmowych spotkania dyskusyjne poświęcone roli wiary i etyki religijnej w życiu człowieka. Jerzy Płażewski wygłosił wykład pt. *Filmowe wizerunki Joanny d'Arc*. Statuetkę „Vitae Valor” otrzymał Krzysztof Zanussi. Nagrodę Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców za najlepszy film roku otrzymał Włodzimierz Otulak – prezes firmy dystrybucyjnej VISION (*Koncert na 50 serc/Music of the Heart*, reż. Wes Craven, USA, 1999, w polskich kinach od 10 III 2000).

X FESTIWAL MEDIÓW „CZŁOWIEK W ZAGROZENIU” ŁÓDŹ (22-25 XI)

W 1999 roku festiwal nie odbył się. Miejsce: Sale łódzkiego kina „Polonia”, kina „Charlie” i Muzeum Kinematografii. Dyrektor Programowy: Mieczysław Kuźmicki. Festiwal jest miejscem, gdzie przedstawiciele środowisk filmowych, telewizyjnych, radiowych i dziennikarskich spotykają się z przedstawicielami ruchów społecznych i socjologami, połączeni wspólną ideą walki z szeroko rozumianym zanieczyszczeniem i zatrueniem środowiska człowieka. Spotkaniu temu towarzyszy prezentacja dzieł w dziedzinie filmu,

telewizji, radia oraz innych publikacji w ramach problematyki: człowiek-przyroda-system wartości-życie ludzkie-los Ziemi. Prezentowane są filmy dotyczące szeroko rozumianej problematyki społecznej, ochrony środowiska, patologii i chorób cywilizacyjnych, różnorodnych zagrożeń cywilizacyjnych, ekologicznych i społecznych, lęków trapiących współczesnego człowieka, zwłaszcza w okresie przemian społecznych, politycznych, obyczajowych i ekonomicznych. W konkursie pokazano 44 filmy dokumentalne. Jury: Aleksandra Myszak – sekretarz generalny Polskiej Federacji DKF-ów w Warszawie (przewodnicząca), Andrzej Czeczot – artysta plastyk, Sławomir Kryński – reżyser filmowy, Janusz Pawłowski – operator filmowy, Bogdan Sobieszek – publicysta i krytyk filmowy.

Nagrody: – Grand Prix Biała Kobra – nagroda Prezydenta Miasta Łodzi: *Tor*, reż. Piotr Kielar; – Nagroda im. Aleksandra Kamińskiego ufundowana przez Marszałka Województwa Łódzkiego: *Matka nieznanego żołnierza*, reż. Mariusz Małec; – Nagroda Dyrektora Agencji Produkcji Filmowej za debiut: *I zobaczę twój śpiew*, reż. Bartłomiej Koper; – Nagroda Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” za film poruszający problemy środowiska naturalnego: *Spokojnie płynie rad*, reż. Wojciech Wiktorowski; – Nagroda Banku PEKAO S.A. Makroregion Środkowy: *8 deko do złota*, reż. Barbara Pawłowska; – Nagroda Kredyt Banku S.A.: *Takiego pięknego syna urodziłam*, reż. Marcin Koszałka; – Nagroda Studia Filmowego „OPUS Film”: *Cisza ciemność*, reż. Paweł Kędzierski; – Nagroda Wytwórni Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych: *Głowy*, reż. Dariusz Zieliński.

Dyplomy honorowe: – Daniel Świątły za film *Dziennik zapowiedzianej śmierci*; – Barbara Medajska za film *Mogłem być człowiekiem*.

Program: – konkurs dokumentalnej twórczości filmowej, telewizyjnej i wideo; – retrospektywa multimedialna twórczości francuskiego dokumentalisty i fotografa Ray-

monda Depardona *Photos-Cinema. Szczęśliwa samotność podróżnika* (filmy: *Jan Palach*, 1969, *10 minut ciszy dla Johna Lennona*, 1980, *Strykówki*, 1990, *New York N.Y.*, 1986, *Afryko, jakie masz dziś zmartwienie?*, 1999); – pokaz specjalny – 20 lat Telewizyjnego Studia Filmów Animowanych w Poznaniu: – 5 filmów animowanych z cyklu *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego: O sławnym człowieku*, reż. Krzysztof Kiwerski, 1998, *O wielkim wstydzie*, reż. Jacek Adamczak, 1998, *O zabawkach dla dzieci*, reż. Hieronim Neumann, 1999, *Jak bóg Maior utracił tron*, reż. Piotr Muszalski, Paweł Walicki, 1999, *O największej klómi*, reż. Zbigniew Koticki, 1999; – 3 filmy z roku 2000 w reżyserii Jerzego Markuszewskiego z cyklu *Mini wykłady o maxi sprawach: O długach, O wybaczeniu, O rekordach*; – pokaz 26 odcinków serialu dokumentalnego *Kawaleria powietrzna*. – Wystawa fotograficzna Agencji Magnum; – wystawa plakatów Romana Cieślewicza.

VI OGÓLNOPOLSKI NIEZALEŻNY PRZEGLĄD FORM DOKUMENTALNYCH „NURT 2000” KIELCE (22-25 XI)

Impreza istnieje od 1995 roku. Organizator: Kieleckie Centrum Kultury, Urząd Miasta Kielce. Patronat: Komitet Kinematografii. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Dyrektor programowo-artystyczny – pomysłodawca NURTU: Krzysztof Miklaszewski, dyrektor organizacyjny Andrzej J. Ruciński. Komisja selekcyjna: Teresa Orlikowska, Andrzej Kozieja, Krzysztof Miklaszewski (przewodniczący). Komisja artystyczna Nuru 2000: Mira Bielecka, Wojciech Kabarowski, Maria Malatyńska, Jolanta Różańska, Wojciech Szumowski, Tadeusz Wiącek, Jerzy Wójcik. W konkursie uczestniczyło 35 filmów dokumentalnych, reportaży i realizacji z pogranicza gatunków.

Nagrody: – „Wydalenie Nuru 2000” – nagroda główna Przewodniczącego Komitetu Kinematografii: *Matka nieznanego żołnie-*

rza, reż. Mariusz Małec, prod. Contra Studio dla Programu II TVP S.A. i Arte; – Nagroda Specjalna Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji: *Historia Leokadii J.*, reż. Grzegorz Skurski, prod. Studio Filmowe „Kalejdoskop” za „obraz optymizmu wbrew sytuacji życiowym”; – Nagroda dziennika „Rzeczpospolita”: *Życie jak modlitwa moja*, reż. Tadeusz Litowczyński, prod. Astra TV Studio dla Działu Reportażu Programu I TVP S.A., za „niedzienny przykład współczesnego postępowania”; – Nagroda szefa Komitetu Kinematografii: *Matka nieznanego żołnierza*, reż. Mariusz Małec, prod. Contra Studio dla Programu II TVP S.A. i Arte; – Nagroda Publiczności ufundowana przez prezydenta Kielc: *Matka nieznanego żołnierza*, reż. Mariusz Małec, prod. Contra Studio dla Programu II TVP S.A. i Arte; – Nagroda salonu jubilerskiego „Juweliuś”: *Helwet znad Czarnej Hańczy*, reż. Ryszard Kaczyński, prod. Studio Filmowe „Kalejdoskop” dla Programu II TVP S.A., za „atrakcyjne ukazanie filozoficznego modelu powrotu do natury”; – Nagroda Specjalna Prezesa TVP S.A. za reportaż: *Będzie wciąż ogromniał*, autorzy Lucyna Smolińska, Mieczysław Sroka. – Nagroda Agencji Publicystyki i Edukacji TVP S.A. w postaci realizacji kolejnego dokumentu dla Telewizji Polskiej S.A.: Ryszard Kaczyński (*Helwet znad Czarnej Hańczy*); Komisja Artystyczna zwróciła uwagę na wysoki poziom i szeroki zakres zainteresowań historycznych dokumentalistów, w wyniku których powstał osobny nurt dziejowych ocen naszego stulecia. W tym nurcie – zdaniem Komisji – wyróżnia się rzetelna i syntetyczna kronika ostatnich dwudziestu lat w Polsce w filmie Krystyny Mokrosińskiej *Solidarność – jak zerwaliśmy Żelazną Kurtynę*. Program: – pokaz filmów laureatów Nurtu 1999: *Dotknij mnie*, reż. Jacek Knopp (Wydarzenie Nurtu

1999) i *Dzieciaki*, reż. Dominik K. Rakoczy (Nagroda Publiczności Nurtu 1999); – retrospektywa twórczości Lucyny Smolińskiej i Mieczysława Sroki: *Silaczka*, *Spór o Sienkiewicza*, *Rzeźbę, by ocalić marzenia*; – wieczór poświęcony Tamarze Sołowiej: *Przeżycie obywatela Pikutina* *Timofieja* (1995), *Gorzkie zwycięstwo* (1997), *Zapach krwi* (1996); – pokaz dokumentu Wernera Herzoga *Bóg i obciążeni* z niemieckiej serii *2000 lat chrześcijaństwa*; – pokazy konkursowe Polski Sierpień: *Solidarność – jak zerwaliśmy żelazną kurtynę*, reż. Krystyna Mokrosińska; *Przed Sierpniem był Lipiec*, reż. Grzegorz Linkowski; *Urodzeni w sierpniu*, reż. Ewa Żmigrodzka, Krzysztof Zwoliński; *Gorączka Sierpniowa*, reż. Barbara Jakubiec; *Postulaty sierpniowe*, reż. Piotr Morawski; *Młodości, ty nad poziomem...*; *Ale czad*, reż. Andrzej Wilowski; *Dzieci gorszych miast*, reż. Dominik K. Rakoczy; *...i zobaczę twój śpiew*, reż. Bartłomiej Koper; *Szpchla i inni*, reż. Beata Januchta; *Ścieżką marsz...* reż. Andrzej Titkow; *Nie ma mocnych: Dzień na Grodzkiej*, reż. Iwona Mikrut; *Pogoda dla oszustów*, reż. Włodzisław Frackiewicz; *Marcin*, reż. Krystyna Szturc; *Historia Leokadii J.*, reż. Grzegorz Skurski; *Patron niewiedomego pochodzenia*, reż. Wojciech Worotyński; *Kiedy wiesz umierać*, reż. Anna Trzcńska; *Azyl*, reż. Marek Nowakowski; *Ogromnieć z oddali: Polak z oddali*, reż. Agata Ławniczak; *Andrzeja Mularczyka kantor wymiany uczuć*, reż. Ewa Szprynger; *Jan z Łubnika*, reż. Alicja Grzechowiak; *Ikar*, reż. Mirosław Dembiński; *Będzie wciąż ogromniał*, reż. Lucyna Smolińska, Mieczysław Sroka; *W cieniu pamięci: Matka Nieznanego żołnierza*, reż. Mariusz Małec; *Zbrodnia i miłość*, reż. Marek Kiliński; *W cieniu pamięci*, reż. Marek Stachurski; *Gdzie ty mieszkasz?: A wiosną przylecą bociany*, reż. Barbara Balińska, Krzysztof Kalutkin; *Rękopis znaleziony na Wschodnim*, reż. Beata Postnikoff; *Groźna rzeka*, reż. Krzysztof Kuźniak; *Sen o Warszawie*, reż. Kami-

la Szymańczyk; *Helwet znad Czarnej Hańczy*, reż. Ryszard Kaczyński; *Rodacy – rodakom: Wyzwoleni*, reż. Antoni Krauze; *Bandyci – historie żołnierzy wyklętych*, reż. Piotr Martin, Lech Mackiewicz; *Życie jak modlitwa moja*, reż. Tadeusz Litowczyński; *Rodacy – rodakom*, reż. Dariusz Walusiak; *Tak blisko Boga, tak blisko czorta...* reż. Andrzej Petelski.

X PRZEGLĄD POLSKICH FILMÓW FABULARNYCH „DEBIUTY 2000” KONIN (29 XI – 3 XII)

Organizatorzy: Konińskie Towarzystwo Filmowe i Koniński Dom Kultury. Impreza podsumowuje aktualny stan reżyserskich debiutów w polskiej kinematografii. W programie znalazły się te filmy, które zrealizowano lub weszły do rozpowszechniania po zakończeniu „Debiutów 1999”. Goście: m.in. Mariusz Małec, Henryk Dederko, Andrzej Czarnecki i Tomasz Konecki.

Program: – najnowsze debiuty: *Szczęśliwy człowiek*, reż. Małgorzata Szumowska; *Człowiek wózków*, reż. Mariusz Małec, *Bajland*, reż. Henryk Dederko; *Nieznaną opowieść wigilijną*, reż. Piotr Mularuk, *Patrz na ciebie, Marysiu*, reż. Łukasz Barczyk, *Istota*, reż. Andrzej Czarnecki, *Pół serio*, reż. Tomasz Konecki, *Zakochani*, reż. Piotr Węreński. – Filmy laureatów wcześniejszych edycji przeglądu: *Wir*, reż. Jacek Schoen (nagroda publiczności, 1985); *Nadwór*, reż. Wiesław Saniewski (nagroda publiczności, 1986); *Trzy stopy nad ziemią*, reż. Jan Kidawa-Błoński (nagroda publiczności, 1987); *W zawieszaniu*, reż. Waldemar Krzystek (nagroda publiczności, 1988); – „Debiuty mistrzów”: *Pogrzeb kartofla*, reż. Jan Jakub Kolski i *Do widzenia, do jutra*, reż. Janusz Morgenstern; – pokazy specjalne: *Wszyscy moi bliscy*, reż. Peter Minac, *Szczurolap*, reż. Andrzej Czarnecki, *Żółty szalik*, reż. Janusz Morgenstern; – Nagroda publiczności za najlepszy debiut roku: *Człowiek wózków*, reż. Mariusz Małec.

VIII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL SZTUKI AUTORÓW ZDJĘĆ FILMOWYCH CAMERIMAGE 2000 ŁÓDŹ (2-9 XII)

Organizator Fundacja Tumult z Torunia. Miejsce: Teatr Wielki i kino „Bałtyk” w Łodzi. Jury: Michael Cimino (przewodniczący).

Nagrody: Honorowa „Złota Żaba” za całokształt twórczości: Billy Williams; Honorowa Złota Żaba dla duetu autor zdjęć filmowych – reżyser: Frederic Elmes-David Lynch; Nagroda Specjalna dla polskiego duetu reżyser-operator: Andrzej Wajda-Witold Sobociński; Honorowa Złota Żaba dla Reżysera za szczególną wrażliwość wizualną: David Lynch; Honorowa Złota Żaba dla polskiego Reżysera za szczególną wrażliwość wizualną: Wojciech Jerzy Has; Nagroda Specjalna za osobowość twórczą: Vittorio Storaro; Nagroda Specjalna za szczególny wkład w rozwój techniki filmowej: firma TIFFEN; Nagroda Specjalna za pomoc udzieloną festiwalowi: Amerykańskie Stowarzyszenie Operatorów (ASC).

Międzynarodowy Konkurs Filmów Fabularnych: Złota Żaba: Rodrigo Prieto (*Anores perros/Love Is Bitch*, reż. Alejandro Gonzales Inarritu, Meksyk); Srebrna Żaba: Robert Fraisse (*Vatel*, reż. Roland Joffe, Francja); Brązowa Żaba: Philip Ogaard (*Aberdeen*, reż. Hans Peter Moland, Norwegia-Wlk. Brytania-Szwecja); Wyróżnienie Przewodniczącego Komitetu Kinematografii: Eric Kress (*A Place Nearby*). Międzynarodowy Konkurs Etnud Studenckich: Złota Kijanka: Bogumił Godfrejów (*Księgi smu*, PWSFTViT w Łodzi); Srebrna Kijanka: Michał Popiel-Machnicki (*Wrzask*, PWSFTViT w Łodzi); Brązowa Kijanka: Sebastian Makker Henriksen (*A Rure Bird*, Dania). Program: – pokazy konkursowe; – pokazy filmów w ramach panoramicznego światowej; – retrospektywa laureata honorowej nagrody za całokształt twórczości, brytyjskiego operatora Billy'ego Williamsa; – przegląd produkcji telewizyjnych

w ramach sekcji *Sztuka obrazu TV i nowych mediów*; – premierowe pokazy specjalne; – spotkania i konferencje prasowe z polskimi i zagranicznymi twórcami filmowymi; – cykl warsztatów i seminariów przygotowany przy współpracy z PWSFTViT w Łodzi; – przeglądy i imprezy towarzyszące (wystawy, koncerty).

V FESTIWAL FILMU NIEMEGO KRAKÓW (13-17 XII)

Organizatorzy: Centrum Filmowe „Graffiti”, FilMOTEKA Narodowa. Wsparcie finansowe: Urząd Miasta Krakowa, Komitet Kinematografii. Sponsor: Kredyt Bank. Patroni medialni: „Cinema”, „Dziennik Polski”, „Wprost”, „Życie”, Program 2 TVP. Miejsce: kino „Wanda”, „Pod Baranami”. Hasło: *Świat się śmieje*. Program: – Nocne muzykowanie do najlepszych gagów kina niemego (m.in. wieczór gonitw, tortów, pocałunków) i czaty internetowe z onet.pl w kawiarni internetowej graffiti. – Muzyka na żywo do niemych komedii. Filmy: *Gorączka złota*, reż. Charles Chaplin, USA, 70 min, do filmu grała grupa Osjan; *Fragm. komedii z Charlie Chaplinem*, Flipem i Flapem, Benem Turpinem. 76 min. Montaż niemych komedii Maxa Lindera, w reż. Maud Linder, 87 min, muz. oryginalna. *Rodzina mojej żony*, reż. Buster Keaton, 17 min, grał zespół Myslovitz. *Brzdąc*, reż. Charles Chaplin, 46 min, grał zespół Myslovitz. *Gorączka szachowa*, reż. Wsiewołod Pudowkin, Nikołaj Szpikowski, 21 min. *Niezwykłe przygody Mr. Westa w kraju bolszewików*, reż. Lew Kuleszow, 57 min. *Rozkosze gościnności*, reż. John G. Blystone, Buster Keaton, 65 min, do filmu śpiewała Urszula Dudziak. *Światła wielkiego miasta*, reż. Charles Chaplin, 86 min. Krótkie filmy z Haroldem Lloydem, 100 min. *Jeszcze wyżej*, reż. Harold Lloyd, 57 min. *General*, reż. Clyde Bruckmann, Buster Keaton, 77 min, do filmu grał Pan Małeniczuk z zespołem. *Dzisiejsze czasy*, reż. Charles Chaplin, 83 min. Krótkie filmy z Charlesem Chapli-

nem, 100 min. Burleski Macka Seneta. *Trzy wieki*, reż. Buster Keaton, 54 min, grał zespół Raz Dwa Trzy.

VI OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL AUTORSKICH FILMÓW ANIMOWANYCH OFABA 2000 KRAKÓW (14-16 XII)

Pokazano 55 filmów profesjonalnych, amatorskich i studenckich. Jury: Witold Giersz (przewodniczący), Jerzy Armata, Bogusław Natkaniec, Hieronim Neumann, Ryszard Palonek.

Nagrody w kategorii filmu profesjonalnego: – Złota Kreska – Nagroda Główna Jury: *Strojenie instrumentów*, reż. Jerzy Kucia oraz *Zbrodnia i kara*, reż. Piotr Dumala; – Srebrna Kreska, za szczególne walory artystyczne: *O największej kłótni* (film z serii *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego*), reż. Zbigniew Kotwicki; – Druga Srebrną Kreskę, za poszukiwanie atrakcyjnej formuły twórczości dla dzieci: *Odwrócona góra*, reż. Leszek Gałysz; – Wyróżnienie: Piotr Muszalski i Paweł Walicki za opracowanie plastyczne filmu *Jak Bóg Maior utracił tron*.

W kategorii etudy studenckiej i filmu animowanego: – Grand Prix: *Nulepioki*, reż. Anna Matysik (PWSFTViT Łódź); – nagroda specjalna za szczególne walory artystyczne: *Koimcydencja*, reż. Anna Kubik (PWSFTViT Łódź); – nagroda główna: *Byłem małym chłopcem*, reż. Alicja Witkowska (PWSFTViT Łódź); – wyróżnienie: *Między nami*, reż. Wioletta Sowa (ASP Kraków); – wyróżnienie: *Historia o koniu*, reż. Andrzej Rułka (ASP Kraków); – wyróżnienie: *Bzyk*, reż. Andrzej Gosienicki (ASP Poznań); W kategorii filmu amatorskiego: – nagroda główna: *Memories*, reż. Jacek Wojtaś (Dziecięca Wytwórnia Filmowa Wrocław); – wyróżnienie: *Złota rybka*, reż. Artur Zawisza (AKF „Laterna Magica” Legnica); – wyróżnienie: *Muszka łukomczuszka*, reż. Marcin Kaproni (Kraków); – wyróżnienie: *Geneza błędu*, reż. Przemysław Fik (Miasteczko Śląskie).

Program: – projekcje konkursowe; – wystawa plastyki filmowej pt. *Projekty filmowe Telewizyjnego Studia Filmów Animowanych w Poznaniu*; – filmy Witolda Giersza; – filmy Telewizyjnego Studia Filmów Animowanych w Poznaniu.

FESTIWAL FILMÓW AMATORSKICH IM. STASZKA DUSZKIEWICZA DĘBICA (16-17 XII)

Jury: Wenanty Nosul – reżyser, scenarzysta, aktor (przewodniczący), Jerzy Buras – sekretarz FIFFN, Paweł Iłis – operator. Pokazano 55 filmów. Nagrody: – I miejsce – Złoty Strzép Taśmy z Brylantem: *Feniks*, reż. Jakub Kossakowski i Maciej Dominiak z Zespołu Filmowego „Fracja” z Warszawy; – II miejsce – Złoty Strzép Taśmy: *Histeria*, reż. Marta Siwek i Maciej Dominiak z Zespołu Filmowego „Fracja” z Warszawy; – III miejsce – Złoty Strzép Taśmy z Białego Złota: *Agonia*, reż. Dominik Nyklow z Dębicy; – IV miejsce ex aequo: *Nie wszystko stanie się w tę noc*, reż. Małgorzata Graczyk z Klubu Video MIDK im. Władysława Broniewskiego w Warszawie oraz *Taniec śmierci*, reż. Henryk Lehnert z AKF „ChemiK” w Oświęcimiu; – V miejsce ex aequo: *Ciągłość parków*, reż. Marta Siwek i Maciej Dominiak z Zespołu Filmowego „Fracja” z Warszawy oraz *Where Are You Going To*, reż. Katarzyna Kontarz z AKF „Szwenk” z Tarnowa; – Nagroda specjalna w kategorii dokument: *Monolog*, reż. Tadeusz Urbaś z z AKF „ChemiK” w Oświęcimiu; – Nagroda specjalna: *Kłeska świętego Mikołaja*, reż. Maciej Dominiak z Zespołu Filmowego „Fracja” z Warszawy.

II MIĘDZYNARODOWE DNI FILMU DOKUMENTALNEGO ROZSTAJE EUROPY LUBLIN (6-9 XII)

Miejsce: Gmach Centrum Kultury w Lublinie. Organizator: Centrum Kultury w Lublinie i Link-Art-Film. Dyrektor programowy: Grzegorz Linkowski. Celem festiwału

jest konkursowa prezentacja filmów dokumentalnych poruszających problematykę współżycia narodów i kultur europejskich. Preferowane są obrazy filmowe dotyczące trudnych problemów współistnienia kultur, religii oraz problemów pogranicza, obrazy rzeczywistości, która pozostała po wielkim tyglu narodów w terenie Europy Środkowo-Wschodniej. Pokazano 36 filmów. Jury: Feliks Falk (przewodniczący), Magdalena Lebecka, Grzegorz Linkowski, Lucjan Śniadower. Nagrody: Grand Prix: *Jazzman z gulu*, reż. Pierre Henry Salfati i Natalia Sazonova, prod. Francja; II nagroda: *Był sobie Gdańsk*, reż. Jacek Sarnacki; III nagroda: *Witold Gombrowicz*, reż. Andrzej Wolski; Nagroda Wiceprezydenta Lublina Zbigniewa Wojciechowskiego: *Przystanek do raju*, reż. Andrzej Tiukow.

XIII OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD FILMÓW AMATORSKICH WOJSKA POLSKIEGO OPFA 2000 ŁÓDŹ (XII)

Przewodniczący jury: Robert Gliński. Grand Prix: *Powrót*, reż. Krzysztof Karpiuk z KG w Chełmie; I miejsce: Remigiusz Stasiak z WO w Toruniu; II miejsce: mjr Jacek Dworakowski z AKF „Grom” przy KG w Gdyni; III miejsce: Krzysztof Zukowski z AKF „Widmo” w Bartoszewicach. Festiwalowi towarzyszyło rozstrzygnięcie XV Konkursu Fotografii Amatorskiej Wojska Polskiego.

NAGRODY KRAJOWE

„ORŁY” POLSKIE NAGRODY FILMOWE

II edycja Polskiej Nagrody Filmowej za rok 1999 – „ORŁY” 2000. Organizator: Stowarzyszenie Niezależnych Producentów Filmowych i Telewizyjnych.
• Nagroda za Osiągnięcia Życia: Andrzej Wajda;
• nagroda za najlepszy film: *Dług*, producent Juliusz Machulski, reż. Krzysztof Krauze;
• nagroda za najlepszą reżyserię: Krzysztof Krauze (*Dług*);

• nagroda za najlepszą główną rolę kobiecą: Grażyna Szapołowska (*Pan Tadeusz*, reż. Andrzej Wajda);
• nagroda za najlepszą główną rolę męską: Robert Gonera (*Dług*);
• nagroda za scenografię: Alan Starski (*Pan Tadeusz*);
• nagroda za zdjęcia: Paweł Edelman (*Pan Tadeusz*);
• nagroda za muzykę: Wojciech Kilar (*Pan Tadeusz*);
• nagroda za dźwięk: Nikodem Wołk-Łaniewski (*Pan Tadeusz*);
• nagroda za montaż: Wanda Zeman (*Pan Tadeusz*);
• nagroda za drugoplanową rolę kobiecą: Ewa Wiśniewska (*Ogniem i mieczem*);
• nagroda za drugoplanową rolę męską: Andrzej Chyra (*Dług*);
• nagroda dla producenta: Jerzy R. Michaluk, Jerzy Hoffman (*Ogniem i mieczem*);
• nagroda za najlepszy scenariusz: Krzysztof Krauze i Jerzy Morawski (*Dług*).

„Telekamery 2000” – nagrody w plebiscycie magazynu „Tele Tydzień” na Telewizyjne Gwiazdy Roku 1999. Nagrody wręczono 11 I 2000.

• najpopularniejszy aktor zagraniczny: Gérard Depardieu;
• najpopularniejsza aktorka: Agnieszka Kotulanka (za rolę Krystyny Lubicz w serialu *Klan*);
• najpopularniejszy aktor: Tomasz Stokinger (za rolę doktora Pawła Lubicza w serialu *Klan*);
• najpopularniejszy serial tv: *Klan*;
• najpopularniejsza dziennikarka programu informacyjnego: Krystyna Czubówna („Panorama”);
• najpopularniejsza prezenterka telewizyjna: Grażyna Torbicka (Program 2);
• najpopularniejsza publicystka: Elżbieta Jaworowicz („Sprawa dla reportera”);
• najpopularniejszy twórca programu rozrywkowego: Marcin Daniec;
• najpopularniejszy twórca talk-show: Wojciech Jagielski („Wieczór z Jagielskim”).

„Wiktory” za rok 2000 – nagrody dla najpopularniejszych osób z telewizji.

Super-Wiktory: Jerzy Owsiak, Jerzy Janicki i Andrzej Mularczyk, Józef Węgrzyn, Hanna Bielicka;

- najpopularniejszy polityk: Aleksander Kwaśniewski;
- najwyżej ceniony publicysta i kolumnator: Monika Olejnik;
- najpopularniejszy aktor: Janusz Gajos;
- najpopularniejszy piosenkarz: artysta estrady: Janusz Rewiński;
- najpopularniejszy prezenter: Grażyna Torbicka;
- autorzy najlepszego programu tv: Katarzyna Janowska i Piotr Mucharski;
- osobowość tv: Jacek Federowicz;
- odkrycie roku: Łukasz i Paweł Goleniowie oraz Gołec u Orkiestra;
- sportowiec roku: Robert Korzeniowski;
- dziennikarz roku: Kamil Durczok.

Internetowe Nagrody Filmowe za rok 2000 – Plebiscyt Stopklatki

- Specjalne wyróżnienie Stopklatki dla filmu *Magnolia*.
- najlepszy film roku 2000: 1. *Gladiator*, reż. Ridley Scott, USA, UIP-ITI; 2. *American Beauty*, reż. Sam Mendes, USA, UIP-ITI; 3. *Szósty zmysł* (*The Sixth Sense*), reż. M. Night Shyamalan, USA, Syrena; 4. *Podziemny krąg* (*Fight Club*), reż. David Fincher, USA, Syrena; 5. *Taniec w ciemnościach* (*Dancer in the Dark*), reż. Lars von Trier, Dania-Szwecja-Francja, 2000, Gutek Film;
- najlepszy polski film roku 2000: 1. *Chłopaki nie płaczą*, reż. Olaf Lubaszenko, Best Film; 2. *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi; 3. *Duże zwierzę*, reż. Jerzy Stuhr, Centrum Filmowe Graffiti; 4. *Prymas: Trzy lata z tysiąca*, reż. Teresa Kotlarczyk, Best Film; 5. *Zakochani*, reż. Piotr Weresniak, Monolith Films;
- najlepsza oficjalna strona filmu: 1. *Misreckon South Park* – Onet.pl SA; 2. *Cela*; 3. *Mission: Impossible 2*; 4. *Tygrys i przyjaciele*; 5. *Duże zwierzę*;
- najlepsza aktorka: 1. Julia Roberts (*Erin Brockovich*); 2. Annette Bening (*American Beauty*); 3. Björk (*Taniec w ciemnościach*); 4. Michelle Pfeiffer (*Co kryje prawdę*);

- 5. Milla Jovovich (*Million Dollar Hotel*);
- najlepszy aktor: 1. Russel Crowe (*Gladiator*); 2. Kevin Spacey (*American Beauty*); 3. Bruce Willis (*Szósty zmysł*); 4. Tom Cruise (*Magnolia*); 5. Jerzy Stuhr (*Duże zwierzę*);
- najlepsza muzyka: 1. *Gladiator*; 2. *Mission: Impossible 2*; 3. *Taniec w ciemnościach*; 4. *American Beauty*; 5. *Million Dollar Hotel*;
- najlepszy serial: 1. *Ally McBeal*; 2. *Przyjaciele*; 3. *Świat według Kiepskich*; 4. *Na dobre i na złe*; 5. *Klan*;
- wydarzenie: 1. Oscar dla Andrzeja Wajdy; 2. film *Gladiator*; 3. film *American Beauty*; 4. Oscary 2000; 5. festiwal w Cannes;
- rozczarowanie: 1. film *Misja na Marsa*; 2. film *Krzyk 3*; 3. film *Blair Witch Project*; 4. film *Mission: Impossible 2*; 5. film *Cela*;
- śmieszna scena: 1. *American Pie* – scena z szarlotką; 2. *Straszny film* – parodia *Matrixa*; 3. *Chłopaki nie płaczą* – pościg policjantów za chłopakami; 4. *Uciekające kurczaki* – sceny ucieczek na początku filmu; 5. *American Beauty* – rozmowa na przyjęciu;
- scena akcji: 1. *Gladiator* – bitwa z Germanami; 2. *Gladiator* – obrona Kartaginy (w Colosseum); 3. *Gniew oceanu* – „Andrea Gail” i ostatnia fala; 4. *Podziemny krąg* – Edward Norton walczy sam ze sobą; 5. *Mission: Impossible 2* – motocyklowy pojedynek Hunta i Seana;
- scena miłosna: 1. *American Beauty* – scena przy wannie z płatkami róż; 2. *American Pie* – scena z szarlotką; 3. *Million Dollar Hotel* – rozmowa przy oknie Tom Toma i Eloise; 4. *Wierność* – scena w sklepie; 5. *Koniec romansu* – modlitwa Sarah po wybuchu;
- straszna scena: 1. *Szósty zmysł* – scena w „namiocie”; 2. *Szósty zmysł* – scena z dziewczynką pod łóżkiem; 3. *Blair Witch Project* – finałowa scena w budynku; 4. *Co kryje prawdę* – odbicie twarzy zmarłej dziewczyny; 5. *Krzyk 3* – pierwsze pojawienie się mordercy;
- czarny charakter: 1. Joaquin Phoenix (*Gladiator*); 2. Brad Pitt (*Podziemny krąg*); 3. Christian Bale (*American Psycho*); 4. Christophen

Walken (*Jezdziec bez głowy*); 5. Harrison Ford (*Co kryje prawdę*).

Nagrody NIPTEL 2000

- w kategorii film dokumentalny, reportaż, relacja, transmisja: *Kawaleria powietrzna*, telenowela dokumentalna Wojciecha Maciejewskiego, Jacka Bławuta;
- w kategorii program dziecięcy i młodzieżowy, w tym film animowany: *Rower Błężeja*;
- w kategorii film telewizyjny, serial, teatr telewizji: *Republika murzeń*, reż. Rudolf Ziłoto;
- w kategorii program telewizyjny, talk-show: *Dziennik telewizyjny* Jacka Fedorowicza;
- w kategorii telenowela, sitcom: *Na dobre i na złe* serial w reżyserii Ryszarda Zatorskiego i Piotra Weresniaka.

Statuetkę Sybilla 99 i I nagrodę w kategorii program promocyjno-edukacyjny w ogłoszonym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogólnopolskim konkursie na wydarzenie muzealne roku otrzymało Muzeum Kinematografii w Łodzi za cykl wystaw *Filmowe adaptacje dzieł literackich*.

VI Konkurs im. Krzysztofa Mętraka dla młodych krytyków filmowych: I miejsce – nie przyznano, II miejsce – Wojciech Kuczek, III miejsce (ex aequo) Bogumiła Wanda Michalska i Małgorzata Sadowska. Wyróżnienia: Wojciech Doboszewicz, Michał Doboszewicz, Michał Oleszczyk, Dagmara Romanowska.

Nagrodę im. Bolesława Michalka przyznawaną przez miesięcznik „Kino” (jury: Alicja Helman, Andrzej Kołodyński, Maria Kornatowska, Tadeusz Lubelski, Alina Madej, Jerzy Płażewski) za najlepszą książkę filmową 1999 roku otrzymał Tadeusz Szczepański, autor pracy *Zwierciadło Bergmana*, wydanej przez wydawnictwo obraz/słowo/terytoria z Gdańska.

Nagrodę im. Andrzeja Munka, dla najlepszego debiutanta otrzymał Łukasz Barczyk za film *Patrzę na ciebie, Marysiu*.

Złote Taśmy – nagrody Koła Piśmiennictwa przy Stowarzyszeniu Filmowców Polskich za rok 2000 dla najlepszych filmów wyświetlanych w Polsce w 2000 roku: *Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Kolski, *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi, *Prosta historia*, reż. David Lynch. Wyróżnienie honorowe: *Jesienna opowieść*, reż. Eric Rohmer. Syreny Warszawskie, nagrody dziennikarzy przesłanych przy Klubie Krytyki Filmowej dla najlepszego filmu polskiego i zagranicznego wyświetlanego na ekranach naszych kin: najlepszy film polski *Duże zwierzę* w reżyserii Jerzego Stuhr, który nagrodzono za „szlachetne przesłanie wyrażone przy pomocy skronionych środków artystycznych”. Najlepszy film zagraniczny – *American Beauty*, za „błyskotliwe i ironiczne ukazanie współczesnych zagrożeń cywilizacji”.

Złote Kaczki – 45. edycja nagród czytelników miesięcznika „Film”:

- najlepszy aktor: Andrzej Seweryn (*Prymas. Trzy lata z tysiąca*, reż. Teresa Kotlarczyk);
 - najlepsza aktorka: Maja Ostaszewska (*Prymas. Trzy lata z tysiąca*, reż. Teresa Kotlarczyk i *Patrz na ciebie, Marysiu*);
 - najlepszy polski film: *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową*, reż. Krzysztof Zanussi);
 - najlepszy film zagraniczny: *Gladator*, reż. Ridley Scott;
 - najlepsza muzyka: Michał Lorenc (*Daleko od okna*, reż. Jan Jakub Kolski);
 - Specjalna Złota Kaczka: fotograf Piotr Bujnowicz.
- (Nagrody wręczono 5 III 2001 roku w Teatrze Dramatycznym w Warszawie).

4. edycja nagrody Machiner przyznawanej przez miesięcznik „Machina” – za najlepszy film niszowy: *Że życie ma sens*, reż. Grzegorz Lipiec; za najlepszy film masowy – *Dług*, reż. Krzysztof Krauze i *Matrix*, reż. Andy i Larry Wachowscy.

Paszport „Polityki” za rok 2000 w kategorii filmu: aktorka Maja Ostaszewska.

• Krzesimir Dębski otrzymał Fryderyka '99 za muzykę do filmu *Ogniem i mieczem*, reż. Jerzy Hoffman.

• Katarzyna Gniewkowska otrzymała – przyznawaną przez ZASP – nagrodę im. Aleksandra Zelwerowicza.

• Ignacy Gogolewski otrzymał – przyznawaną przez ZASP – nagrodę im. Aleksandra Zelwerowicza.

• Halina Gryglaszewska otrzymała doroczną nagrodę ministra kultury i dziedzictwa narodowego Kazimierza Michała Ujazdowskiego za rok 1999 oraz statuetkę symbolicznego drzewa (18 XI).

• Wojciech Jerzy Has otrzymał pośmiertnie doktorat honoris causa PWSFTViT w Łodzi (27 X).

• Jerzy Kawalerowicz otrzymał doktorat honoris causa PWSFTViT w Łodzi (27 X).

• Wojciech Kilar otrzymał Złote Berto Kultury Polskiej, nagrodę Fundacji Kultury Polskiej. Uzasadnienie: „za wybitne walory jego muzyki kameralnej, symfonicznej i filmowej. Walory znane w świecie. Kompozytor jest naszym czołowym towarem eksportowym, tworzy muzykę do filmów hollywoodzkich. Laureat rozślawia kulturę polską w świecie”.

• Maja Komorowska została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (9 V).

• Agnieszka Krakowiak, absolwentka politologii na Uniwersytecie Jagiellońskim i Wyższego Zawodowego Studium Scenariuszowego przy Szkole Filmowej w Łodzi, zwyciężyła w polskiej edycji konkursu na scenariusz filmowy o nagrodę Hartley-Merrill. Wyróżniony scenariusz nosi tytuł *Cyganka*.

• Marcel Łoziński otrzymał doroczną nagrodę ministra kultury i dziedzictwa narodowego Kazimierza Michała Ujazdowskiego za rok 1999 oraz statuetkę symbolicznego drzewa (18 XI).

• Jan Machulski otrzymał tytuł honorowego obywatela Zamościa w uznaniu za organizację Zamojskiego Łata Teatralnego, nieprzerwanie realizowanego od 25 lat (11 XI).

• Hieronim Neumann, reżyser animowanego filmu *O zabawkach dla*

dzieci (z serii *14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego*) otrzymał dyplom honorowy – podziękowanie za realizację filmu przyznany przez Fundację „Akademia Promocji” w Warszawie w uznaniu za pracę i pomoc, ciepło i życzliwość w realizowaniu zadań Fundacji.

• Dominika Ostasłowska otrzymała – przyznawaną przez ZASP – nagrodę im. Aleksandra Zelwerowicza.

• Leonard Pietraszak został odznaczony przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego z okazji Święta Niepodległości Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za osiągnięcia w pracy artystycznej (XI).

• Roman Polański otrzymał doktorat honoris causa PWSFTViT w Łodzi (27 X).

• Nina Rogóż, która zadebiutowała w filmie *Prawo ojca* w reż. Marka Kondrata, zwyciężyła w plebiscycie miesięcznika „Cinema”, „Z Cinema do Cannes”.

• Witold Sobociński został uhonorowany gwiazdą w tódzkiej Alei Sławy (14 X).

• Tadeusz Szczepański otrzymał nagrodę Wydziału Nauk Społecznych PAN w dziedzinie historii sztuki za książkę *Zwierciadło Bergmana* wydaną przez wydawnictwo obraz/słowo/terytoria z Gdańska.

• Andrzej Wajda otrzymał tytuł Człowiek Życia '99 przyznany przez dziennik „Życie”) oraz nagrodę stacji Canal+, tytuł doktora honoris causa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dziekan Wydziału Grafiki ASP Stanisław Wiczorek powiedział: *Chcieliśmy dać doktorat honoris causa Polakowi. Twórczość Wajdy wywodzi się ze sztuk plastycznych, jej rodowód jest malarzski, co widoczne jest w jego filmach. Widzę w filmach Wajdy obrazy, gdyby je utrwalić w nieruchomości postaci, mogłyby wisieć w muzeum* (2 VI); doktorat honoris causa Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi (27 X); nagrodę im. Konrada Swinarskiego, przyznawaną przez miesięcznik „Teatr”, za reżyserię spektaklu Teatru TV *Bigda idzie*; tytuł honorowego obywatela miasta Gdyni (20 IX); tytuł honoro-

wego obywatela swojego rodzinnego miasta, Suwałk, za wkład w kulturę narodową, wybitne osiągnięcia w kinematografii oraz popularyzację literatury polskiej w swoich dziełach, a także za godne reprezentowanie interesów miasta i regionu, gdy w latach 1989-1991 był senatorem ziemi suwalskiej oraz za promocję Suwalszczyzny w filmach – suwalskie krajobrazy występują w *Panu Tadeuszu* (25 X); tytuł „Małopolanina roku 1999” przyznawany przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski; Medal IV Wieków Stołeczności Warszawy. Paweł Piskorski, prezydent Warszawy, powiedział: *W ten sposób Warszawa pragnie wyrazić swoją wdzięczność za twórczość reżysera, któremu zawdzięczamy artystyczną wizję naszej historii i współczesności, a stolicę – pamiętne kadry „Kanału”, filmu odbieranego jako najważniejsze spojrzenie artysty na Powstanie Warszawskie – ten najbardziej tragiczny, a zarazem najbardziej wzniosły moment w historii naszego miasta* (24 IV); Polska Nagroda Filmową „Orzeł” w kategorii: Nagroda za Osiągnięcia Życia; za rok 1999 (patrz powyżej: „Orły” – Polskie Nagrody Filmowe).

• Bogna Wojtkowiak otrzymała wyróżnienie w konkursie o nagrodę marszałka województwa wielkopolskiego 2000 „Samorządowe Pióro” w kategorii programy telewizyjne za reportaże *Największy koszt świata* i *Kosz 2000*.

• Krzysztof Zanussi otrzymał docrzoną nagrodę ministra kultury i dziedzictwa narodowego Kazimierza Michała Ujazdowskiego za rok 1999 oraz statuetkę symbolicznego drzewa (18 XI).

• *Biera kryka, psa i idymy grać* film Violetty Rotter-Kozery otrzymał I Nagrodę na III Przeglądzie Reportażu Telewizyjnego w Katowicach.

• *Boczny tor*, reportaż tv Joanny Cichockiej-Guli, otrzymał I nagrodę w kategorii reportażu na IV Przeglądzie Twórczości Dziennikarskiej i Konkursie Oddziałów Terenowych TVP S.A.

• *Boży wojownik* – reportaż Marzeny Woźniak-Kruk otrzymał wyróż-

nienie na I Przeglądzie Reportażu Telewizyjnego we Wrocławiu.

• *Dług* – film fabularny Krzysztofa Krauzego został uhonorowany Machinerem – nagrodą miesięcznika „Machina”.

• *Gdzie wódka jest Bogiem, a wiera nalogiem*, reportaż Lidii Dudy otrzymał I Nagrodę na I Przeglądzie Reportażu Telewizyjnego we Wrocławiu oraz wyróżnienie na III Przeglądzie Reportażu Telewizyjnego w Katowicach.

• *Małe ojczyzny* – cykl filmów dokumentalnych realizowany od 1993 roku przez Fundację Kultury przy współpracy Programu 2 TVP, opowiadający o życiu społeczności lokalnych, otrzymał nagrodę Rady Programowej TVP za rok 2000.

• *Poligon*, reportaż z cyklu *Dziwny jest ten świat* Waldemara Milewicza, otrzymał Grand Press w kategorii reportażu telewizyjnego w konkursie miesięcznika „Press”.

• *Rajd*, program publicystyczny Elżbiety Priwieziencow i Danuty Markowskiej otrzymał I Nagrodę w kategorii telewizyjnej VIII Edycja Nagród SDP – Nagroda im. prof. Stefana Myczkowskiego za publikację z dziedziny ochrony środowiska.

• *Wataha* – reportaż tv Beaty Sławińskiej otrzymał Nagrodę Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich;

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA ZAGRANICZNE DLA POLSKICH FILMÓW I TWÓRCÓW FILMOWYCH

• Nagrodą Hot Bird 2000 w kategorii kanałów filmowych został uhonorowany polski kanał tematyczny Ale kino! dostępny na platformie cyfrowej CYFRA+ i w sieciach kablowych. Nagrodę przyznaje Eurowizja i Eutelsat.

• *Cud purymowy* – film fabularny Izabelli Cywińskiej (z serii *Święta Polskie*) otrzymał Special Prix Europa przyznana przez jury festiwalu Prix Europa 2000 w Berlinie w imieniu Parlamentu Europejskiego oraz na tym samym festiwalu Nagrodę im. Willy Brandta, przyznaną przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Berlińskich za szerzenie tolerancji (X).

• *Duże zwierzę*, film Jerzego Stuhra na festiwalu filmowym w Karlowych Warach otrzymał II nagrodę (ex aequo z filmem koreańskim *Bakha Sa-tung/Miętowe cukierki*, reż. Lee Chang-dong), Nagrodę katolicko-protestancko-prawosławnego Jury Ekumenicznego oraz zajął III miejsce w plebiscycie publiczności.

• *2450* – film Marka Świto i Aleksandra Gawka otrzymał nagrodę „Certificate of Merit” na 36th Chicago International Film Festival w konkursie Intercom w kategorii Student Narrative Video (Chicago, USA, X 2000) oraz Trophy dla najlepszego krótkometrażowego filmu fabularnego na Cork International Film Festival (Irlandia, IV 2000).

• *Fotomator* Dariusza Jabłońskiego został wyróżniony przez Niemieckie Stowarzyszenie Kształcenia Dorosłych Nagrodą Adolfa Grimme’a za twórczość telewizyjną (IV).

• *Ikar* – film dokumentalny Mirosława Dembińskiego otrzymał nagrodę w kategorii Mountain Spirit na XXII Festiwalu Filmów Górskich w Telluride (USA) oraz Nagrodę Specjalną Jury Festiwalu Filmów Górskich w Cervini (Włochy), Grand Prix Festiwalu Filmów Górskich w Grazu (Austria).

• *Ile góra ma las* – film dokumentalny Krystyny Bogusławskiej i Ryszarda Jaworskiego otrzymał Grand Prix na Festiwalu ECO 2000 w Ohrid (Macedonia).

• *Nigdzie* – film Mariusza Chandochy z Wrocławia zdobył Grand Prix na 31. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Amatorskich „KRAI” (Kvarnerska Revija Amaterskog Filma) przygotowanym przez Kino Videoklub Liburnija-Film z Rijeki (Chorwacja, 15 XII).

• *Ogniem i mieczem* Jerzego Hoffmana otrzymał (ex aequo z filmem jugosłowiańskim) I nagrodę „Złotego Witezia” na IX Festiwalu Narodów Słowiańskich i Prawosławnych w Moskwie.

• *O największej kłótni* (film animowany z serii *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego*) w reżyserii Zbigniewa Kotkeckiego otrzymał II nagrodę w kategorii filmów animowanych na Międzynarodowym Festiwalu Filmo-

wym (Millennium Film Festival of Fine Arts) w Szolnoku na Węgrzech (2-7 X 2000) oraz Dyplom uznania za realizację filmu przyznany przez Jury 10th Cairo International Film Festival For Children (Kair, Egipt 23-29 II 2000); Nagrodę Główną w kategorii filmu animowanego na 5th International Short Film Festival – Festival del Cortometraggio w Sienie (Włochy, 3-11 XI 2000).

- *O wielkim wstydzie* (film animowany z serii *14 bajek z królestwa Lailonii według Leszka Kołakowskiego*) w reżyserii Jacka Adamczaka otrzymał dyplom uznania Jury IX International Film Festival „Golden Knight” („Złoty Witeź”) w Moskwie (25 V-1 VI 2000)

- *Puchar przechodni* – film Arkadiusza Jakubowskiego otrzymał II nagrodę w kategorii „narracja filmowa” na MFF Studenckich Next Frame w Filadelfii.

- *Q* – etiuda Piotra Szczepańskiego otrzymała nagrodę Włoskiej Federacji Klubów Filmowych na festiwalu Filmvideo 2000 w Montecatini.

- *Siostry* – film dokumentalny Pawła Łozińskiego otrzymał nagrodę w kategorii krótkiego metrażu na XXII MFF Etnograficznych i Socjologicznych w Paryżu (III, Francja) oraz Nagrodę na MFF w Nyon, Nagrodę na MFFD w Perm.

- *Sirojenie instrumentów* – film animowany Jerzego Kuci został nagrodzony za najlepiej użytą ścieżkę dźwiękową na Międzynarodowym Festiwalu Animacji w Ottawie (X) oraz nagrodą na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Dokumentalnych i Animowanych w Lipsku.

- *Szczęśliwy człowiek* – film w reż. Małgorzaty Szumowskiej został wyróżniony za wizualną doskonałość Nagrodą Specjalną Jury za osiągnięcie artystyczne (Artistic Achievement Award for Visual Excellent) na 41. Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Salonikach (Grecja, 19 XI).

- *Takiego pięknego syna urodziłam* – film dokumentalny Marcina Kosałki otrzymał I nagrodę w kategorii dokumentu na festiwalu Prix Europa w Berlinie oraz I nagrodę w kategorii studenckiego filmu dokumentalnego, II nagrodę w kategorii

najbardziej dowcipnego filmu i III nagrodę w kategorii filmu studenckiego na Canadian International Annual Film & Video Festival, Barrie.

- *Texas* – film Henryka Lehnarta z AKI „Chemik” Oświęcim zdobył II nagrodę w kategorii filmów dokumentalnych na 31. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Amatorskich „KRAF” (Kvarnerska Revija Amaterskog Filma) przygotowanym przez Kino Videoklub Liburnija-Film z Rijeki (Chorwacja, 15 XII).

- *Uczta pojednania* – film dokumentalny Jarosława Kamińskiego i Andrzeja Pankiewicza otrzymał specjalne wyróżnienie na Międzynarodowym Festiwalu Filmów o Sztuce w Namur (Belgia).

- *Wojacek* Lecha J. Majewskiego zdobył główną nagrodę na I Festiwalu Kina Europejskiego w Coroto (Włochy) oraz Statuetkę Don Kichota – nagrodę dla najlepszego filmu fabularnego na VII Festiwalu Kina Niezależnego w Barcelonie.

- *Zanim przylecą bociany* – reportaż tv Krzysztofa Kalukina zdobył Grand Prix Circome Regionale w Poczdamie (Niemcy).

- *Zbrodnia i kara* – film animowany Piotra Dumay został nagrodzony za koncepcję artystyczną (Best design) na Międzynarodowym Festiwalu Animacji w Ottawie (X).

- *Zwrotnice nadziei* – film dokumentalny Ryszarda Kaczyńskiego otrzymał „Brązowego Witezia” na IX International Film Festival „Golden Knight” („Złoty Witeź”) w Moskwie (25 V – 1 VI 2000).

- *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową film Krzysztofa Zanussiego* zdobył główną nagrodę, złotą statuetkę Świętego Jerzego na XXII Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Moskwie.

- Witold Adamek jako producent filmu w reż. Jana Jakuba Kolskiego *Daleko od okna* został wyróżniony przez Międzynarodowe Forum Kultury w Szwecji Międzynarodową Nagrodą Publicystyczną roku 2000 za „film stojący w obronie godności człowieka i tolerancji” (9 XII, Sztokholm).

- Jan Jakub Kolski – otrzymał Specjalną Nagrodę Kulturalną Śląska przyznaną przez rząd Dolnej Sa-

ksonii (III) oraz został 9. polskim członkiem Europejskiej Akademii Filmowej.

- Agnieszka Krakowiak zajęła III miejsce w edycji międzynarodowej konkursu na scenariusz filmowy o nagrodę Hartley-Merril. Nagrodzony tekst nosi tytuł *Cyganka*.

- Lech J. Majewski otrzymał „Złote Klucze” za reżyserię filmu *Wojacek* na Międzynarodowym Festiwalu Kina Artystycznego w Trencianskich Teplicach na Słowacji.

- Paweł Pawlikowski, polski reżyser pracujący w Wielkiej Brytanii otrzymał Nagrodę Główną „Złotego Aleksandra” w kategorii film obcojęzyczny na 41. Festiwalu Filmowym w Salonikach za film *Last Resort* oraz nagrodę na festiwalu w Edynburgu; wyróżnienie HIPRESCI na festiwalu w Londynie.

- Adam Różański otrzymał pierwszą nagrodę International Steadicam Award w konkursie dla operatorów Steadicamu w Rzymie za pracę przy filmie *Wierność*, reż. Andrzeja Żuławskiego.

- Adam Sikora otrzymał nagrodę za zdjęcia do filmu *Wojacek* Lecha J. Majewskiego na Międzynarodowym Festiwalu Kina Artystycznego w Trencianskich Teplicach na Słowacji.

- Krzysztof Siwczyk został nominowany do Europejskiej Nagrody Filmowej w kategorii najlepszy aktor za rolę Rafała Wojaczka w filmie Lecha Majewskiego *Wojacek*.

- Cezary Skubiszewski – polski kompozytor otrzymał nagrodę Australijskiego Instytutu Filmowego za muzykę do filmu *Bootmen*.

- Piotr Szczepański otrzymał nagrodę Włoskiej Federacji Klubów Filmowych na festiwalu Filmvideo 2000 w Montecatini.

- Andrzej Wajda otrzymał Oscara – nagrodę Amerykańskiej Akademii Filmowej za całokształt twórczości (wreczenie 26 III 2000).

DRUKI ZWARTE

– Woody Allen: *Hanna i jej siostry*, tłum. Małgorzata Sabadach, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań, seria: Kamaleon, 166 s., ISBN 83-7150-463-2.

— **Allan Starski scenograf ...z Oscarem do Soplicowa**, red. Barbara Kurowska; praca zbiorowa; Wyd. Muzeum Kinematografii. Łódź, 122 s.

— **Andrzej Wajda o polityce, o sztuce, o sobie**, wstęp, wybór, układ tekstów Maria Malatyńska. Rysunki Andrzej Wajda, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, 304 s. ISBN 83-7255-615-6.

— Jane Austen: **Mansfield Park**, tłum. Anna Przedpelska-Trzeciakowska, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, seria: Kłasyka, 456 s. ISBN 83-7255-787-X. Wznowienie, 1 wyd. 1996. (W roku 2000 powstała w Wielkiej Brytanii ekranizacja powieści w reż. Patricii Rozema).

— John Baxter: **Spielberg. Nie autoryzowana biografia**. (*Steven Spielberg. An unauthorized biography*), tłum. Beata Hrycak, Wydawnictwo Europa, Wrocław, seria: Fakty, biografie, wydarzenia; 587 s.

— Greg Bear: **Planeta życia**, wyd. Amber, Warszawa, 279 s. (Akcja powieści rozgrywa się trzy lata po wydarzeniach filmu i powieści *Gwiezdne wojny – Mroczne widmo*).

— Hanka Bielicka: **Uśmiech w kapeluszu**, oprac. Maria Sondej, wyd. Akapit-Press, Łódź, 124 s. ISBN 83-87463-46-9.

— Katarzyna Bocheńska: **Sprawdziany z literatury i kultury**, wyd. Piątek Trzynastego, 133 s. (zbiór ćwiczeń dotyczących zagadnień literackich i kulturowych w zakresie nauczania języka polskiego w szkole średniej. Sprawdziany dotyczą epok literackich i zagadnień z dziedziny filmu, teatru i malarstwa).

— Ryszard Bugajski: **Sól i pieprz**, wyd. Muza, 530 s. (Bohaterką powieści jest Małgorzata Chojnowska, córka Toni z filmu *Przestępstwo*).

— Anthony Burgess: **Mechaniczna pomarańcza**, 255 s. (Wznowienie powieści sfilmowanej przez Stanleya Kubricka).

— Peter K. Burian, Robert Caputo: **Szkola fotografowania National Geographic**, Wydawnictwo G+J RBA, Warszawa, 351 s. il.

— **Chełmska 21. 50 lat Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie**, red. Bożena Janicka, Andrzej Kołodyński, wyd.

WFDiF, Warszawa, 363 s., il. ISBN 83-913839-0-3; wydanie polsko-angielskie.

— Frank McCourt: **Popiół i żar**, wyd. Bertelsmann, Warszawa, 448 s. (W 1999 roku na podstawie tej powieści powstał film prod. USA-Wlk. Brytanii, pt. *Prochy Angeli* w reż. Alana Parkera).

— Michael Crichton: **Linia czasu**, wyd. Amber. (Prawa do ekranizacji tej powieści zakupiła wytwórnia Paramount).

— J. M. Dillard: **Star Trek. Rebelia** (*Star Trek: Insurrection*), wyd. Bertelsmann, Warszawa, 208 s. (Jedna z książek popularnej serii science fiction. Powieść na podstawie filmu z 1998 roku *Star Trek: Insurrection*).

— Arkadiusz Stanisław Dudziak: **Antropologia przestrzeni w filmie fabularnym**, wyd. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 179 s. ISBN 83-227-1573-0.

— Piotr Dumala: **Gra w żyłki**, Wydawnictwo małe S.C., Warszawa, s. 152. ISBN 83-910721-8-4 (Opowiadania).

— Marek Hendrykowski: **Film jako źródło historyczne**, Ars Nova, Poznań, 131 s., ISBN 83-87433-14-4.

— Barbara Hollender, Zofia Turowska: **Zespół Tor**, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, 287 s. ISBN 83-7255-659-8.

— Nick Hornby: **Wierność w stereo**, tłum. Jędrzej Polak, wyd. Zysk i S-ka, Poznań, seria: Kameleon, 239 s., ISBN 83-7150-105-6. (W 2000 roku Stephen Frears nakręcił na podstawie powieści film pt. *Przeboje i podboje/High Fidelity*).

— John Irving: **Moje filmowe perypetie. Pamiętnik** (*My Movie Business*), tłum. Alina Siewior-Kuś, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, seria: Biblioteczka Interesującej Prozy, 127 s., ISBN 83-7255-772-1.

— John Irving: **Regulanin tłoczn win** (*The Cider House Rules*), tłum. Jolanta Kozak, wyd. Prószyński i S-ka, seria: Biblioteczka Interesującej Prozy, 720 s. ISBN 83-7255-697-0. (Na podstawie powieści w 1999 roku Lasse Hallström nakręcił film produkcji USA, pod tytułem *Wbrew regulom/The Cider House Rules*).

— Shirley Jackson: **Nawiedzony**, tłum. Maria Streszeńska-Hallab,

wyd. Zysk i S-ka, Poznań, s. 232. (W roku 1999 Jan De Bont nakręcił kolejną adaptację tej powieści pt. *Nawiedzony – niektóre domy rodzą się złe/The Haunting*).

— Krystyna Janda: **Moja droga B.** Wydawnictwo W.A.B., Warszawa, 200 s., il., ISBN 83-88221-41-8. (Zbiór felietonów Krystyny Jandy, czytanych przez aktorkę w I Programie Polskiego Radia).

— Mariola Jankun-Dopartowa: **Labi-rynt Polarńskiego**, Wydawnictwo Rabid, Kraków. ISBN 83-912961-0-5.

— Tove Jansson: **Lato Muminków**, s. 140. **Muminki – Prezent urodzinowy**, s. 22. **Muminki – Wielka wyprawa**, 12 s. **Pamiętniki Tatusia Muminka**, s. 173, wyd. Nasza Księgarnia. (Bajki dla dzieci mające także animowaną wersję filmową).

— Jan Machulski: **Zawód aktor. Rozmyślenia i projekty**, red. Beata Szymańska, oprac. graf. Wojciech Grochowski, wyd. Papier-Servic, Łódź-Warszawa, 104 s., il. ISBN 83-912979-3-4.

— Bartosz Michałak: **Polskie Oscary**, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, 264 s., il. ISBN 83-7255-564-8.

— **Na rubieżach ponowoczesności. Szkice o filmie współczesnym**, red. Konrad Klejsa, Grzegorz Skonieczko, Wydawnictwo Rabid, Kraków, 216 s. ISBN 83-912961-4. (Tom poświęcony najciekawszym zjawiskom współczesnego kina oraz innych obszarów audiowizualności. Teksty o twórczości Jima Jarmuscha, Davida Lyncha, Quentina Tarantino, Tima Burtona, Woody'ego Allena i innych artystów zostały napisane przez młodych autorów, związanych z Uniwersytetem Łódzkim).

— **Niezapomniana kolekcja bajek**, wyd. Egmont Polska, 320 s. (23 bajki ilustrowane rysunkami z filmów Disneya).

— Jacek Ostaszewski, Łukasz Plesnar: **100 westernów. Leksykon**, Wydawnictwo Rabid, Kraków, 124 s., ISBN 83-908351-6-9.

— Elżbieta Ostrowska: **Przestrzeń filmowa**, Wydawnictwo Rabid, Kraków, 228 s., ISBN 83-912961-2-1.

— Borys Pasternak: **Doktor Żywago**, wyd. Porozumienie Wydawców, 712 s. (Powieść sfilmowana przez Davida Leana w 1965 roku).

– William Shakespeare: *Tytus Andronikus. Tragedia w pięciu aktach*. (*The Most Lamentable Roman Tragedy of Titus Andronicus*), tłum. Leon Ulrich, wyd. Świat Literacki, 122 s., ISBN 83-88612-00-X. (Edycja specjalna dramatu z okazji polskiej premiery filmu z 1999 roku prod. USA *Tytus Andronikus. Wódz rzymskich legionów/Titus* w reżyserii Julie Taymor. Dodatkiem do książki jest kaseta wideo z filmem dokumentalnym *Jak powstał film*).

– M. Night Shyamalan: *Szósty zmysł* (*The Sixth Sense*), tłum. Witold Nowakowski, wyd. Prima, 142 s., ISBN 83-87736-05-8. (W 1999 roku w USA powstał film *Szósty zmysł/The Sixth Sense* w reż. M. Night. Shyamalan. Powieściowej adaptacji scenariusza dokonał Peter Lerangis).

– Henryk Sienkiewicz: *Quo vadis*, Oficyna Wydawnicza G&P, 579 s. ISBN 83-7272-024-X (wydanie ze zdjęciami z filmu).

– Tadeusz Sobolewski: *Dziecko Pelerelu. Esej. Dziennik*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa, 219 s., il., ISBN 83-86056-73-8.

– Donald Spoto: *Alfred Hitchcock*, wyd. Alfa-Wero, 631 s.

– Grażyna Stachówna: *100 melodramatów*. Wydawnictwo Rabid, Kraków, 130 s., ISBN 83-908351-7-7.

– Kalendarz 2001 *Star Wars – Mroczne widmo*, część 1, wyd. Amber, 12 s. (Kalendarz zawiera zdjęcia z pierwszej części filmu *Mroczne widmo*).

– Danielle Steel: *Sekrety*, wyd. Książnica, 294 s. ISBN 83-7132-228-3 (Na kanwie powieści w 1992 roku w USA Peter H. Hunt nakręcił tv film pod tytułem *Secrets*, znany też jako *Danielle Steel's „Secrets”*).

– *100 gwiazd polskiego filmu*, wyd. Podsiadlik, Raniowski i Spółka, Poznań, 136 s., il.

– R. Surzelecki: *Aktor i wiedza o człowieku*, wyd. WSP Rzeszów, ISBN 83-7262-018-0.

– *Studia filmoznawcze 21*, red. Sławomir Bobowski, wyd. Uniwersytet Wrocławski, 206 s., ISBN 83-229-2052-0.

– Joanna Szczepkowska: *Drugie podwórko*, wyd. Puls, 138 s., ISBN 1-85917-089-7. (Zbiór felietonów

aktorki. drukowanych od 1999 roku na łamach „Wysokich Obcasów” – dodatku do „Gazety Wyborczej” oraz utworów publikowanych w „Gońcu Teatralnym” na początku lat 90.).

– *Szkoły Artystyczne – informator 2000/2001*, wyd. Telbit, 288 s. (Wykaz szkół artystycznych w Polsce i za granicą).

– *Szukając von Triera*, red. Anita Piotrowska, Wydawnictwo Rabid, Kraków, 122 s., il., ISBN 912961-3-X.

– Jerzy Szytak: *Komiks*, wyd. „Znak”, seria: Krótka i węzłowa, 200 s., il., ISBN 83-7006-874-X.

– Jerzy Szytak: *Komiks i okolice kina*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, ISBN 83-7017-927-4.

– Carol Titelman: *Gwiezdne wojny. Nowa nadzieja*, Album, wyd. Amber, 175 s., il., ISBN: 83-7169-845-3. (O powstawaniu filmu *Gwiezdne wojny*).

– Krzysztof Teodor Toeplitz: *Najkrótsze stulecie*, wyd. KAW, Warszawa, 334 s. (Publicysta, autor scenariuszy filmowych i telewizyjnych opisuje doświadczenia, które w różnych warstwach życia pozostawił po sobie XX wiek).

– Lars von Trier: *Spowiedź dogmatyka*, tłum. Tadeusz Szczepański. Wyd. „Znak”, Kraków, seria: Autobiografie, 291 s., ISBN 83-7006-971-1. (Wywiad-rzeka przeprowadzony przez Stiga Björkmana).

– Jan Tyszkiewicz: *Arystokrata bez krawaty*, wyd. Świat Książki, 320 s. (Autor opowiada o swoim – wypełnionym pracą w studiach radiowych i telewizyjnych – życiu wśród muzyków, piosenkarzy, gwiazd filmu, hrabiów, książąt i królów).

– *Udawać naprawdę. Jerzy Stuhr*, rozmowy przeprowadził Marek Mikos, wyd. „Znak”, Kraków, 273 s.

– Maria Venturi: *Moja na zawsze* (*Mia per sempre*), tłum. Joanna Kluza, wyd. Książnica, 255 s., ISBN 83-7132-478-2. (Na podstawie książki w 1998 roku powstał film niemiecko-włoski *Mia per sempre/Mia, Liebe meines Lebens* w reż. Giovanni Soldati).

– *Wajda filmy/Oscar 2000*. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. ISBN 83-221-0721-8 (wersja angielska).

– *Wajda filmy*, t. 1-2, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, ISBN: 83-221-0669-6. (wersja angielska).

– Andrzej Wajda: *Kino i reszta świata*, Wydawnictwo „Znak”, Kraków, 331 s., ISBN 83-7006-987-8.

– *Wajda mówi o sobie. Wywiady i teksty*, wstęp, wybór i opracowanie Wanda Wertenstein, Wydawnictwo Literackie, Kraków (Wznowiecie, I wyd. w 1991 roku).

– Andrzej Wajda: *Podwójne spojrzenie*, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, 96 s., ISBN 83-7180-310-9.

– *Widziane po latach. Analizy i interpretacje filmu polskiego*, red. Małgorzata Hendrykowska, Wydział Filozoficzno-Filologiczny. Prace Komisji Filmoznawczej, t. I, wyd. Poznańskie Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań, 236 s., ISBN 83-7063-261-0.

– Eugeniusz Wilk: *Nawigacje słowa. Strategie werbalne w przekazach audiowizualnych*, Wydawnictwo Rabid, Kraków, ISBN 83-912961-1-3.

– Cornell Woolrich: *Okno na podwórze*, wyd. C&T, 131 s. (W 1954 roku Alfred Hitchcock nakręcił film *Okno na podwórze/Rear Window*).

– *Wyjątkowa oferta*, wyd. Machina, 147 s. (Opowiadania filmowe czytelników „Machiny”).

– Bernardino Zapponi: *Mój Fellini (Il mio Fellini)*, tłum. Magdalena Gronczewska, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa, seria: Biografie, 172 s. ISBN 83-7255-658-X.

– Piotr Zawojski: *Elektroniczne obrazoswiaty. Między sztuką a technologią*, wyd. Szumacher, Kielce, 140 s.

– Piotr Zwierzchowski: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmu w polskiej socrealizmu*, Trio, Wydawnictwo Bogusława Rad, Warszawa, 196 s., ISBN: 83-85660-89-5.

– Andrzej Żuławski: *Zaulek pokory*, wyd. Twój Styl, 211 s.

CZASOPISMA

„Cinema”, edycja polska, miesięcznik. Red. naczelny: Krzysztof Hipsz. Rok wyd.: VI. Nry od 1 (53) – 12 (64). Wydawca: Robert M. Walczak, Alina Roj. Wydawnictwo: Film Publishing sp. z o.o., Warszawa. www.cinema.pl.

„Esensja. Słowo i obraz w czasach Internetu”, miesięcznik. Red. naczelny: Artur Długosz, Konrad Wagrowski. Rok wyd. I. Wydawca: Artur Długosz, Konrad Wagrowski, Warszawa, ISSN 1641-3547, www: <http://www.esensja.pl>, magazyn sieciowy poświęcony literaturze, komiksowi i filmowi; codziennie aktualizowane serwisy.

„Film”, miesięcznik. Red. naczelny: Lech Kurpiewski. Nry 1-12. Wyd. Hachette Filipacchi Polska Sp. z o.o., Warszawa; www.film-web.pl; film@film.com.pl.

„Kino”, miesięcznik. Red. naczelny Andrzej Kołodyński. Nry 1-12 (w tym podwójny numer 7-8). Wyd. Wydawnictwo „KINO” – Zakład Filmu Polskiego – Agencja Promocji, Warszawa, ISSN 0023-1673, Indeks 362603; <http://kino.onet.pl>. Dodatek: „Reżyser” – Nry od 1 (97) do 12 (108).

„Kino Best. Magazyn Filmowy”, miesięcznik. Red. naczelny: Piotr Pietrzak; Nry 1 – 12 (12-23); Wyd. W.W.FAN, Warszawa. (Pismo rozdawane bezpłatnie w kinach), ISSN 1507-1448; www.kinobest.com.

„Kino fan”, miesięcznik. Red. naczelna Irena Filus; Nry 1 (9) – 12 (19); Wyd. Kinofan, Warszawa. (Pismo rozdawane bezpłatnie w kinach); ISSN 1506-4859; www.kinofan.com.pl.

„Kino news”, miesięcznik. Red. naczelna: Nela Sosnowska; Nry 1 (36) – 12 (47); Wyd. „Premiera” sp. z o.o. przy współpracy Verlag Medienborse, Kraków. (Pismo rozdawane bezpłatnie w kinach, kioskach i restauracjach McDonald’s); Nr ind. 337609; ISSN – 1427-8243.

„Kwartalnik Filmowy”. Red. naczelna Teresa Rutkowska. Rok wyd. XXII (II edycja – rok wyd. VIII). Nry 29-30 (89-90) – *Eryka i estetyka* (numer zawiera kronikę *Film w Polsce 1999*), nry 31-32 (91-92) – *Sztuczny człowiek* (numer zawiera kronikę *Film na świecie 1999*). Wyd. Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa. Indeks 336246.

„Life-Video”, miesięcznik. Red. naczelny: Jacek Kamler. Rok wyd. X. Nry od 1 do 12, w tym podwójny 7/8. Wyd. Life Video s.c., Warszawa.

„SAT-Audio-Video”, miesięcznik poświęcony m.in. sprzętowi wideo. Red. naczelny: Jacek Kamler. Rok wyd. XVI. Nry od 1 do 12 (w tym podwójny 7/8). Wyd. Laborpress sp. z o.o., Warszawa.

„Seans. Magazyn Nowości Filmowych”, Red. naczelna Anna Błasiak. Wyd. Magna s.c., Warszawa; ISSN 1640-2928.

„Świat seriali”, od nru 10 dwutygodnik, od nru 21 (z 9 X) do nru 30/31 (z XII) – tygodnik. I rok wydawania. Red. naczelna: Anna Wiewowska. Wydawnictwo H. Bauer, Sp. z o.o., Warszawa. ISSN 1640-2294. Nr indeksu 35757X.

„Video Hit magazyn nowości video” – w roku 2000 miesięcznik nie ukazał się.

„Video&dvd reporter”, miesięcznik. Red. naczelny: Dariusz Wojtas; Rok wyd. VI. Nry od 1 (53) do 12 (64). Wyd. Górnośląska Agencja Marketingowa „Infos” s.c., Katowice.

NUMERY SPECJALNE INNYCH CZASOPISM

„Znak”, miesięcznik Nr 10/2000, 545, zatytułowany *Kino-zwierciadło współczesności*. Teksty: Jerzy Płażewski, *Co interesowało filmowców lat 90?*; Tadeusz Sobolewski, *O ukrytej religijności kina*; Grażyna Stachówna, *O przeobrażeniach konwencji melodramatu*; Andrzej Werner, *O nowym kinie polskim*; Bronisław Wildstein, *O kinie kultowym*; Krzysztof Zanussi, *O pieniądzu w filmie*; www.znak.com.pl.

MUZYKA FILMOWA

BMG POLAND

Anna and the King (Anna i król) (CD i MC); *Apt Pupil* – muz. John Oltman (CD); *The Bachelor* (Kawaler) (CD); *The Best of Star Trek* (CD); *Blair Witch 2: Book od Shadows* (Blair Witch 2: Księga cieni) – muz. Carter Burwell, piosenki – Tony Iommi, Marilyn Manson, Rob Zombie (CD); *Body Shots* (CD); *Bootmen* (CD); *The Closer You Get Fun* (CD); *Cotton*

Mary (CD); *Dralion* – muz. jazzowa (CD); *The Cradle Will Rock* – muz. jazzowa (CD); *Crime and Punishment* (CD); *Felicias Journey* (CD); *Fight Club* (Podziemny krag) – muz. The Dust Brothers (CD); *Flashback* (CD); *Girl, Interrupted* (Przerwana lekcja muzyki) – muz. Mychael Danna oraz piosenki – wyk. Aretha Franklin, Petula Clark, The Mamas and the Papas, The Band (CD); *Gohatto* (CD); *Happy Texas/Music From* – muz. Petere Harris (CD); *Heavy Metal II* (CD); *Holy Smoke* (Święty dym) (CD); *Joe Gould’s Secret* (CD); *Kallafiori* – muz. Physical Love (CD i MC); *Love and Sex* (CD); *Man of the Century* (CD); *Mansfield Park* (CD); *Miss Julie* (Namiętność panny Julity) – wyk. Medici Quartet, National Quartet, Darmot Crehan – skrzypce, Frank Ricotti – instrumenty perkusyjne (CD); *Onegin* (Oniegin) (CD); *Passion of Mind* (CD); *Pierwszy milion* – muz. Grzegorz Daroń (CD); *Princessess Mononoke* (Księżniczka Mononoke) – muz. Joe Hisaishi (CD i MC); *Pushing Tin* (CD); *Rules of Engagement* (Regulamin zabijania) (CD); *Shaft 2000* (CD); *The Sound of Music* (Dźwięki muzyki) (CD); *Stargate* (CD); *The Straight Story* (Prosta historia) – muz. Angelo Badalamenti, inne kompozycje: *The Most Requested Song* (z *Strange Tales of the Late West*) – wyk. Middlejohn. Y’Ready Spade’a Cooley’a, *Solo Spin Out* – wyk. The Radio Ranch Straight Shooters, *Happy Times* Sidney’a Fine’a – wyk. Jo Stafford (CD); *Sunshine* (CD); *Świąteczna przygoda* – muz. Maciej Zieliński, Rafał Wnuk (CD); *The Thithteenth Floor* (CD); *Tumbleweeds* – muz. David Mansfield (CD).

KOCH INTERNATIONAL POLAND

American Psycho – muz. John Cale (CD); *Boys Don’t Cry* (Nie czas na łzy) (CD); *The Cell* (Cela) (CD); *The Crow 3: Salvation* (CD); *Lawrence of Arabia* (Lawrence z Arabii) – muz. Maurice Jarre (CD); *The Ninth Gate/La neuvième porte*

(*Dziewięte wrota*) – muz. Wojciech Kilar, wyk. Sumi Jo – sopran, The City of Prague Philharmonic and Chorus, dyryguje Stepan Koniček (CD); # (*Pi*) – muz. Clint Mansell (CD); **Ben Hur – The Essential Miklos Rozsa Film Music Collection** (CD); **Cinema Century 2000** – kompilacja (4 CD); **Farewell My Concubine** – tematy ze współczesnych chińskich filmów; (CD); **Fellini-Rota. La Dolce Vita** – muzyka Nino Rota z filmów Felliniego: *La strada*, *Amarcord*, *Juliet of the Spirits*, *8 1/2*, *The Clowns*, *Casanova*, *Fellini Satyricon*, *Roma* (CD); **The Greatest Themes from the Films of Arnold Schwarzenegger** – reedycja (CD); **A History of Horror** – 28 tematów filmowych, m.in. z filmu *Godzilla*, *Dracula*, *Nosferatu*, *Thing*, *Egzorcysta*, *Młody Frankenstein*, *Omen*, *Dziewięte wrota*, 130 min. (CD); **Hollywood Goes to War** – muzyka z największych amerykańskich filmów wojennych (CD); **John Carpenter's – Escape From New York** (reedycja CD); **Psycho. The Essential Alfred Hitchcock** (CD); **The Silents** – tematy muzyczne i suity Carla Davisa z 17 filmów, m.in. *Napoleon*, *Ben Hur*, *Thun*, *Duch w operze* (CD); **Space 3 – beyond the final frontier** – kolekcja muzyka z filmów science-fiction z Silva Screen Records (CD); **Strangelove-Music from the Films of Stanley Kubrick** (CD).

POMATON EMI

The Big Tease (CD); **Blair Witch 2: Book od Shadows** (*Blair Witch 2: Księga cieni*) – muz. Carter Burwell, piosenki – Tony Iommi, Marilyn Manson, Rob Zombie (CD i MC); **Egoiści** – wyk. m.in. Ahead, Pati Yang, Futro, CJ Rafa, Aggressiva 69, Edyta Bartosiewicz (CD i MC); **Ekstradycja 3** – muz. Janusz Stokłosa (CD); **In The Mood For Love** (*Spragnieni miłości*), wytwórnia: Virgin/Pomaton EMI – *Yumeji's Theme* – 2:29, *Mowan's dialogue* – 0:09, *Angkor Wat Theme I* – 2:12, *ITMFL I* – 2:09, *Aquellos Ojos Verdes* – 2:12, *Shuang Shuang Yan* – 2:53, *ITMFL II* – 1:03, *Radio*

Broadcasting/Hua Yung De Nian Hua – 3:18, *Quiza's, Quiza's, Quiza's* (*Perhaps, Perhaps, Perhaps*) – 2:45, *Bengawan Solo* – 2:51, *ITMFL III* – 1:32, *Si Lang Tan Mu* – 0:21, *Zhuang Tai Bao Xi* – 1:13, *Magic Is The Moonlight* – 2:42, *Angkor Wat Theme II* – 2:05, *Yue Er Wan Wan Zhai Jiu Zhou* – 3:10, *Casanova/Flute* – 2:18, *Yumeji's Theme/Li-zhen's dialogue* – 2:29, *Angkor Wat Theme Finale* – 2:44, *Yumeji's Theme/Li-zhen's dialogue* – 2:29, *Blue* – 5:44, *Hong Nian Hui Zhang Sheng* – 1:59, *Li-zhen's dialogue/Te Quiero Dijiste* (CD); **Killing Fields** – muz. Mike Oldfield (CD, Remastered); **Little Voice** (*O mały głos*) – (CD i MC); **Maybe Baby** – muz. Colin Towns (CD); **Next Friday** (CD i MC); **Nora** – muz. Stanisław Syrewicz (CD); **Ogniem i mieczem** – muz. Krzesimir Dębski (2 CD); **Prawo ojca** – muz. Marcin Pospieszalski, piosenka *Widzisz Marto*, śpiew Ryszard Rynkowski (CD); **Romeo Must Die** (*Romeo musi umrzeć*) (CD i MC); **Sex Pistols: The Filth and the Fur** (*Sex Pistols: Wściekłość i brud*) – muz. Sex Pistols (CD); **Taxi II** (CD); **Titanae** (CD i MC); **Teletubies** (CD); **To ja złodziej** – muz. Henri Seroka, zespół Dżem (CD i MC); **Under Suspitions** (CD); **Moje filmy – Andrzej Wajda** – muzyka do filmów *Ziemia obiecana*, *Człowiek z marnuru*, *Kanał*, *Pan Tadeusz*, *Niewinni czarodzieje*, *Kronika wypadków miłosnych*, *Sinuga cienia*, *Człowiek z żelaza*, *Popiół i diament*, *Popioły*, *Lotna*, *Pokolenie*, *Wesele* (CD i MC)

SONY MUSIC ENTERTAINMENT POLSKA

Ally McBeal II – wyk. Vonda Shepard (CD, MC i MD); **Ally McBeal. A Vey Ally Christmas** – wyk. Vonda Shepard, Macy Gray – *Winter Wonderland*, Jane Krakowski, Lisa Nicole Carson, Robert Downey Jr. (CD); **Asterix** – muz. Jean-Jacque Goldman (CD); **The Best Man** (CD); **Big Momma's House** (*Agent XXL*) – muz. Richard Gibbs (CD i kasetka); **Bringing Out The Dead** (*Ciemna strona miasta*)

– muz. Elmer Bernstein, wyk. m.in. The Clash, Van Morrison, R.E.M., The Who (CD i kasetka); **Bring it on** – muz. Blaque, Atomic Kitten, B*Witched, Daphne & Celeste, Da Beat Bros., The Jungle Brothers, 95 South, sister2sister, 3LW oraz Sygnature (CD i MC); **Buffy The Vampire Slayer** – muz. Carter Burwell, piosenki Danny Elfman – *We Close Our Eyes*, Rob Halford, Susanna Hoffs, Ozzy Osbourne (CD i MC); **Charlie's Angels** (*Aniolki Charliego*) – wyk. m.in. Aerosmith: *Independent Women*, *Destiny's Child*, *Angel's Eye*; Apollo Four Forty! *Charlie's Angels* oraz Spandau Ballet, Sir Mix-A Lot, Marvin Gaye, Dee-Lite, Fatboy Slima (CD i kasetka); **Chłopaki nie płaczą** – muz. Liroy oraz Milowicz, Pazura, Grechuta, Sfider Any (CD i MC); **The Cider House Rules** (*Wbrew regulom*) – muz. Rachel Portman (CD i MC); **Crouching Tiger, Hidden Dragon** (*Przyczajony tygrys, ukryty smok*) – muz. Tan Dun, wyk. CoCo Lee – *A Love Before Time*, Yo-Yo Ma – wiolonczela (CD); **Dawson's Creek 2** (*Jeziorno marzeń 2*) – muz. z serialu emitowanego przez Polsat. Wśród wykonawców: Jessica Simpson – *I Think I'm In Love With You*, Lara Fabian *Giving Up On You* oraz Shawn Colvin, Evan & Jaron, Train, Jayhawks, Five For Fighting, Nine Days, Splendor. Wheatus, Michal, Pete Yorn, Jessica Andrews i Mary Beth Maziarz. (CD i MC); **Duże zwierzę** – muz. Abel Korzenowski, Myslovitz – *Polowanie na wielbłąda* (CD i kasetka); **Enduro Bojz** – muz. Bartek Gliniak (CD); **Erin Brockovich** – muz. Thomas Newman, wyk. muz. m.in. John Beasley – syntezatory, Bill Bernstein – gitara basowa, Steve Tavaglione – saksofon i dęte instrumenty elektroniczne, Thomas Newman – fortepian oraz dwie piosenki autorstwa i w wyk. Sheryl Crow – *Redemption Day* i *Everyday Is A Winding Road* (CD i kasetka); **Footloose** – muz. Miles Goodman, Kenny Loggins, Dean Pitchford, Tom Snow, Jim Steinman – piosenka *Holding Out for a Hero* (CD); **Ghost Dog: The Way of the Samurai** (*Ghost Dog: droga samu-*

raja) – muz. WU i RZA *Ice-Cream* (mix instrumentalny) R. Diggs i C. Woods, wyk. Ghostface Killah, Cappadonna, Raekwon; *Fast Shadow* wyk. Wu-Tang Clan, *Raise Your Sword (Samurai Showdown)* wyk. RZA, *From Then Till Now* Willie Williams i Clement Dodd, wyk. Willie Williams; *Nuba One* Flavor Flav, Hank Shocklee i Eric Sandler; hip-hopowa składanka zespołów Sunz of Man, North Star, Black Nights, Kool G. Rap, Bang Bang, Tekitha, Wu-Tang Klan (CD i kasetka); *The Insider (Informator)* – muz. Lisa Gerrard i Pieter Bourke (CD i MC); *The Journey of Man* – muz. Benoit Jutras (CD); *The Legend of 1900/La leggenda del pianista sull'oceano (1900: człowiek – legenda)* – muz. Ennio Morricone, wyk. m.in. gitarzysta Edward Van Halen i wokalista Roger Waters, współautor z Morricone wiódł w filmie rockowej ballady *Lost Boys Calling*. Oryginalne utwory Jelly Roll Mortona i ragtime'y Scotta Joplina (CD i MC); *Love's Labour's Lost* – muz. Patrick Doyle, Dorothy Fields, George Gershwin, Ira Gershwin, Jerome Kern, Jimmy McHugh, Oscar Hammerstein II, Cole Porter (CD); *Music of the Heart (Koncert na 50 serc)* – muz. Mason Daring (CD i MC); *Operacja koza* – muz. Piotr Rubik (CD i MC); *Ostatnia misja* – muz. Grzegorz Skawiński (CD i MC); *The Perfect Storm (Gniew oceanu)* – muz. James Horner, wyk. m.in. John Mellencamp – *Yours Forever* (CD i kasetka); *Prymas* – muz. Zygmunt Konieczny (CD i MC); *Scary Movie (Straszny Film)* – wyk. Fountains of Wayne, Save Ferris, The Unband, Bloodhound Gang, Silverchair, Radford, The Ramones, Lifelong, Public Enemy (CD); *Scream 3 (Krzyk 3)* – Marco Beltrami, Creed, Sevendust, Dope, Powerman 5000, Spiders (CD i MC); *The Sopranos* – muzyka z serialu, wyk. m.in. A3, R.I. Burnside, Frank Sinatra, Bob Dylan, Cream, Van Morrison, Bo Diddley, Elvis Costello, Nick Lowe, Eurythmics, Los Lobos (CD i kasetka); *The Ultimate Editions Star Wars. The Phantom Menace. Episode I*

(*Gwiezdne wojny*) – muz. John Williams. Dwupłytyowa ścieżka dźwiękowa zawiera 68 utworów ułożonych w kolejności zgodnej z fabułą filmu oraz kompozycja *Duel of the Fates*, zawierająca filmowe efekty dźwiękowe i oryginalne dialogi. Do albumu dołączona jest 60-stronicowa książeczka, ponad 60 fotografii i zdjęcia w formie elektronicznej (2 CD); *Sweet and Lowdown (Słodki drań)* – wyk. m.in. gitarzysta Howard Alden i Bucky Pizzarelli, klawecista Ken Peplowski, grupa Dicka Hymana i Bunny'ego Berrigana z orkiestrą. Płyta zawiera m.in. standardy lat 30.: *Speak To Me Of Love*, *Mystery Pacific*, *Limenhouse Blues*, *Shine* (CD); *6 dni strusia* – *Most między nami* – Katarzyna Cerekwicka – 3:41; *Być w niebie* – Jacek FK – 4:16; *Gyongyaju Lany* – Omega – 5:46; *See Me Thru* – Leigh Blond – 4:20; *Głupi świat* – Małgorzata Ostrowska – 4:17; *Kocham Cię* – Chłopcy z Placu Broni – 5:10; *Perfect Guy* – Polucjanci – 4:57; *Way to Freedom* – Anna Serafinska – 5:08; *Smacznego!* – Groovkojad – 3:26; *Liar* – Hedone – 2:20; *6 dni strusia* – Grzegorz Daroń – 2:35; *Intro* – Grzegorz Daroń – 1:10; *Konferencja* – Grzegorz Daroń – 0:40; *Wizja* – Grzegorz Daroń – 0:50; *Trening* – Grzegorz Daroń – 1:09; *Ostatni mecz cz. 1* – Grzegorz Daroń – 0:39; *Ostatni mecz cz. 2* – Grzegorz Daroń – 1:32; *Róża* – Grzegorz Daroń – 2:24; *10 razy koszt* – Grzegorz Daroń – 0:54; *DNA* – Grzegorz Daroń – 1:37; *Dance* – Grzegorz Daroń – 1:55 (CD); *Titus (Tytus Andronikus. Wódz rzymskich legionów)* – muz. Elliot Goldenthal (CD i MC); *To my* – Bartłomiej Gliniak oraz Mysłovitz, Wilki, Taxi hedone, O.N.A., Rezerwaty, Yoka, m2, Crew (CD i MC); *Top Gun* (special expanded edition) (CD i MC); *Tygrysy Europy* (CD i MC); *Woman on Top (Kobieta na topie)* – A Flor E O Espinho – Paulinho Moska – 3:29; *Falsa Baiana* – Paulinho Moska – 3:09; *O Último Por Do Sol* – Lenine – 3:50; *Obsessao / Nao Me Diga Adeus / Poise E / A Flor E O Espinho* – Maria Creusa – 4:35; *Nos Brucos De Isabel* – Paulinho

Moska – 3:20; *Berekeke* – Geraldo Azevedo – 5:14; *E Doce Morrer No Mar* – Dori Caymmi – 3:12; *Sonho Meu* – Paulinho Moska – 3:57; *Acordei* – Moraes Moreira – 3:13; *Cinzas* – Paulinho Moska – 3:59; *Chao De Estrelas* – Baden Powell – 1:32; *Voce* – Cyl Farncey, Norma Bengell – 2:28; *Falsa Baiana (Bos-saCuaNova re-mix)* – Paulinho Moska – 3:45; *Brazil (Aquarela Do Brasil)* – Xavier Cugat – 2:47 (CD, 48 min); *Xanadu* – wyk. ELO (CD); *The Yards (Ślepy tor)* – muz. Howard Shore (CD).

The All Time Greatest Movie Songs – piosenki z filmów: *Wild Wild West*, *Armageddon*, *Notting Hill*, *Wściekłe psy*, *American Pie*, *Golden Eye*, *Golo i wesolo*, *Niemoralna propozycja*, *Dead Man Walking*, *Romeo & Julia*, *Gwiezdne wojny*, *Jaś Fasola*, *Dziakość serca*, *Zagubieni w kosmosie*, *Dracula*, *American Beauty*, *Blues Brothers*, *Buena Vista Social Club*; wyk. Aerosmith, Ibrahim Ferrer, Tina Turner, Will Smith, Diana King, Sade, Chris Isaak, Des'Ree, Annie Lennox, John Williams, Bob Dylan, Hot Chocolate, Aretha Franklin, Fatboy Slim, Oasis, Spice Girls, Apollo Four Fourty, Boyzone, Savage Garden; 150 min. (CD). **The All Time Greatest Movie Songs Volume 1** – wyk. Celine Dion, Bruce Springsteen, Lauryn Hill, Cher, Michael Jackson, Barbra Streisand & Bryan Adams, Will Smith (CD i MC). **Cinema Concerto: Ennio Morricone at St. Cecilia** – wyk. orkiestra i chór dell' Accademia Nazionale di Santa Cecilia, dyryguje Ennio Morricone. Utwory z filmów: *Misja*, *Pewnego razu na Dziki Zachód*, *Głupi i głupszy*, *Cinema Paradiso*, *Bugsy* i *Czysta formalność*. **John Barry: Great TV & Film Hits** (CD). **Movie Music: The Definitive Performances** (CD).

UNIVERSAL MUSIC POLSKA

American Beauty – muz. Thomas Newman (CD); *American Pie* – muz. David Lawrence (CD); *Angela's Ashes (Prochy Angeli)* (CD); *Bossa Nova* (CD); *Cuba Feli*

(CD); **Gladiator** (CD); **Gone in 60 Seconds** (60 sekund) – składanka, wyk. m.in. The Cult, Gomez, Ice Cube, The Chemical Brothers, A3, BT (CD); **How The Grinch Stole Christmas** (*Grinch – święt nie będzie*) (CD); **Hurricane** (*Huragan*) – muz. Christopher Young (CD); **Isn't She Great** (CD); **Jaws** (CD); **Les enfants du siècle** (*Dzieci wieku*) (CD); **The Million Dollar Hotel** (CD); **Nutty Professor II: The Klumps** (*Gruby i chudzy 2*) (CD); **Original Score American Beauty** (CD); **The Phantom of the Opera** (CD); **Red Planet** (CD); **Reich** – muz. Tomasz Stańko, piosenka Tomek Lipiński, wyk. muz. m.in. Tomasz Stańko, Janusz Skowron, Marcin Wasilewski (CD); **Road Trip** (CD); **Selmasong** – wyk. Bjork; *A Night at the Roxbury* (CD); **The Skulls** (*Sekta*) (CD); **Snatch** (*Przekręt*) – muz. John Murphy (CD); **Stuart Little** (*Stuart Malutki*) (CD); **X-Men** (CD); **Zakochani** – muz. Michał Lorenc (CD); **Wojciech Kilar – The Best** – album zawiera m.in. utwory *Krzyszany*, wyk. NOSPR pod dyktando Antoniego Wita, *Orawa*, wyk. Orkiestra „Amadeus” Agnieszki Duczmal, *Victoria*, *Exodus* oraz melodie z filmów: piosenkę *W stepie szerokim* z serialu *Przygody Pana Michała*, poloneza z *Pana Tadeusza*, fragment ścieżki dźwiękowej z *Draculi* Coppoli, tango z *Salta* Konwickiego, a także jazzowe opracowanie tematów z *Portretu damy* Campion i *Sinugi cienia* Wajdy w wyk. Anny Marii Jopek, Williama Gallisona i Tomasza Stańki (2CD).

WARNER MUSIC POLAND

Any Given Sunday (*Męska gra*) – muz. rock i rap; wyk. Bill Brown, Richard Horowitz, Robbie Robertson, Moby, Missy Elliott, Capone/Noreaga, LL Cool J, Kid Rock, Hole, DMX Godsmack (CD i kaseta); **Austin Powers: The Spy Who Shagged Me** (*Austin Powers 2: szpieg, który nie umiera nigdy*) – nowe nagrania z filmu, wyk. m.in. Monkees, Propellerheads (CD p.t. *More Music From The Spy Who*

Shagged Me); **Bait** – muz. hip-hop, wyk. m.in. Trick Daddy, Missy Eliot, Fat Joe, Major Figgas, Mya, Method Man, Redman, Outsidaz, Somethin' For The People (CD); **The Beach** – m.in. utwór All Saints Pure Shores, wyk. Sugar Ray, Moby, New Order, Faithless, Underworld, Orbital, Leftfield (CD); **Dogma** (CD); **Deuce Bigala, Male Gigolo** – wyk. m.in. Blondie, Erci Burdon, Hot Chocolate, Kc&The Sunshine Band, 10CC (CD); **Dinosaurs** – ścieżka instrumentalna do filmu Disneya (CD); **Dinosaurs** – ścieżka dźwiękowa do animowanego filmu Disneya oraz *Can Somebody Tell Me Who I Am* w wyk. Orange Blue (CD); **Fantasia 2000** (*Fantazja 2000*) – standardy muz. klasycznej (CD); **Friends Again** (*Przyjaciele*) – muzyka z serialu emitowanego na antenie Polsat, wyk. Smash Mouth, Semisonic, Robbie Williams (CD); **The Green Mile** (*Zielona mila*) – muz. Thomasa Newmana (CD); **Groove** – muz. dance, wyk. Baby D., Orbital, Hybrid, Scott Hardkiss, Libra Presents Taylor, John Digweed, miksowanie WishFM a.k.a. Wade Randolph (CD); **Gun Shy** (*Charlie Cykor*) – muz. Rolfe Kent, wyk. m.in. Tom Waits, Los Lobos, Big Kenny, James Brown (CD i MC); **High Fidelity** (*Przeboje i podboje*) – wyk. m.in. The Kinks, Velvet Underground, Love, Bob Dylan, Elvis Costello, Stereolab, Stevie Wonder (CD); **Hollow Man** (*Człowiek widmo*) – muz. Jerry Goldsmith (CD); **Human Traffic** – wyk. m.in. Fat Boy Slim, Armand Van Helden, Orbital, Chemical Brothers, Underworld, Carl Cox, CJ Bolland (2 CD i MC); **King of the Hill** – muz. Country, wyk. Sheryl Crow, Willie Nelson, Faith Hill (CD); **Keeping The Faith** (*Zakazany owoc*) – muz. Elmer Bernstein i piosenki Robena Gonzaleza, Wild Gherry w wyk. m.in. Toma Waita (CD); **Light It Up** – muz. rap, wyk. m.in. DMX, Out cast, Ja Rule, 112, Master P., AZ & Beanie Sigel (CD); **Little Nicky** – wyk. m.in. P.O.D., Incubus, Deftones, Insolence, Linkin Park, Filter, Unloco, Powerman 5000, Cypress Hill (CD); **Magnolia**

– m.in. piosenka Aimee Mann *Save Me*, wyk. m.in. Supertramp (*Goodbye Stranger, Logical Song*), Gabrielle (CD); **Mambo Kings** – nowe wydanie, muz. Latynoska z filmu, śpiewa Antonio Banderas, Los Lobos; 2 nowe remiksy (CD); **Man On the Moon** (*Człowiek z księżycą*) – muz. REM, m.in. piosenka Great Beyond, duet Stipe/Carrey, Jim Carrey solo (CD); **Me Myself & Irene** (*Ja, Irena i Ja*) – składanka, m.in. The Offspring, Foo Fighters, Wilca, Hootie & The Blowfish, Third Eye Blind (CD); **Mission Impossible 2** – wyk. m.in. Metallica, Limp Bizkit, Foo Fighters, Rab Zombie, Godsmack, Tori Amos (CD); **Mission to Mars** (*Misja na Marsa*) – muz. Ennio Morricone (CD i kaseta); **Next Best Thing** (*Układ prawie idealny*) – wyk. Madonn, American Pie, Moby, Olive, Groove Armada, Solar Twins (CD); **Ordinary Decent Criminals** – piosenki Damona Albarna z Blur (CD); **The Patriot** (*Patriota*) – muz. John Williams (CD); **Play It ti the Bone** (*Kumpel do bicia*) – wyk. Moby, B.B. King z Cockerem, Los Lobos, John Lee Hooker, Fishbone (CD); **Pokemon** – wyk. Britney Spears, Christina Aguilera, A. Carter, M2M, Baby Spice, Nsync (CD); **Pokemon-The Power of One** – wyk. m.in. Donna Summer, B-52's, Youngstown, Nobody's Angel, Westlife, Laura Pausini (CD); **Ready to Rumble** – wyk. m.in. The Offspring, P.O.D., Kid Rock, House of Pain (CD); **Rugrats In Paris** – wyk. m.in. Tionne, T-Boz, Watkins z TLC, Amanda, Aaron Carter, Sinéad O'Connor, Cyndie Lauper, Geri Halliwell, Baha Men (CD); **Sleepy Hollow** (*Jeździec bez głowy*) – muz. Danny Elfman (CD); **Sonnenallee** (*Stoneczna Aleja*) – wyk. m.in. Einstürzende Neubauten, Nina Hagen, Die Toten Hosen, Lars Vegas, Pubdys (CD); **Space Cowboys** (*Kosmiczni kowboje*) – nowe nagrania standardów i hitów rock-pop (Sinatra, P. Simona, The Who, The Eagles) w wyk. gwiazd jazzu (Joshua Redman, Brad Meldhau) i country (Willie Nelson, Chad Brock) oraz Clint Eastwooda (CD); **Story of**

Us (*Tylko miłość*) – muz. Eric Clapton, m.in. piosenka *I Get Lost* (CD); **The Tigger Movie & More** (*Tygrys i przyjaciele*) (CD); **Toy Story 2** – muz. Randy Newman, piosenki wykonują m.in. Sarah McLachlan, Riders In The Sky (CD); **Whatever Happened To Harold Smith** – wyk. m.in. The Buzzcocks, Sex Pistols, The Clash, The Stranglers, The Bee Gees (CD).

SESJE, SEMINARIA, KONFERENCJE... (wybór)

– Zakład Etyki i Estetyki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego zorganizował konferencję filmową pod hasłem *Filozofia i film*. Wykłady wygłosili Henryk Kluba, Wojciech Chyła, Andrzej Zalewski, Andrzej Ceynowa, Bohdan Dziemidok, Mirosław Przyłipiak, Małgorzata Jakubowska.

– IV Forum Kin Studyjnych i Dyskusyjnych Klubów Filmowych odbyło się w ramach IV Festiwalu Filmu, Muzyki i Plastyki (Nowogard 29 VII–6 VIII).

– 44. Ogólnopolskie Seminarium DKFów w Szczytnie (16–19 XI) poświęcone było kinu animowanemu w XXI wieku i jego szansie istnienia poza festiwalami filmowymi i pokazami specjalnymi.

– XI Forum Wokół Kina (12–15 XII Kielce). Goście: Bogusław Linda, Juliusz Machulski, Filip Bajon, Michał Żebrowski.

– Studenci Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego zorganizowali dwudniową sesję poświęconą Krzysztofowi Kieślowskiemu. Pokazano *Krótki film o zabijaniu* (po projekcji odbyła się dyskusja prowadzona przez Katarzynę Jabłońską i Elizabeth Lee Roby) i *Trzy kolory. Czerwony*. W dyskusji panelowej „Skazani na Tajemnicę” udział

wzięli: Krzysztof Piesiewicz, Katarzyna Jabłońska, ks. Marek Lis z Radia Plus (IV).

INNE WYDARZENIA (wybór)

– Dyrektorem Muzeum Kinematografii w Łodzi został filmoznawca, współzałożyciel i długoletni wicedyrektor Muzeum Mieczysław Kuźmicki.

– W Los Angeles odbyła się retrospektywa twórczości Krzysztofa Kieślowskiego, zorganizowana przez Amerykańską Akademię Filmową i organizatorów festiwalu Camerimage. Przeglądowi filmów towarzyszyła wystawa polskiego plakatu filmowego w Samuel Goldwyn Theater.

Oprac.

BEATA KOSIŃSKA-KRIPPNER

ZMARLI

Hubert Antoszewski (zm. 1 2000) – aktor lalkarz, animował w telewizyjnych programach dla dzieci *Psa Pankracego* (*Piątek z Pankracym*), Pana Cerowanego i Smoka Telesfora (*Pora na Telesfora*). Podkładał też głos postaci w filmie animowanym *Tajemnica szyfru Marabuta*, reż. Maciej Wojtyśzko (1979) – kinowej wersji dziecięcego serialu telewizyjnego.

Halina Auderska (ur. 3 VII 1904, Odessa; zm. 22 II 2000, Warszawa) – pisarka, dramaturg, leksykograf. W 1920 roku przyjechała do Polski i do wybuchu wojny pracowała jako nauczycielka. Ukończyła Wydział Polonistyczny i Pedagogiki na Uniwersytecie Warszawskim. W czasie wojny należała do Armii Krajowej (za tę działalność została odznaczona wieloma orderami). Od 1945 była członkinią ZLP (w latach 1968–1972 pełniła funkcję prezesa Oddziału Warszawskiego, w latach 1972–1978 wiceprezesa Zarządu Głównego). W latach 1980–1988 była posłanką na Sejm PRL (zasia-

dała w sejmowej Komisji Kultury). W czasie stanu wojennego działała w PRON. W latach 1983–1986 była prezesem nowego ZLP. Była laureatką wielu nagród literackich. Wydała m.in. *Poczwarki wielkiej parady. Pamiętnik Maturzystki* (powieść, 1935); *Zbiegowie* (dramat); *Rzeczpospolita zapłaci* (dramat); powieści – *Akcja „N”*; *Jablko granatu*; *Plasi gościniec*; *Babie lato*; *Miecz Syreny*; *Smok w herbie*. Była autorką słuchowisk radiowych i sztuk teatralnych. Brała udział w pracach nad Słownikiem Języka Polskiego. Filmy: **1980** – *Królowa Bona*, reż. Janusz Majewski, serial (scenariusz, dialogi); **1982** – *Epitafium dla Barbary Radziwiłłówny*, reż. Janusz Majewski (scenariusz, dialogi).

Stefania Błońska (ur. 14 IV 1919, Warszawa; zm. 1 XII 2000, Milanówek) – aktorka. W roku 1947 rozpoczęła pracę w Teatrze im. Jaracza w Olsztynie. W latach 1948–1955 grała w Teatrze im. Żeromskiego w Kielcach-Radomiu. W 1949 roku

zdała aktorski egzamin eksternistyczny. Sześć sezonów występowała w teatrze zielonogórskim. W latach 1961–1967 pracowała jako instruktor w Wojewódzkim Domu Kultury w Lublinie. W latach 1967–1977 grała w Teatrze im. Bogusławskiego w Kaliszu. Filmy: **1980** – *Dzień Wisły*; **1983** – *Szaletstwa panny Ewy*, serial, odc. 1, 3; **1987** – *Rzeka kłamstwa*, serial, odc. 3; *Dekalog*, odc. *Dekalog*, *Siedem*.

Wojciech Borowski (zm. 25 X 2000; Warszawa, pochowany w Płocku) – dekorator, scenograf, rekwizytor. Filmy: **1975** – *Noce i dnie* (rekwizyty); *Noce i dnie*, serial (rekwizyty); **1979** – *Golem* (współpr. dekor.); **1981** – *Filip z konopi* (rekwizyty); *Yokohama* (współpr. dekor.); **1982** – *Dolina Issy* (współpr. dekor.); **1983** – *Nadzór* (współpr. scenograficzna); *Niedzielne igraszki* (współpr. scenograficzna); *Lata dwudzieste... lata trzydzieste* (rekwizyty); **1984** – *O bi, o-ba. Koniec cywilizacji* (współpr. dekorat.); **1985** – *Dziew-*

częta z *Nowolipek* (rekwizyty); *Menedżer* (dekor. wnętrz); *Rajska jabłoni* (rekwizyty); **1986** – *Druga strona stońca* (dekor. wnętrz); **1987** – *Sami dla siebie* (współpr. dekor., współpr. kostiumograficzna); *Trzy kroki od miłości* (dekor. wnętrz); *W klatce* (dekor. wnętrz); **1988** – *Męskie sprawy* (dekor. wnętrz); **1989** – *Po upadku. Sceny z życia nomenklatury* (dekor. wnętrz); *Stan strachu* (dekor. wnętrz); **1990** – *Historia niemoralna* (dekor. wnętrz; rola aktorska); *Mów mi Rockefeller* (dekor. wnętrz); **1991** – *Rozmowy kontrolowane* (dekor. wnętrz).

Kazimierz Brandys (ur. 27 X 1916, Łódź; zm. 11 III 2000 w Paryżu; pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie) – pisarz i scenarzysta. Ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu Warszawskiego (1939). Był publicystą i felietonistą „Kuźnicy” i „Nowej Kultury” (1946–1952 i 1956–1960). Debiutował powieściami *Drewniany koni* i *Miasto niepokonane* (1946). Jako scenarzysta debiutował w 1961. W roku 1966 oddał legitymację partyjną na znak protestu przeciw wyrzuceniu z PZPR Leszka Kołakowskiego. W latach 70. związał się z opozycją i czasopismami „drugiego obiegu”. Był m.in. jednym z redaktorów podziemnego kwartalnika „Zapis”. Współpracował z kwartalnikiem „Zeszyty Literackie” redagowanym przez Barbarę Toruńczyk. Aktywnie uczestniczył w działaniach kształtującej się wówczas opozycji demokratycznej, za co został objęty zakazem druku. Przed stanem wojennym wyjechał na wykłady do USA. Od 1982 mieszkał w Paryżu, gdzie prowadził wykłady na temat kultury i literatury polskiej. Od października 1999 roku publikował w „Gazecie Wyborczej” „Notatki z lektur i życia”. Brat pisarza Mariana Brandysa. Autor tetralogii *Miedzy wojnami* (1948–1951), powieści *Obywatele* (1954), zbioru opowiadań *Czerwona czapeczka* (1956), powieści *Matka Królów* (1957), prozy esejistycznej *Listy do pani Z.* (1958), opowiadań *Romantyczność* (1960),

powieści *Sposób bycia* (1963), *Dżoker* (1966), *Rynek* (1968), wspomnień z dzieciństwa *Mała księga* (1970), stylizowanych listów *Wariacje pocztowe* (1972), pierwszej powieści wydanej przez podziemną Oficynę Wydawniczą Nowa *Nierzeczywistość* (1977), dziennika *Miesiące* (1977–1987), kolejnych części dziennika *Zapamiętane* (1995) i *Przypadki Robinsona* (1999). Nagrody: 1950 – Nagroda Państwowa II stopnia; 1952 – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski; 1955 – Order Sztandaru Pracy II klasy; 1964 – Premio d’Isola Elba; 1982 – Nagroda Fundacji A. Jurzykowskiego w Nowym Jorku; 1986 – Premio Prato-Europa; 1988 – Premio Ignazio Silone; 1993 – Order Sztuk Pięknych i Literatury, przyznawany przez ministra kultury Francji; 2000 – Nagroda im. Jana Parandowskiego, przyznawana przez PEN-Club za całokształt twórczości literackiej. Brandys był wieloletnim członkiem Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, w latach 1952–1956 członkiem Rady Stowarzyszenia. Pisarz jest bohaterem filmu dokumentalnego *Anny Marii i Janusza Mydlarskich Dni, miesiące, lata.* (1997). **Filmy:** **1955** – *Człowiek nie umiera*, reż. Sylwester Chęciński, etiuda szkolna, prod. PWSF (scenariusz Sylwester Chęciński na podstawie utworu Kazimierza Brandysa); **1961** – *Samson* (scenariusz na podstawie własnego utworu); **1962** – *Jak być kochaną* (scenariusz na podstawie własnego utworu, dialogi; nagroda za scenariusz „Złote Wrota” na MFF w San Francisco); **1965** – *Sposób bycia* (scenariusz na podstawie własnego utworu); **1967** – *Bardzo starzy oboje* (scenariusz na podstawie własnego utworu); **1968** – *Lalka* (dialogi); **1981** – *Spokojne lata* (scenariusz na podstawie własnego utworu *Spokojne lata pod zaborem*); **1982** – *Matka Królów* (scenariusz na podstawie własnego utworu).

Jerzy Aleksander Braszka (ur. 6 X 1932, Rypin; zm. 6 V 2000, Kraków) – aktor. Był współtwórcą teatru „Ereń”. Debiutował w Teatrze Rozmaitości w Krakowie, gdzie występował do 1964. W sezonie

1964–1965 grał w Teatrze Dramatycznym w Wałbrzychu. Następnie pracował w Teatrze Dolnośląskim w Jeleniej Górze. W latach 1966–1971 występował w Teatrze im. Osterwy w Gorzowie, w latach 1971–1973 w Teatrze Powszechnym w Łodzi. W roku 1971 zdał aktorski egzamin eksternistyczny. Od 1975 do 1980 występował w Teatrze Ludowym w Nowej Hucie. W latach 1980–1982 pracował w Teatrze im. Żeromskiego w Kielcach, a od 1983 do 1995 w Teatrze Satyry Maskaron w Krakowie. Grał w spektaklach telewizyjnych, m.in. *Rówieśnicy*, w reżyserii Ryszarda Filipskiego. Był laureatem festiwalu, m.in. szczecińskiego Festiwalu Teatru Małych Form. **Filmy:** **1973** – *Ciemna rzeka*, reż. Sylwester Szyszko (milicjant Stelmach); *Hubal*, reż. Bohdan Poręba (Lis); **1974** – *Orzeł i reszka*, reż. Ryszard Filipski; **1976** – *Krótkie życie*, Zbigniew Kuźmiński (major); **1977** – *Gdzie woda czysta i trawa zielona*, reż. Bohdan Poręba (Ostaj); **1979** – *Wysokie loty*, reż. Ryszard Filipski (Sredniawa, zastępcy sekretarz POP); **1983** – *Katastrofa w Gibraltarze*, reż. Bohdan Poręba (Józef Retinger); **1984** – *Godność*, reż. Roman Wionczek (Szostak); **1985** – *Kwestia wyboru*, reż. Roman Wionczek (Władysław Gomołka); **1986** – *Czas nadziei*, reż. Roman Wionczek (Szostak); *Kryptonim „Turysci”*, reż. Jerzy Obłamski.

Irena Burke (ur. 7 XII 1922, Warszawa; zm. 1 V 2000, Warszawa) – kostiumograf i scenograf. Absolwentka ASP w Warszawie (1955). Pracowała jako asystentka scenografa w Teatrze Dramatycznym w Warszawie (1955–1970). Była scenografem Teatru im. Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim (1962–1967). Od 1970 do 1988 ponownie pracowała w Teatrze Dramatycznym w Warszawie na etacie scenografa. **Filmy:** **1989** – *Modrzeje-wska*, reż. Jan Łomnicki, serial (kostiumy).

Władysław Daniłowski, Władysław Dan, Walter Dana (ur. 13 IV 1902, Warszawa; zm. 4 III 2000,

Miami Beach na Florydzie; pochowany na cmentarzu South Memorial Park w Miami Beach) – kompozytor, autor piosenek, jeden z pierwszych polskich autorów muzyki filmowej. Jego ojciec Gustaw był jednym z najbliższych współpracowników Piłsudskiego, dziadek Władysław – członkiem Rządu Narodowego w czasie powstania styczniowego 1863 roku. Jego pierwsze kompozycje powstały w roku 1907. Uczył się u kompozytora Henryka Melcera. W 1920 roku zrobił maturę w gimnazjum Reja i zaciągnął się do 7. Pułku Ułanów by wziąć udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Uczestniczył w III powstaniu śląskim w 1921 roku w 2. baterii artylerii polowej 4. Pułku Piechoty. Studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego i w Konserwatorium. Po studiach został urzędnikiem MSZ i zadebiutował pod pseudonimem „Dan” jako kompozytor piosenek dla teatryku „Qui pro Quo”. Był ulubionym kompozytorem Hanki Ordonówny. Na początku roku 1929 założył Chór Dana – wzorowany na amerykańskim kwartecie wokalnym The Revellers. Po raz pierwszy chór wystąpił na scenie „Qui pro Quo” 18 V 1929 roku i osiągnął sukces. Był znany z radia, płył i sepek koncertów. Teksty pisał dla nich m.in. Julian Tuwim. Chór odbył kilkanaście tournée zagranicznych, m.in. do USA (wystąpili w Hollywood). W 1930 roku „Dan” skomponował muzykę do jednego z pierwszych polskich filmów dźwiękowych *10 z Pawlaka*. Pieśń z tego filmu *Fisacy* stała się jednym z najpopularniejszych polskich lekkich utworów dwudziestolecia. Chór uczestniczył w nagraniu polskiego dubbingu do *Królowny Śnieżki*. W kwietniu 1939 roku „Dan” został dyrektorem działu muzyki lekkiej Polskiego Radia. Tuż przed wybuchem wojny objął też dyrekturę teatru „Tip-Top”. 7 IX opuścił z rodziną Warszawę i udał się do Włoch. 4 III 1940 roku przybył do USA i rozpoczął pracę w rozgłośni radiowej oraz zorganizował amerykański Chór Dana (Dana Ensemble), został kierownikiem artystycznym wytwórni płyt, której celem było rozbudzanie patriotyzmu wśród Polonii, opracował album muzyki pol-

skiej nagrany przez Władysława Kiepurę. Na początku 1942 roku przeniósł się do Detroit, gdzie został kierownikiem audycji radiowej „Echa Warszawy”. W Ameryce „Dan” przyjął nazwisko Walter Dana. W 1946 roku założył w Nowym Jorku własną firmę płytową Dana Records. W 1958 roku przeniósł się do Miami i zajął się komponowaniem także klasycznych utworów fortepianowych, symfonicznych, tańców polskich, pieśni i koncertów. Utwory te ukazywały się na płytach długogrających, a ostatnio na kompaktach. W 1996 roku opublikował książkę wspomnieniową. 6 VI 1997 roku Kongres Polonii Amerykańskiej zorganizował uroczysty jubileusz 95. urodzin kompozytora. W 1998 roku „Dan” przesłał dźwiękowe pozdrowienia dla słuchaczy Polskiego Radia. Piosenki: m.in. *Pokoik na Hożej, Kochana, Co nam zostało z tych lat, Idzie od ołtarza*. Filmy: 1931 – *Dziesięciu z Pawlaka* (muz., piosenka *Fisacy*); 1932 – *Pałac na kółkach* (wyk. muz. Chór Dana); *Sto metrów miłości* (muz.); *Ułani, ulani, chłopcy malowani* (muz.); 1933 – *Dwanaście krzesel* (muz.); *Dzieje grzechu* (muz.); *Prokurator Alicja Horn* (muz.); 1934 – *Parada rezerwistów* (muz.); 1935 – *Wacusz* (muz.); 1936 – *Dodek na froncie* (muz.); 1939 – *Ja tu rządę* (muz.); 1964 – *Prawo i pięść* (piosenka); 1970 – *Pan Dodek* (piosenki przedwojenne); 1981 – *Miłość ci wszystko wybaczy* (piosenka *Model od Paquena*).

Ariadna Demkowska – autorka komentarzy do filmów dokumentalnych. Filmy: 1953 – *Miniatury kodeksu Behema*, real. Stanisław Lenartowicz, f. dok. o sztuce, prod. WFO w Łodzi (komentarz); 1957 – *Piotr Michałowski*, reż. Jarosław Brzozowski, f. dok. o sztuce, prod. WFO w Łodzi (tekst); 1959 – *Ja sam*, reż. Jadwiga Żukowska, f. dok. oświatowy, prod. WFO w Łodzi (komentarz).

Barbara Drapińska (ur. 8 XI 192, Warszawa; zm. 24 X 2000, Minsk Mazowiecki; pochowana na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach

w Warszawie) – aktorka. Wojnę przeżyła w okupowanej Warszawie. Maturę zdała na tajnych kompletach. Uczyła się w klasie fortepianu u prof. Drzewieckiego w Konserwatorium Warszawskim. Naukę aktorstwa rozpoczęła tuż po wojnie w szkole dramatycznej przy Teatrze Miejskim w Łodzi. Jako aktorka filmowa debiutowała podczas nauki epizodem w pierwszym polskim powojennym filmie *Zakazane piosenki*. W 1946 roku złożyła aktorski egzamin eksternistyczny. Jako aktorka teatralna debiutowała 5 X 1946 roku w prowadzonym przez Erwina Axera Teatrze Kameralnym Domu Wojska Polskiego w Łodzi. W roku 1948 została zaangażowana do zespołu Teatru Współczesnego w Warszawie, gdzie pozostała do emerytury. W Warszawie grała m.in. Marię w *Niemcach*, Oliwię w *Wieczorze Trzech Króli*, Hannę w *Drodze do Czarnolasu*, Paniusię w *Domku z kart*, Joannę w *Pansji pani Latter*, Natalię w *Trzech siostrach*, Ellen w *Się kochamy*, Lisę w *Nie do obrony*, Laurę w *Dwóch teatrach* i mamusię w *Amerykańskim ideale*. Gdy Erwin Axer objął w 1955 roku dyrekturę Teatru Narodowego, zagrała tam ponownie Marię, Annę w *Oстрым dyżurze* i Violę w *Aszantce*. W roku 1980 zagrała gościnnie Annę Pawłównę w *Żywym trupie* w teatrze Nowym. Występowała także w Teatrze Telewizji. Po zagranianiu w *Ostatnim etapie* stała się jedną z najpopularniejszych aktorek przełomu lat 40. i 50. Siostra bliźniaczka aktorki Krystyny Ciechomskiej. Filmy: 1947 – *Zakazane piosenki* (dziewczyna); 1948 – *Ostatni etap*, reż. Wanda Jakubowska (Marta); *Dwie godziny*; 1949 – *Milcząca barykada/Nema barykada*, reż. Otakar Vavra, film prod. czechosłowackiej (Halina); 1953 – *Żołnierz zwycięstwa*, reż. Wanda Jakubowska (Walentyna Pawłowska), Nagroda państwowa II stopnia; 1954 – *Autobus odjeżdża o 6.20*, reż. Jan Rybkowski (Janczka); 1962 – *Mój stary*, reż. Janusz Nasfeter (matka Pałaka); *Klub kawalerów* (Mirska); 1966 – *Bicz boży* (Raszewiczowa); *Wojna domo-*

wa, serial, odc. 12 – *Monolog wewnętrzny* (ciotka Jadwiga); 1967 – *Stawka większa niż życie*, serial, odc. 8 – *Wielka wspaniałość* (Irmina Kobuz); 1970 – *Album polski* (sanitariuszka); *Mały Romantyczni*; 1972 – *Opętanie*, reż. Stanisław Lenartowicz (pielęgniarka); 1975 – *Czterdziestolatek*, reż. Jerzy Gruza, serial, odc. 11 – *Świadek obrony* (sędzina); 1976 – *Polskie drogi*, serial, odc. 5 – *Lekcja geografii* (Żychlińska, ciotka Władka); *Trędowata* (Rudecka, matka Stefci); 1977 – *Sam na sam* (garderobiana); *Układ krążenia*, serial, odc. 1 – *Wysoka góra*; 1984 – *5 dni z życia emeryta*, serial, odc. 1 – *Śmierć pana Kaliny*, odc. 2 – *Wspomnienia rodzinne*, odc. 3 – *Wigilia*; 1984 – *Przypięcie* (aktorka w cyrku); 1986 – *Głód serca*.

Dariusz Dróżdż (ur. 3 V 1962, Katowice; zm. 16 I 2000) – aktor. Ukończył PWST w Krakowie (1988). Debiutował 14 XI 1982. W sezonie 1982-1983 grał w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku. Od 1988 do 1992 był aktorem Starego Teatru w Krakowie. **Filmy:** 1988 – *Pogranicze w ogniu*, serial, odc. 10; 1989 – *Nocny gość*, reż. Stanisław Różewicz (Colin); 1991 – *Pogranicze w ogniu*, serial, odc. 21.

Zofia Gall (ur. 18 XII 1927, Równe; zm. 2 VIII 2000, Warszawa) – scenograf i kostiumograf. Związana była m.in. z Teatrem Współczesnym w Warszawie. **Filmy:** 1970 – *Gniewko, syn rybaka* (kier. prod.); 1977 – *Trzy po trzy* (współpr. kostiumograficzna); 1979 – *Ojciec królowej* (współpr. kostiumograficzna); *Strachy* (współpr. kostiumograficzna); 1983 – *Szkoda twoich łez* (współpr. kostiumograficzna); 1986 – *Na kłopoty Bednarski* (kostiumy).

Aleksander Gołębiowski (zm. IX 2000, Łódź) – operator dźwięku, wyróżniony w 1978 roku San Remo na MIF Autorskich za *Łucyficę jastrzębia* oraz w 1997 w Gdyni za *Bandytę*. **Filmy:** 1962 – *Czerwone berety* (współpraca dźwiękowa); 1964 – *Giuseppe w Warszawie* (współpraca dźwiękowa); 1965 – *Salto*

(dźwięk); *Wyspa złoczyńców* (współpraca dźwiękowa); 1966 – *Cztery pancerni i pies*, serial, odc. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 (dźwięk); 1968 – *Ostatni po Bogu* (dźwięk); 1970 – *Góry o zmierzchu* (dźwięk); *Lokis. Rękopis profesora Wittembacha* (dźwięk); *Rejs* (dźwięk); 1971 – *Kardiogram* (dźwięk); *Milion za Laurę* (dźwięk); *Piżama* (dźwięk); *Zaraza* (dźwięk); 1972 – *Anatomia miłości* (dźwięk); *Diabeł* (dźwięk); *Opętanie*, reż. Stanisław Lenartowicz (dźwięk); 1973 – *Godzina szczytu* (dźwięk); *Zasieki* (dźwięk); 1974 – *Godzina za godziną* (dźwięk); *Urodziny Matyldy* (dźwięk); *Wieczne pretensje* (dźwięk); 1975 – *Partia na instrument drewniany* (dźwięk); *Strach* (dźwięk); 1976 – *Zanim nadejdzie dzień* (dźwięk); *Znaki szczególne* (dźwięk); 1977 – *Tańczący jastrząb* (dźwięk); *Zapach ziemi* (dźwięk); 1978 – *Koty to dranie* (dźwięk); *Test pilota Pirxa* (dźwięk); 1979 – *Pelnia* (dźwięk); *Wolne chwile* (dźwięk); *Wściekły* (dźwięk); 1980 – *Panienci* (dźwięk); *Przed odłotem* (dźwięk); 1981 – *Bilek* (dźwięk); *Kobieta samotna* (dźwięk); *Rdza* (dźwięk); *Wielka majówka* (dźwięk); 1982 – *Wyjście awaryjne* (dźwięk); 1983 – *Dzień kolibra* (dźwięk); *Sny i marzenia* (dźwięk); 1984 – *Trapez* (dźwięk); *Yesterday* (dźwięk); *Kochankowie mojej mamy* (dźwięk); *Labirynt* (dźwięk); *Potrząsk* (dźwięk); 1986 – *Ucieczka, Dzieci śmieci w Kronika wypadków* (dźwięk); *Rykowisko* (dźwięk); 1987 – *Cienie* (dźwięk); *Na srebrnym globie* (współpraca dźwiękowa 1976-1978); *Pociąg do Hollywood* (dźwięk); *Pusta klatka* (dźwięk); *Zero życia* (dźwięk); 1988 – *Dotknięci* (dźwięk); 1989 – *Marcowe migdały* (dźwięk); *Po upadku. Sceny z życia nomenklatury* (dźwięk); 1991 – *Obywatel świata* (dźwięk); 1992 – *Psy* (dźwięk); 1993 – *Oby musi fruwać* (dźwięk); 1994 – *Bank nie z tej ziemi*, serial, odc. 11, 12, 13 (dźwięk); *Śmierć jak kromka chleba* (dźwięk); 1995 – *Cwał* (dźwięk); *Girl Guide* (dźwięk); *Młode wilki* (dźwięk); 1996 – *Baśń o Pączkowej* (dźwięk); *Damski interes, Słaba wiara, Urok wszechczyny, Niepi-*

sane prawa w Opowieści weekendowe (dźwięk); 1997 – *Bandyta* (dźwięk); *Dusza śpiewa, Ostatni krag, Linia opóźniająca w Opowieści weekendowe* (dźwięk); *Brat naszego Boga/Our God's Brother* (dźwięk); *Prostytutki* (dźwięk); 1999 – *Córy szczęścia* (dźwięk); *Zabij ich wszystkich* (dźwięk); 2000 – *Nie ma zmiłuj* (dźwięk); 2001 – *Głośnieć od bomb* (dźwięk).

Rudolf Gołębiowski (ur. 4 I 1919, Kraków; zm. 26 VIII 2000, Warszawa, pochowany na Cmentarzu Północnym-Wólce Węglowej w Warszawie) – aktor. Uczył się w studium aktorskim przy Starym Teatrze w Krakowie. W 1945 roku zdał egzamin eksternistyczny i związał się z Teatrem Starym, a po roku zaangażowano go do objazdowych teatrów TUR. Dwa sezony pracował w katowickim Teatrze Śląskim. W latach 40. przeniósł się do Warszawy. Do 1957 roku był aktorem Teatru Narodowego, a następnie przez przeszło trzydzieści lat współpracował z Teatrem Syrena. Był warszawianistą. Kolekcjonował pamiątki życia teatralnego – programy teatralne, afisze, zdjęcia, zaproszenia, bilety, pocztówki, szczególnie interesowały go dokumenty dotyczące estrady – kabaretu, rewii i cyrku. Wielokrotnie prezentował swoje bezcenne zbiory na wystawach, m.in. w Muzeum Karykatury, Muzeum Teatralnym, Muzeum Historycznym. **Filmy:** 1956 – *Szkice węglem*; 1962 – *Spotkanie w Bajce* (pracownik Rady Narodowej, organizator koncertu); 1976 – *Polskie drogi*, serial, odc. 11 – *W obronie własnej* (właściciel mieszkania – miejsca szkolenia partyzantów GL); 1978 – *Gdziekolwiek jesteś, panie prezydencie* (Mieczysław Niedziałkowski); 1981 – *Miłość ci wszystko wybaczę* (materiały archiwalne).

Juliusz Grabowski (ur. 26 VII 1920, Lublin; zm. 20 V 2000, Kraków) – aktor. Debiutował w 1947 roku w Teatrze Miejskim w Lublinie i występował tam do roku 1956. W roku 1952 zdał egzamin eksternistyczny. W latach 1956-1962 grał

w Teatrach Dramatycznych we Wrocławiu. Od 1962 do roku 1970 był związany z Teatrem im. Słowackiego w Krakowie, a w latach 1970-1990 z krakowskim Starym Teatrem. Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1981) i Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski (1988). **Filmy:** 1957 – *Pętla* (kelner w „Pod Orłem”); 1958 – *Baza ludzi umarłych*; 1974 – *Orzeł i reszka*; *Sędziowie. Tragedya*; 1975 – *Strach* (dyrektor); 1979 – *Rycerz* (król); 1980 – *Z biegiem lat, z biegiem dni*, serial odc. 3 – *Kraków 1898*, odc. 4 – *Kraków 1901* (Michał Bałucki); 1983 – *Złe dobre początki*; 1994 – *Spis cudzołóżnic*; 1996 – *Opowieść o Józefie Szweju i jego drodze na front*, serial, odc. 3 – *Ludzie kochani, jestem niewinny* (dzia-dek); 1997 – *Boża podszewka*, serial, odc. 2 – *Juryjski wileński, rok 1913* (Bacewicz).

Krzysztof Grabowski (zm. 6 I 2000, pochowany na cmentarzu w Pyrach) – operator dźwięku. Wieloletni pracownik Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie. Był wykładowcą Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Pełnił tam funkcję prodziekana Wydziału Reżyserii Dźwięku, a potem kierownika Katedry Reżyserii Dźwięku. **Filmy:** 1962 – *Gangsterzy i filantropi* (dźwięk); *I ty zostaniesz Indianinem* (dźwięk); 1963 – *Naganiacz* (dźwięk); 1964 – *Pingwin* (dźwięk); *Przerwany lot* (dźwięk); 1965 – *Sam pośród miasta* (dźwięk); 1966 – *Mistrz* (dźwięk); 1967 – *Dziadek do orzechów* (dźwięk); 1968 – *Dancing w kwatery Hitlera* (dźwięk); 1969 – *Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię* (dźwięk); 1971 – *Zabijcie czarną owcę* (dźwięk); 1973 – *Nocleg* (dźwięk); 1975 – *Jarostaw Dąbrowski* (dźwięk); 1976 – *Ognie są jeszcze żywe* (dźwięk); 1978 – *Bilet powrotny* (dźwięk); 1979 – *Prom do Szwecji* (dźwięk); 1980 – *Bez miłości* (dźwięk); 1981 – *Debiutantka* (dźwięk); *Miłość ci wszystko wybaczy* (dźwięk); 1982 – *Gwiazdny pył* (dźwięk); *Krzyk*, reż. Barbara Sass-Zdort (dźwięk); 1983

– *Kamienne tablice* (dźwięk); 1984 – *Cztery pory roku* (dźwięk); *Kim jest ten człowiek* (dźwięk); 1985 – *Dziewczęta z Nowolipiek* (dźwięk); *Rajska jabłonia* (dźwięk); 1986 – *Bohater roku* (dźwięk); 1988 – *Pan Kleks w kosmosie* (dźwięk); 1989 – *Gorzka miłość* (dźwięk); *Gorzka miłość*, serial (dźwięk); 1990 – *Historia niemoralna* (dźwięk); 1991 – *Panny i wdowy*, serial (dźwięk); *Papierowe małżeństwo* (dźwięk); 1992 – *Nocne płaki* (dźwięk); *Piękna nieznajoma* (dźwięk); 1993 – *Pajęczarki* (dźwięk); *Tylko strach* (dźwięk); 1994 – *Dama kameliowa* (dźwięk); *Jest jak jest* (dźwięk w odc. 8-13); *Gnoje* (dźwięk); *Wielki Tydzień* (dźwięk); 1996 – *Nocne graffiti* (dźwięk); 1997 – *Słoneczny zegar* (dźwięk).

Stanisław Grabowski (ur. 14 IX 1929, Łódź; zm. 5 VIII 2000, Łódź, pochowany w Kazimierzu k. Lutomierska) – realizator filmów dokumentalnych i oświatowych, twórca filmowych portretów ludzi kultury i sztuki, wieloletni wykładowca PWSFTViT w Łodzi, w latach 1969-1975 prodziekan Wydziału Reżyserii, w latach 1985-1987 prorektor uczelni. Ukończył Wydział Reżyserii PWSF w Łodzi (1955). **Filmy:** 1958 – *Melodie, które nie zaginę* (reż., scen.); 1959 – *Linowe urządzenia zrywkowe* (reż., scen.); *Mechaniczny wyładunek i mygłowanie drewna w tartakach* (reż., scen.); *Przygotowanie pił trakowych* (reż., scen.); *Sudety od Gór Wałbrzyskich po Iżerskie* (scen.); *Sudety od Gór Złotych po Sowie* (scen.); 1960 – *Do Studzianej* (reż.); *Przygotowanie drzew do ścińki* (reż., scen.); 1961 – *Ludzie, myszy i...* (reż., scen.); *Łódź – miasto nieznane* (reż., scen.); *Na zielonym Śląsku* (reż., scen.); *Ścinanie, obalanie i okrzysywanie drzew* (reż., scen.); *Zawieszanie pił w traku* (reż., scen.); *Zrzucanie drzew zawieszonych* (reż., scen.); 1962 – *Cztery oblicza Mazowsza* (reż., scen.); *Promienie na uwieży* (real.); *Spotkanie z orkiestrą* (reż., scen.); *Zbiór nasion leśnych* (reż., scen.); 1963 – *Mechaniczny załadunek*

i wyładunek drewna w transporcie leśnym (reż., scen.); *Oscylografkatodowy* (scen.); *Równia pochyła* (reż.); *Sprzęt pomocniczy do zrywki drewna* (reż., scen.); *Szkołkarstwo leśne* (reż., scen.); 1964 – *Czy właściwy człowiek?* (real., komentarz, scen.); *Drewno i beton* (reż., scen.); *Jednoosobowa ścińka drzew piłą mechaniczną* (reż., scen.); *Muzyka dawna* (reż., scen.); *Na przykład Działoszyn* (reż.); 1965 – *Igor Newerly* (reż., scen.); *Na bębnie marsza gram* (reż., scen.); *Suszenie drewna w suszarni komorowej* (reż., scen.); 1966 – *Na jeziorach* (reż., scen.); *Wojciech Żukrowski* (reż., scen.); *Żemnia łódzka* (reż.); 1967 – *Głiwice-Szczecin rejs jedenasty* (reż., komentarz, scen.); *Maria Skłodowska-Curie* (reż., scen.); *Polskie Montmorency* (reż., scen.); *W stulecie polskiej uczoney* (reż., scen.); 1968 – *Jarostaw Iwaszkiewicz* (reż., scen.); *Notatki z podróży. Temat: Marsylia* (real.); *Stanisław Janicki* (reż., scen.); *Wizerunek-Portret w: Wstęp do wiedzy o sztuce* (reż., scen.); 1969 – *Chopin w Paryżu* (reż., scen.); *Goście Czarnej Doliny* (reż., scen.); *Łódź 69* (reż., scen.); *Mnie tu wiatr zapędził* (reż., scen.); *Powrót znaczący początek* (reż., scen.); *Tryptyk sądecki* (reż., scen.); 1970 – *Adam Mickiewicz – pielgrzym wolności* (reż., scen.); *Juliusz Słowacki w Szwajcarii* (reż., scen.); *Paryskie spotkania* (reż.); *Portret Uniwersytetu 1970* (reż., scen., komentarz); 1971 – *Adam Mickiewicz na emigracji* (reż., scen.); *Śladami Mickiewicza* (reż.); *Woliński park Narodowy* (reż., scen.); 1972 – *Skąd mieszkam* (reż.); 1973 – *Daniel Mróz* (opieka pedagogiczna); *Zaczęło się od „Iluzjonu”* (reż., scen.); 1974 – *Kosmogonia* (scen.); *Krajobrazy Żeromskiego* (reż., scen.); 1975 – *Gdy królowały gwiazdy* (reż., scen.); *Wystawa M. Gieryski* (reż., scen.); 1976 – *Święta Lipka w Kierunki i style* (reż., scen.); *Portret sarniacki* (reż., scen.); 1977 – *Pamiętam te wspaniałe konie* (reż., scen.); 1979 – *Obmyślam świat* (reż., scen.); 1981 – *Mazur* (reż., scen.); *Polonez* (reż., scen.); 1982 –

Gotyk – malarstwo, rzeźba, rzemiosło artystyczne (reż.); **Koncert w Świętej Lipce** (reż., scen.); **Kościół drewniany** (scen.).

Wojciech Jerzy Has (ur. 1 IV 1925, Kraków; zm. 3 X 2000, Łódź; pochowany w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Komunalnym na Dołach w Łodzi) – reżyser. Naukę w gimnazjum przerwała mu wojna. Został uczniem tajnego nauczania. Uczęszczał do krakowskiej Szkoły Handlowej. Przez pewien czas pracował w dziale graficznym wydawnictwa książkowego – zrobił ilustracje do trzech książek Zarembiny. Uczył się w krakowskiej Szkole Przemysłu Artystycznego (Kunstgewerbeschule) na Wydziale Grafiki – była to zakonspirowana Akademia Sztuk Pięknych. Po rozwiązaniu szkoły podjął pracę w kopalni w Górach Świętokrzyskich, gdzie spędził prawie cały 1943 rok. Po wyzwoleniu studiował w ASP w Krakowie w pracowni prof. Eibischa (1945-1947). W 1946 roku ukończył Instytut Filmowy, czyli dwuletni Kurs Przysposobienia Filmowego w Krakowie i rozpoczął pracę w Wytwórni Filmów Dokumentalnych. W latach 1951-1956 w Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi realizował filmy dokumentalne, oświatowe i instruktażowe. Od 1955 pracował w Zespole Autorów Filmowych „Syrena”, następnie w „Iluzjonie” i od 1958 w Zespole „Kamera”. W latach 1981-1987 był kierownikiem artystycznym Zespołu „Rondo”. W 1974 roku został wykładowcą na Wydziale Reżyserii PWSFTviT w Łodzi. W latach 1989-1990 był dziekanem tego wydziału, a w latach 1990-1996 rektorem uczelni. Jako dyrektor i opiekun artystyczny Studia „Indeks”, działającego przy PWSFTviT, pomagał wielu młodym artystom. Sprawował opiekę artystyczną m.in. nad filmami: *Indeks* (1977), *Dwie drogi* (1991), *Listopad* (1992, także producent), *Rozmowa z człowiekiem z szafy* (1993), *Podróż na Wschód* (1994), *Spóźniona podróż* (1996), *Głuszcz* (1997); *Torowisko* (1999), *Szczęśliwy człowiek* (2000). Był członkiem

Komitetu Kinematografii (1987-1989). Na planie filmowym współpracowali z nim wybitni artyści m.in. Lidia i Jerzy Skarżyńscy (scenografowie), Krzysztof Penderecki, Wojciech Kilar i Jerzy Maksymiuk (kompozytorzy) oraz plejada wybitnych aktorów, m.in. Gustaw Holoubek, Barbara Krafftówna, Tadeusz Fijewski, Jan Kreczmar, Zbigniew Cybulski. Jego *Pamiętnik znaleziony w Saragossie* z 1964 roku był ulubionym filmem Luisa Buñuela. Jerry Garcia zaoferował, że pokryje koszty orestaurowania nieocenzonej wersji arcydzieła Hasa, jednak wkrótce zmarł i ostatecznie renowację sfinansowali Martin Scorsese i Francis Ford Coppola. Trzygodzinna wersja zadebiutowała w Nowym Jorku w 1997 roku. Coppola i Scorsese założyli w Hollywood fundację dla promocji stu najwybitniejszych filmów świata. *Rękopis* jako jedyny film z Polski znalazł się na tej liście. W 1998 roku firma Cowboy Films z Nowego Jorku wprowadziła pełną wersję filmu do kin studyjnych w całej Ameryce, gdzie co roku wciąż jest wyświetlana przy pełnych salach. Film jest jednym z najpopularniejszych tytułów w Home Film Festival – firmie sprzedaży wysyłkowej i wypożyczania kasety z Pensylwanii, specjalizującej się w unikatowych tytułach na amerykańskim rynku. W jednym z paryskich kin film ten nadal jest pokazywany i co tydzień gromadzi przed ekranem swoich miłośników. Nagrody: 1959 – Złoty Krzyż Zasługi; nagroda filmowa w Locarno; 1963 – nagroda filmowa w San Francisco i Edynburgu; 1964 – nagroda filmowa w Bejrucie; 1975 – Nagroda filmowa w Barcelonie; 1988 – tytuł honorowy Rady Państwa „Zasłużony dla kultury polskiej”; 1998 – „Artur”, nagroda przyznawana przez Muzeum Kinematografii w Łodzi (17 X), 1998 – Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski w uznaniu wybitnych osiągnięć w działalności artystycznej oraz za zasługi w pracy dydaktycznej z okazji 50-lecia PWSFTviT (10 XI); 1999 – Polska Nagroda Filmowa za Osiągnięcia

Życia (21 VI); 2000 – przyznany pośmiertnie tytuł Doctora Honoris Causa Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi (27 X), przyznana pośmiertnie Nagroda Honorowa dla polskiego reżysera za szczególną wrażliwość wizualną na VIII Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Camerimage w Łodzi. Wojciech Jerzy Has jest bohaterem książki Jana Słodowskiego pt. *Wojciech Has – Rupieciami marzeń*. W 1988 roku (II-IV) Muzeum Kinematografii w Łodzi zorganizowało wystawę pt. *Wojciech Jerzy Has*. Scenariusz wystawy przygotowała Krystyna Kuczyńska, aranżację plastyczną Anna Bobrowska-Ekiert. W 1997 roku w Lincoln Center w Nowym Jorku i British Museum w Londynie odbyły się retrospektywy filmów reżysera. 16 X 1998 roku w Alei Gwiazd na ulicy Piotrkowskiej w Łodzi odsłonięto gwiazdę Wojciecha Jerzego Hasa. Reżyser jest bohaterem filmów dokumentalnych: *Ze snu sen*, reż. Adam Kuczyński (1998), *Jabłko. O „Pożegnaniach” Wojciecha Jerzego Hasa* z serii *Filmy o filmach*, reż. Grzegorz Jankowski, Jacek Szczerba (1999). Wystąpił także w filmie *Fihnowka*, reż. Andrzej Bednarek (1996), *Idąc, spotykając*, reż. Antoni Krauze (1999). **Filmy fabularne:** 1947 – *Harmonia* (reż. scen.), f. średniometrażowy; 1948 – *Dwie godziny* (asyst. reż.); 1957 – *Pęta* (reż., scen.); 1958 – *Pożegnania* (reż., scen.); 1959 – *Wspólny pokój* (reż., scen.); 1960 – *Rozstanie* (reż., scenopis); 1961 – *Złoto* (reż.); 1962 – *Jak być kochaną* (reż.); 1964 – *Rękopis znaleziony w Saragossie* (reż.) wyróżnienie na MFF w Edynburgu, 1965; „Złote Pióro” w San Sebastian; Medal na festiwalu Filmów Grozy w Sitges, 1969; 1966 – *Szyfry* (reż.); 1968 – *Lalka* (reż., scen.); 1973 – *Sanatorium pod klepsydrą* (reż., scen.) Nagroda Specjalna Jury na MFF w Cannes, 1973; Grand Prix w Triescie, 1974; 1982 – *Nieciekawa historia* (reż., scen.); 1984 – *Pismak* (reż.); 1985 – *Osobisty pamiętnik grzesznika... przez niego samego spisany* (reż.);

1988 – *Niezwykła podróż Baltazara Kobera*, prod. Polska-Francja (reż., scen., dialogi). **Filmy dokumentalne:** 1947 – *Ulica Brzozowa* (reż., scen. ze Stanisławem Rózewiczem); 1949 – *Parowóz P7-47* (reż.); 1950 – *Moje miasto* (reż.); *Pierwszy plon* (reż., scen.); 1951 – *Mechanizacja robót ziemnych* (reż.); *Scentralizowana kontrola przebiegu produkcji* (reż.); 1952 – *Harcerze na złocie* (reż.); *Karmik Jankowy* (reż.); *Zielarze z Kamiennej Doliny* (reż.); 1955 – *Nasz zespół* (reż.).

Janusz Hejnowicz (ur. 1939; zm. 16 II 2000, Wrocław) – aktor. W latach 1964-1993 związany z Teatrem Kalambur we Wrocławiu. **Filmy:** 1975 – *Hazardziści*; 1976 – *Zdjęcia próbne* (aktor); 1981 – *Wolny strzelec*; 1982 – *Wyjście awaryjne* (lekarz).

Witold Jabłoński (ur. 22 VII 1926, Warszawa; zm. 17 II 2000) – operator filmów dokumentalnych. Długoletni pracownik Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Polskiej Kroniki Filmowej. Ukończył Zaoczne Studia Operatorskie w PWSF (1960). **Filmy:** 1949 – *List górnik* (asyst. operat.); 1953 – *Byliśmy w Bukareszcie* (zdj.); 1957 – *Pierwsze odwiedziny* (zdj.); 1958 – *Pożary* (zdj.); 1959 – *Jazz-Camping* (zdj.); *Wizyta na Dalekim Wschodzie* (zdj.); *Wizyta przyjacieli i braterstwa* (zdj.); 1965 – *Huta Warszawa* (zdj.); 1966 – *Puławy, godzina zero* (współpr.); *Starszy sierżant z Kadziła* (zdj.); *Wyścig*, real. Marian Marzyński (współpr.); 1967 – *Ostatni weekend* (zdj.); *Pomnik*, real. Franciszek Fuchs (zdj.); 1968 – *Krzysztof Penderecki* (zdj.); *Monte Calvaria* (współpr. operat.); 1969 – *Meduza II* (zdj.); 1970 – *Wyprowadź* (zdj.); 1971 – *Jak zdobyto Moskwę i Stalingrad* (współpr.); *Sam pośród ptaków* (zdj.); *Tadeusz Baird* (współpr.); *Troska i pieśń* (zdj.); 1972 – *Saga rodu Z.* (zdj.); 1973 – *Rzetelny trud* (zdj.); *Sojusz, przyjaźń, jedność* (zdj.); *Ursus do Kuwejt* (zdj.); 1974 – *Cztery dni w Finlandii* (zdj.); *Sąsiedzi*

i przyjaciele (zdj.); *Sojusz w imię pokoju* (zdj.); 1975 – *Dni kultury radzieckiej* (zdj.); 1976 – *VII zjazd PZPR* (zdj.); *Wielki przyjaciel Polski* (zdj.); 1979 – *Ojciec Święty Jan Paweł II w Polsce* (zdj.); 1981 – *Narodziny Solidarności* (współpr. operat.); 1982 – *Rynek*, real. Danuta Halladin (zdj. trickowe); 1983 – *Sęk i drzazgi* (zdj. trickowe); 1984 – *Początek przetrwania* (zdj.).

Józef Jachowicz (2 III 1928; zm. 27 II 2000, Warta; pochowany na cmentarzu parafialnym w Warcie nad Wartą) – aktor Teatru Polskiego w Poznaniu. W teatrze zadebiutował 19 IX 1955. **Filmy:** 1975 – *W te dni przedwiosenne*; 1981 – *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy*, serial, odc. 5 – *Filolog i gwoździe*; 1988 – *Pogranicze w ogniu*.

Aleksandra Jamka – długoletnia pracownica Biura Komitetu Kineematografii, gdzie zajmowała się filmem animowanym i dokumentalnym.

Jacek Janczarski (ur. 27 II 1945, Kurow; zm. 2 II 2000, Warszawa, pochowany na Cmentarzu Powązkowskim) – scenarzysta, dramaturg, satyryk. Był synem pisarza dla dzieci Czesława Janczarskiego, autora *Misia Uszatka*. Ukończył socjologię na Uniwersytecie Warszawskim (1968). Był autorem słuchowisk radiowych, skeczy, piosenek, sztuk teatralnych i autorem scenariuszy do seriali telewizyjnych i filmów. W latach studenckich trafił do redakcji poezji i satyry Programu III Polskiego Radia. Zadebiutował tam słuchowiskiem *Leśny człowiek*. W Radiowej „Trójce” stworzył Ilustrowany Tygodnik Radiowy i Ilustrowany Magazyn Autorów. Dla „Trójki” napisał radiowy serial *Kocham Pana, Panie Sulku*, o pani Elizie Wymęga-Zarawiejskiej zakochanej w gburowatym Sulku. Z Maciejem Zembatym napisał dla „Trójki” *Rodzinę Poszepczyńskich*. Tworzył też z Jonaszem Koftą. Jako dramaturg zadebiutował sztuką *Kopeć*, wystawioną w krakowskim Starym Teatrze z debiutującym ja-

ko aktor Jerzym Stuhrem. Jego sztuki (*Kolejka, Czyżby? Umrzeć ze śmiechu*) wystawiały teatry w Londynie, Moskwie i Pradze. Był „reżydującym” dramaturgiem przy Teatrze Ateneum w Warszawie. Pracował jako specjalista do spraw literackich w Studiu Filmowym im. Karola Irzykowskiego. Pełnił funkcję wiceprezesa oddziału warszawskiego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. W 1975 roku otrzymał „Złoty Mikrofon” za twórczość radiową. Przez pewien czas pełnił funkcję redaktora naczelnego tygodnika „Szpilki”. **Filmy:** 1977 – *Milioner*, reż. Sylwester Szyszko (scenariusz, dialogi); 1992 – *Przestępcanie*, reż. Ryszard Bugajski (słowa piosenki *Zgadnij, kotku*); 1983 – *Stan wewnętrzny*, reż. Krzysztof Skórzewski (scenariusz, według własnej noweli *Samoma*, dialogi); 1984 – *Przybłęda* (scenariusz, dialogi, słowa piosenki *Pies i jego człowiek*); 1986 – *Zmiennicy* reż. Stanisław Bareja, serial (scenariusz, dialogi, słowa piosenki *Kiedys będzie pierwszy raz*); *Dorastanie*, reż. Mirosław Gronowski (słowa tytułowej piosenki); 1990 – *Rozmowy o miłości* (słowa *Ballady o miłości*); 1992 – *Abdy do święta*, serial, odc. 1. *Ines*, odc. 2. *Prawdziwy proletariusz*, odc. 4 – *Życiowy wydatek*, odc. 5 – *Awantura*, odc. 6 – *Satelita hrabiego*, odc. 7 – *Kto posprząta*, odc. 8 – *Lady*, odc. 9 – *Kogo wyrzucić*, odc. 10 – *Bilard*, odc. 11 – *Strajk*, odc. 12 – *Czego boi się lady* (scenariusz, współpr. scenariuszowa, słowa piosenki *W każdym z nas*); 1993 – *Goodbye Rockefeller*, reż. Waldemar Szarek (scenariusz); 1994 – *Oczy niebieskie*, reż. Waldemar Szarek (scenariusz); 1999 – *Ja, Malinowski*, reż. Filip Zylber, serial (redakcja); 2000 – *To my*, reż. Waldemar Szarek (współscenarzysta, dialogi).

Józef Kaczyński (19 III 1926, Ostrów Wielkopolski; zm. 17 IX

2000, Ostrów Świętokrzyski) – aktor. W 1959 roku zdał egzamin eksternistyczny. W teatrze debutował 3 XI 1959. Był związany z teatrami w Gnieźnie (1950-1957), Kaliszu (1957-1959, 1967-1968), Poznaniu (1959-1961), Grudziądzu (1961-1964), Czeskim Cieszynie (1964-1965) i Zielonej Górze (1965-1967). Od 1968 roku przez 23 lata pracował w teatrze w Wałbrzychu. **Filmy:** 1970 – *Pułapka* (polski oficer); 1978 – *Życie na gorąco*, serial, odc. 7 – *Wiedzi* (lekarz sądowy badający zwłoki Merana); 1983 – *Tajemnica starego ogrodu* (starszy strażnik); 1985 – *Kukacka v temnem lese /Kukulka w ciemnym lesie*, reż. Antonin Moskalyk, prod. Polska-Czechosłowacja; 1996 – *Panna Nikt*; 1997 – *Boża podszewka*; *Dom*, serial (1980-2000), odc. 17 – *Komu gra ta orkiestra*; 1999 – *Wszystkie pieniądze świata*; 2001 – *Pieniądzy to nie wszystko* (starzec „rekordzista”).

Roman Kosierkiewicz (ur. 22 VII 1925, Końskie; zm. 24 VI 2000) – aktor. W latach 40. pracował jako spiker w Polskim Radiu. W 1953 roku ukończył (bez dyplomu) Średnią Szkołę Muzyczną. Był związany z teatrami Warszawy – Teatrem Narodowym (1948/49), Teatrem Nowej Warszawy (1949/50), Teatrem Ateneum (1950/51) i Operetką (1953-1981). **Filmy:** 1965 – *Sam pośród miasta*; 1967 – *Ja gorę!* w *Opowieści niezwykle* (ksiądz, kapelan biskupa); 1968 – *Człowiek z M-3*; *Mistrz tańca w Opowieści niezwykle*; 1970 – *Kolumbowie*, serial, odc. 2 – *Żegnaj Baśka* (strażnik w gestapowskim więzieniu); 1973 – *Janosik*, serial, odc. 9 – *Pobór* (bogaty góral); *Wielka miłość Balzaka*, serial, odc. 1 – *Nadzieje i upokorzenia*; 1974 – *Wielkanoc*; 1975 – *Dyrektorzy*, serial, odc. 2 – *Bokser*, odc. 6 – *Rzykani*; 1976 – *07 zgłoś się*, serial, odc. 3 – *Dziwny wypadek*, odc. 4 – *300 tysięcy w nowych banknotach*; *Brunet wieczorową porą* (tańczący w restauracji); *Daleko od szosy*, serial, odc. 2 – *Prawo jazdy* (kierownik w przedsiębiorstwie, miejsce pracy Leszka); *Parada oszustów*, serial, odc.

Mistrz zawsze traci; *Polskie drogi*, serial, odc. 2 – *Obywatele GG*; 1977 – *Parada oszustów*, serial, odc. *Tajny detektyw*; *Wesołych Świąt* (strażnik na parkingu); *Zezem*, serial, odc. 8 – *Ktoś*; 1979 – *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy*; *Przyjaciele*, serial, odc. 1 – *Krew*; *Skradziona kolekcja* (wiecznie pijany sąsiad Joanny); *Tajemnica Enigmy*, serial, odc. 7 – *W siłach Abwehry*; 1980 – *Dom*, serial (1980-2000), odc. 6 – *Nosić swoją skórę* (kasjer na stacji kolejowej); *Kariera Nikodema Dyzmy*, serial, odc. 2, 6 (Starewicz, dyrektor tartaku Kunickiego); *Miś* (członek ekipy filmu *Ostatnia parówekzka hrabiego Barry Kentia*); *Polonia Restituta*, serial, odc. 2; 1981 – *07 zgłoś się*, serial, odc. 18 – *Hieny*; *Białe tango*, serial, odc. 5 – *Koncert*; 1982 – *Dom*, serial (1980-2000), odc. 9 – *Po obu stronach muru*, odc. 10 – *Nie przesadza się starych drzew* (milicjant); 1982 – *Życie Kamila Kuranta*, serial, odc. 4 (kierownik restauracji); 1983 – *6 milionów sekund*, serial, odc. 16 – *Kłusownicy w ZOO* (dozorca w Zoo); *Alternatywy 4*, serial, odc. 5 – *20-ty stopień zasilania* (mleczarz); *Katastrofa w Gibraltarze*; 1984 – *Alabama* (sprzedawca choinek); *Cień już niedaleko* (Zyga); *Umarłem, aby żyć*; 1985 – *Bariera* (uwodziciel); *Chrześcijańsk*; *Dłużnicy śmierci* (ojciec Zosi); *Greta*; *Na wolność*; *Pan W.*; 1986 – *Blisko, coraz bliżej*, serial, odc. 11 – *U Pasterników wesele. Rok 1926*; *Dwie Wigilie*; *Tulipan*, serial, odc. 1; *Wcześniej urodzony* (pacjent o kulach); *Zniennicy*, serial, odc. 9 – *Podróż sentymentalna* (majster remontujący pałac w Zatorach); 1987 – *Balada o Januszk*, serial, odc. 2 – *W pogoni za kwiatem życia*; *Brawo*; *Wpłynęli*; *Cesarskie cięcie*; *Śmieciarz*, serial, odc. 2; *Trzy kroki od miłości*; *Wielki wóz*; 1988 – *Desperacja*; *Pamięć i legenda* (radiotelegrafista); *Romeo i Julia z Saskiej Kępy*; *Spadek*; *Warszawskie gołębie* (sąsiad Kaczmarskich na Targówku); *Zakole* (listonosz Sawicki); 1989 – *Goryl*, czyli *ostatnie zadanie*; *Modrzejewska*, serial, odc. 2 – *Peregrynacje*; *Qui vivra*

verra... kto przeżyje, zobaczy; *Riffl po sześćdziesiątce*; *Sceny nocne*; 1990 – *Piggate/Swinka* (kelner).

Hilary Kurpanik (ur. 31 VII 1938, Wilcza Góra; zm. 18 II 2000, Zielona Góra, pochowany w Jędrzychowie) – aktor. Ukończył Wydział Łalkarski PWST w Krakowie (1961). Debiutował 17 IX 1961 roku na deskach teatru w Gnieźnie, do którego został zaangażowany. W Teatrze im. Fredry w Gnieźnie pracował w latach 1961-1964. W latach 1964-1970, 1971-1975 występował w Teatrze Lubuskim w Zielonej Górze. W latach 1970-1971 grał w Teatrze Bałtyckim w Koszalinie. W latach 1975-1983 pełnił funkcję kierownika artystycznego Estrady Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, był jednym ze współzałożycieli działającego przy niej zespołu „Waganci”. W latach 1983-1986 był dyrektorem naczelnym i artystycznym Teatru Lubuskiego w Zielonej Górze. W latach 1986-1990 grał w Teatrze Słowackiego w Krakowie. W latach 1990-1993 był dyrektorem naczelnym i artystycznym Teatru Dramatycznego w Elblągu. W latach 1995-1996 występował w Teatrze im. Osterwy w Gorzowie. Od 1996 był aktorem Teatru Współczesnego we Wrocławiu. **Filmy:** 1958 – *Pigułki dla Aurelii*, reż. Stanisław Lenartowicz (epizod); 1969 – *Jak rozpętałem II wojnę światową* (epizod); 1971 – *Nie lubię poniedziałku* (Amant); 1987 – *Dom*, serial (1980-2000), odc. 12 – *Kto dziś tak umie kochać*; *Rzeka kłamstwa*, serial, odc. 4, 5, 7; 1999 – *Życie jak poker*, telenowela, odc. 40, 58, 59, 64, 65, 66, 67 (jubiler).

Eliasz Kuźmiński, Eliasz Oparek-Kuźmiński, Eliasz Kuźmiński-Oparek (ur. 30 VII 1922, Kutry; zm. 1 VI 2000, Wrocław) – aktor teatralny i filmowy. Pierwsze role grał w teatrze amatorskim w Brzegu Opolskim. W 1947 roku dostał kilka propozycji z różnych miast przejścia do teatru zawodowego. Wybrał Wrocław. Grał tam w Teatrze Młodego Widza (1949-1958), Teatrze Współczesnym (1965-1971 i 1984-1991) i w latach 1971-1983

w Teatrze Polskim (*Rozbitkowie*, *Tramwaj zwany pożądaniem*, *Pluskwa*, *Zielone rękawiczki*). W 1952 roku zdał egzamin eksternistyczny. Grał też w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku (1958-1959), Rozmałości we Wrocławiu (1959-1964), Śląskim w Katowicach, m.in. *Lenina w Kremlofskich kurantach* (1964-1965). Występował w telewizji (kilkadziesiąt spektakli telewizyjnych, m.in. *Odwet* Kruczkowskiego, *Papierowy kochanek* Szaniawskiego, *Ostatnia wola Fredry*, *Rzecz o zagładzie miasta Wodckiego*). Brał udział w słuchowiskach radiowych. W 1968 roku otrzymał Nagrodę Towarzystwa Miłośników Wrocławia za rolę Wójty w sztuce *Zielone rękawice*. Otrzymał odznaczenie Zasłużony dla Dolnego Śląskiego (1970) i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1976). **Filmy:** 1956 – *Cień*; 1958 – *Pigułki dla Aurelii*; 1965 – *Katastrofa*, reż. Sylwester Chęciński; 1966 – *Cała naprzód* (pasażer na statku w opowieści 3); *Cztery pancerni i pies*, serial, odc. 6 – *Most* (warszawiak z chrypką); *Ściana czarownic* (prezes Kozłowski); 1967 – *Morderca zostawia ślad* (zmieniający warę z Romkiem); *Sami swoi*, reż. Sylwester Chęciński (młynarz Kokeszko); *Skok* (kierownik w spółdzielni); 1968 – *Lalka* (adwokat Krzeszowskiej podczas licytacji); *Sławka większa niż życie*, serial, odc. 11 – *Hasło* (major Ellert); 1969 – *Ostatni świadek* (komendant MO); *Przygody Pana Michała*, serial, odc. 12 – *Dymy nad twierdzą*, odc. 13 – *Hektor kamieniecki* (członek rady wojennej w Kamieńcu); *Sąsiedzi* (lekarz); *Tylko umarli odpowie*, reż. Sylwester Chęciński (oficer milicji); *Znaki na drodze*; 1970 – *Kto wierzy w bociany* (pan Janek); *Legenda* (Schultz, major niemiecki); 1971 – *Aktorka* (pop); *Jeszcze słychać śpiew i rżenie koni* (Parapura); *Kardiogram* (ksiądz); *Motodrama* (mechanik w klubie motorowym); *Zaraza* (dyrektor szpitala zakaźnego); 1972 – *Anatomia miłości*; *Fortuna*; *Siedem czerwonych róż*, czyli *Benek Kwiciarz o sobie i o innych*; 1973 – *Buteczka*; *Droga*, serial, odc. Nu-

mer próbny; *Godzina szczytu*; 1974 – *Godzina za godziną*; *Katastrofa w Najważniejszy dzień życia*; 1975 – *Grzech Antoniego Grudy* (nauczyciel); *Hazardziści* (rzemieślnik); *Mniejszy szuka dużego*; 1977 – *Znak Orła*, serial, odc. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 14 (Sulista); 1978 – *Życie na gorąco*, serial, odc. 1- *Budapeszt* (Pestel, dyrektor w firmie Ildmanów, współpracownik organizacji „W”); 1979 – *Gazda z Diabelnej*, serial, odc. 2 (maszynista); *Strachy*; 1980 – *Ciosy* (Jan Skarga); *Misja*, serial, odc. 1, 2; *Panienci* (chory); *Ukryty w słońcu* (przyjezdny); 1981 – *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy*, serial, odc. 5 – *Filolog i gwoździe* (hrabia); *Rdza* (dziekan); 1982 – *Wielki Szu* (prezes Franciszek Korzeń); 1983 – *Dzień kolibra* (instruktor modelarski); 1984 – *Cień już niedaleko* (wiceminister); *Trapez*, serial, odc. 1 – *Henryk*, odc. 2 – *Kryszywa*, odc. 3 – *Witold*; 1985 – *Lubię nietoperze* (komiwojażer); *Przytłbice i kaptury*, serial, odc. 5 – *W gnieździe wroga*; 1986 – *Blisko, coraz bliżej*, serial, odc. 19 – *Nastala wiosna. Rok 1945*; *Mewy (Fragmenty życiorysu)* (Malinowski); *Na kłopoty Bednarski*, serial, odc. 2 – *Burszynowe serce* (Henryk Groshopf, właściciel sklepu z bronią); 1987 – *Cienie* (ksiądz); *Pociąg do Hollywood* (bi-skup); *Pusta klatka*; 1988 – *Rodzina Kanderów*, serial, odc. 1, 2, 4; 1989 – *Konsul* (notariusz); 1990 – *Piggatel/Swinka* (sędzia).

Marek Lech (ur. 28 IV 1938, Kraków; zm. 21 VIII 2000, Kraków) – aktor. **Filmy:** 1973 – *Janosik*, serial, odc. 1 – *Pierwsze nauki*, odc. 12 – *Pobili się dwaj górale*, odc. 13 – *Złuda („Bury”*, zbrojnik Bardosa); 1980 – *Dom*, serial (1980-2000), odc. 6 – *Ność swoją skórę*; 1999 – *Pierwszy milion*, serial; 2000 – *Pierwszy milion*.

Krzysztof Litwin (ur. 19 VI 1935, Kraków; zm. 8 XI 2000, Kraków, pochowany na Cmentarzu Rakowickim) – aktor filmowy, kabaretowy, estradowy, artysta malarz i grafik. Ukończył Liceum Sztuk Plastycznych im. Kenara w Zakopanem i Liceum Sztuk Plastycznych

w Krakowie. W 1956 roku związał się jako autor, aktor i kompozytor z „Piwnicą pod Baranami”. Był m.in. kompozytorem muzyki do *Leokadii*, pierwszego hymnu Piwnicy. W filmie debiutował w 1960 roku rolą medyka w obrazie Wojciecha Jerzego Hase *Wspólny pokój*. W 1962 roku ukończył Wydział Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie u prof. Mieczysława Wejmiana, studiował też malarstwo w pracowni prof. Marii Cybis-Rudzikiej. Malował miniatury na desce, rysował piórkiem, projektował i wykonywał biżuterię w srebrze i metalach kolorowych. Ilustrował książki, m.in. tom poezji Jerzego Mamcarza. Był autorem obrazu *Anioł Polski* (o wymiarach 10 na 4 metry). Wystawiał i sprzedawał swoje prace w Polsce i za granicą. Jego obrazy znajdują się w prywatnych kolekcjach w Polsce, Norwegii, Francji, Austrii, Kanadzie, we Włoszech i Stanach Zjednoczonych. Występował w programach radiowych, telewizyjnych i na estradzie m.in. w latach 1970-1975 z zespołem „Silna Grupa pod Wezwaniem”, w kabarecie Elżbiety Jodłowskiej z zespołem „Sami swoi”, a także na scenie Starego Teatru, Operetki Krakowskiej oraz w Teatrze Telewizji, m.in. w spektaklu *Frak* w reż. Włodzimierza Gawareńskiego. Wystąpił w ponad 80 filmach. **Filmy:** 1959 – *Wspólny pokój*; 1962 – *Drugi człowiek* (wystąpiła cała trupa „Piwnicy pod Baranami”); *Milczące ślady* (bandyta); *Złoto* (Wesołek); 1962 – *Dziwczyną z dobrego domu* (uczestnik bału); *Jak być kochaną* (student w kawiarni); *Mandrin/Mandrin, le bandit gentilhomme*, reż. Jean-Paul Le Chanois, prod. Francja-Włochy (herold); 1963 – *Pamiętnik pani Hanki* (Kozioł); *Zacne grzechy*; 1964 – *Awatar, czyli zamiana dusz*, z serii *Opowieści niezwykle* (Alfred); 1964 – *Rękopis znaleziony w Saragossie* (Don Lopez Soarez, syn Don Gaspara); *Upał* (subiekt Kornel); 1965 – *Czas pokoju/Augenblick des Friedens*, prod. RFN, nowela polska *Matura/Abitur*, reż. Tadeusz Konwicki (Kujon); *Popioły* (malarz – oficer świty księcia Po-

niatowskiego); *Sobótka* (Franek, brat Karola); *Walkower* (Miecio); *Wyspa złoczyńców* (student); *Zawsze w niedzielę*, nowela *Niedziela pierwsza* (Maliniak); *Błękitny pokój w Opowieści niezwykłej*; 1966 – *Bariera* (kelner); *Bumerang* (uczeń przywatki); *Cała naprzód* (kilka ról epizodycznych); *Cztery pancerni i pies*, serial tv, odc. 1 – *Załoga*, odc. 3 – *Gdzie my – tam granica*, odc. 4 – *Psi pazur* (chorąży Zenek); *Niewiarygodne przygody Marka Piegusa*, serial tv, odc. 3, 4, 5, 7, 8, 9 (Cherlawy); *Pieczone gołąbki* (Leopold Górski); *Piekło i niebo*; *Ściana czarownic* (Szczygieł); 1967 – *Dziadek do orzechów* (student teologii); *Morderca zostawia ślad* (Kalita); *Ślepy tor* z serii *Opowieści niezwykłe* (pasażer z bukietem); *Stajnia na Salwatorze* (Jurek); *Zwariowana noc*; 1968 – *Człowiek z M-3* (Milewski); *Lalka* (subiekt Klein; aktor wykonał także na potrzeby filmu mapy i projekty architektoniczne ówczesnej Warszawy); *Weekend z dziewczyną* (Pabisz); 1969 – *Jak zdobyć kobietę, pieniądze i sławę* (Olejniczak); *Prawdziwie magiczny sklep* (właściciel sklepu); *Rzeczpospolita Bahska* (żołnierz Walterówki); *Sąsiedzi* (kapral Dymek); *Szkice warszawskie*, odc. *Ad libitum* (właściciel loterii); 1970 – *Przygody psa Cywila*, serial tv (sierżant Walczak); *Raj na ziemi* (Dudek); 1971 – *Nos* (redaktor); 1972 – *Opętanie* (fotograf); 1973 – *Wielka miłość Balzaka*, serial, odc. 5 (widz przed kasą teatru); 1974 – *Sędziowie. Tragedya* (aptekarz); 1975 – *Wesele i pogrzeb, komu radość, komu płacz w Obrazki z życia*; 1976 – *Bezkresne łąki* (kierowca samochodu pogrzebowego); *Zaklęty dwór*, serial, odc. 2 (żołnierz w szpitalu wojskowym); 1977 – *Wolna sobota* (sierżant MO); *Lalka*, serial, odc. 4, 7, 9 (subiekt Zięba); 1978 – *Rodzina Leśniewskich*, serial, odc. 7 (asystent); 1979 – *Aria dla atlety* (przyjaciel Messaliniego); 1980 – *Rodzina Leśniewskich* (asystent profesora Skubiszewskiego); 1982 – *Oko proroka* (Grygier); 1983 – *Ostrze na ostrze* (Teodor Schulenburg, rajca gdański, wię-

zien Krasickiego); *Lata dwudzieste... lata trzydzieste...* (Pyzdra, majster przy odwiertach ropy); 1984 – *Jak się pozbyć czarnego kota* (mężczyzna w kawiarni); *Przekłète oko proroka* (Grygier); *Rycerze i rabusie*, serial, odc. 1 (Teodor Schulenburg, rajca gdański, więzien Krasickiego); 1985 – *Przekłète oko proroka, czyli Hannusz Bystry i jego przygody*, serial, odc. 1, 3, 5 (Grygier); 1987 – *Cyrk odjeżdża* (Esmeraldo); 1988 – *Bliższe spotkania z wesołym diabłem* (dziennikarz); *Przyjaciele wesołego diabła*, serial, odc. 2 (dziennikarz); 1989 – *Modrzejewska*, serial, odc. 2 (komik); *Światło odbite* (wykonawca piosenki Sarenka); 1990 – *Kapitan Conrad* (uczestnik pogrzebu Apolla Korzeniowskiego); 1993 – *Lista Schindlera/Schindler's List* (restaurator); 1995 – *Opowieść o Józefie Szwejku i jego najjaśniejszej epoce*, serial tv (kapelan); 1996 – *Opowieść o Józefie Szwejku i jego drodze na front*, serial, odc. 3, 4, 7 (kapelan, opracowanie graficzne); 1999 – *Przygody dobrego wojaka Szwejka*, tv widowisko teatralne.

Jan Łopuszniak (ur. 12 VII 1910, Delatyn; zm. 6 IV 2000) – aktor. Występował w Teatrze Pokucko-Podolskim w Stanisławowie (1930-1933) i w Teatrze Ateneum w Warszawie (1936-1937). W latach 1949-1952 pracował w Wytwórni Filmów Fabularnych w Łodzi. W latach 1950-1951 występował w Teatrze Ziemi Łódzkiej, w latach 1952-1955 w Teatrze Polskim we Wrocławiu. W latach 1955-1956 grał w Teatrze Jaracza w Łodzi, w latach 1956-1957 w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej. W 1957 roku zdał egzamin eksternistyczny. W latach 1957-1958 był aktorem Teatru Powszechnego w Łodzi. W latach 1958-1967 występował w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu, w latach 1967-1969 w Teatrze Dolnośląskim w Jeleniej Górze. Filmy: 1949 – *Czarci żleb* (organizacja zdjęć); 1951 – *Gromada* (kierownictwo zdjęć); 1956 – *Nikodem Dyżma* (epizod); 1957 – *Skarb kapitana Martensa* (epizod); 1961 – *Ludzie z pociągu*

(epizod); 1962 – *Jak być kochaną* (epizod); 1963 – *Pamiętnik pani Hanki* (Hermann Göring); *Ubranie prawie nowe* (gość); 1964 – *Giuseppe w Warszawie* (epizod); *Późne popołudnie* (epizod); 1965 – *Katastrofa* (epizod); 1967 – *Sami swoi* (niemiecki ksiądz); 1970 – *Raj na ziemi*; 1971 – *Motodrama: Pierwsza miłość*; *Trąd*; *Uciec jak najdalej*; 1972 – *Fortuna*; 1974 – *Ille jest życia*, serial, odc. 10 – *Rola główna*; *To ja zabiłem*; 1977 – *Granica* (pan); 1978 – *Rodzina Połanieckich*, serial, odc. 1, 2, 3, 5, 7 (Woźniakowski, urzędnik w firmie Połanieckiego); 1980 – *Ciosy* (recytator na akademii w remizie); *Kariera Nikodema Dyżmy*, serial, odc. 2, 3, 4, 6, 7 (Antoni, służący w Koborowie); *Miś* (ksiądz w samochodzie); *Punkt widzenia*, serial, odc. 5 (gość na imieninach profesora Szczepkowskiego); 1981 – *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy*, serial, odc. 10 – *Na wojnie jak to na wojnie*, odc. 12 – *Państwo w państwie*; 1982 – *Prognoza pogody* (listonosz); 1983 – *Dom świętego Kazimierza* (niewidomy mieszkaniec zakładu); *Marynia*; *Thais* (Patrycjusz); 1984 – *Cień już niedaleko*; 1985 – *Rajska jabłonia*; *Siekiereza* (dróżnik); 1986 – *Zmiennicy*, serial, odc. 2 – *Ostatni kurs*, odc. 3 – *Dziewczyna do bicia*; 1987 – *Łuk Erosa* (stary Ramke); 1988 – *Desperacja*; *Dziewczynka z hotelu Excelsior* (starszy pan).

Bogdan Łyszkiewicz (ur. 3 IX 1964; zm. 23 VI 2000, zginął w wypadku samochodowym pod Płońskiem; pochowany na cmentarzu Batowickim w Krakowie) – muzyk, lider zespołu „Chłopcy z Placu Broni”, wielki miłośnik Johna Lennona. Jego największe przeboje to: *O! Elu*, *Krzyż*. Filmy: 1993 – *To musisz być ty*, reż. Maciej Dejczer, f. fab. tv (muzyka, m.in. piosenka *Chory kraj*); 1997 – *Kochaj i rób co chcesz*, reż. Robert Gliński (piosenka *O! Ela, straciłaś przyjaciela*); 2000 – *6 dni strusia*, reż. Jarosław Żamojda (piosenka *Kocham cię*).

Zdzisław Mikołajczyk (zm. 11 X 2000, Łódź; pochowany na cmenta-

rzu ewangelickim przy ul. Ogrodowej) – animator. Wieleletni pracownik Studia Miniatur Filmowych „Semafor” w Łodzi. **Filmy:** 1975 – *O gęsini jaju* (animacja); 1976 – *Bajka o zagubionym humorze* (animacja); *Bajka o złotej rybce* (animacja); *Colargol na Dzikim Zachodzie* (animacja); 1978 – *Colargol zdobywcą kosmosu* (animacja); 1979 – *Colargol i cudowna walizka* (animacja); 1982 – *Leśne skrzaty i kaczorek Feluś*, odc. 2 – *Krasnoludek* (animacja); 1983 – *Trzy misie*, serial, odc. 9 – *Niespodziewany deszczyk*, odc. 13 – *Młyn w dolinie* (animacja); 1984 – *Ażiotaż biletów na czas* (animacja); 1990 – *Niezwykłe przygody pluszowych misiów* (animacja).

Małgorzata Napiórkowska (ur. 16 II 1962, Warszawa; zm. 14 VI 2000, Wrocław) – aktorka. Ukończyła PWST we Wrocławiu (1985). W latach 1985-1992 i 1994-2000 grała w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu. W latach 1992-1994 współpracowała z Estradą Dolnośląską. **Filmy:** 1987 – *Zero życia*, reż. Roland Rowiński, f. tv; 1990 – *Piggate/Świnka*, reż. Krzysztof Magowski; 1991 – *In flagranti*, reż. Wojciech Biedroń (Islandka); 1998 – *Życie jak poker*, telenowela, odc. 17, 18, 19, 20, 28, 30, 32 (dr Pawelec); 1999 – *O retę, moja habcicia ma chłopaka*, reż. Witold Świątnicki (nauczycielka Dorota); *Świat według Kiepskich*, reż. Okil Khamidow, sitcom, odc. 7 – *Kiepski jasnovidz* (klientka „Machomety”); *Życie jak poker*, telenowela, odc. 33, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 44, 46, 47, 48, 51, 56, 57, 59, 62, 65, 66, 67, 68 (dr Pawelec); 2000 – *Nie ma zmiłuj*, reż. Waldemar Krzystek (dokonująca naboru do „Vin-Netu”).

Bolesław Nowak (ur. 7 X 1926, Gniezno; zm. 7 X 2000, Poznań) – aktor. Od stycznia 1946 roku pracował w Teatrze w Gnieźnie. Po trzech latach zaangażowano go na dwa sezony do Teatrów Ziemi Pomorskiej. Wrócił do Gniezna na półtora sezonu w 1951 roku. Był aktorem Teatru Polskiego w Białymostku (1954-1959), Teatru im.

Horzycy w Toruniu (1960-1963), Łódzkiego Teatru Nowego (1963-1974), wrocławskiego Teatru Polskiego (1978-1981) i krakowskiego Starego Teatru (1975-1978, 1981-1991). **Filmy:** 1980 – *W biały dzień*, reż. Edward Żebrowski; *Z biegiem lat, z biegiem dni*, reż. Andrzej Wajda, Edward Kłosiński, serial, odc. 1 – *Kraków 1874*, odc. 2 – *Kraków 1886*, odc. 3 – *Kraków 1898*, odc. 4 – *Kraków 1901*, odc. 6 – *Kraków 1905*, odc. 8 – *Kraków 1914* (Władysław Chomiński, mąż Janiny).

Michał Pawlicki (ur. 29 IX 1932, Warszawa; zm. 29 IX 2000 Warszawa; pochowany na Cmentarzu Komunalnym Wojskowym na Powązkach) – aktor teatralny i filmowy, reżyser teatralny, pedagog. Ojca zabili mu Niemcy, wychowywała go tylko matka. Maturę zdał w Radomiu. Jako aktor teatralny debiutował 5 II 1953 roku rolą Lisandra w Szekspirowskim *Śnie nocy letniej* na scenie Teatru Nowego w Łodzi. Ukończył Wydział Aktorski PWST w Łodzi (1954). W latach 1953-1962 pracował w Teatrze Nowym w Łodzi, kierowanym przez Kazimierza Dejmka (rola Tomasza w *Święcie Winklerrieda*, Brata Diego w *Ciemności kryją ziemię* Andrzeja Żmichowskiego, 1957; Hamleta w spektaklu reżyserowanym przez Janusza Warminskiego, 1960). Z Łodzi przeniósł się do Warszawy. W roku 1962 zagrał gościnnie w warszawskim Teatrze Ateneum Franza von Gerlacha w *Uwięzionych z Altony* Sautera, zagrał też gościnnie w Teatrze Dramatycznym i Powszechnym. W latach 1962-1970, 1971-1975 i 1981-1984 pracował w Teatrze Polskim (m.in. rola Irydiona w spektaklu w reżyserii Jerzego Kreczmara, 1966; Makbeta w sztuce Szekspira, Dymitra Samozwancza w *Borysie Godunowie* Puszkina). W 1970 roku wyreżyserował w Teatrze im. Jaracza w Olsztynie *Fantazego* i zagrał w spektaklu rolę tytułową. W sezonie 1970-1971 był aktorem warszawskiego Teatru Ateneum (Benia w *Zmierzchu*, Richard we *Wszystko w ogrodzie*), a w latach 1975-1978 Teatru No-

wego. Grał m.in. Cherubina w *Weselu Figara*, Oktawa w *Nie igra się z miłością*. Seweryna w *Kosmogonii* Iwaszkiewicza (Teatr Kameralny, 1967), d'Antraques'a w *Sulkowskim* Żeromskiego, Makbeta, Fantazego, Horsztyńskiego, Troilusa, Dymitra Karamazowa w inscenizacji Dostojewskiego. W 1968 roku ukończył studia na Wydziale Reżyserii PWST im. Zelwerowicza w Warszawie. Jako reżyser teatralny debiutował 31 III 1968 roku. Reżyserował m.in. w Łodzi, Warszawie (m.in. spektakl *Hedda Gabler* Ibsena w Teatrze Nowym), Katowicach (m.in. *Marchiotta* Rymkiewicza w Teatrze im. Wyspiańskiego) i Krakowie. Wyreżyserował m.in. *Twarz w twarz* Makarewicz, *Medeę* Eurypidesa, *Upiory* Ibsena, *Sędziów*, *Fantazego*, *Dom kobiet*, *Filumene Marturano*, *Pokojujki*, *Obronę Sokratesa*, *Pieszo i Króla Mięsopestu*. Występował w Teatrze Telewizji – grał m.in. Dzierżyńskiego w sztuce *6 lipca*, Ribbentropa w 8-odcinkowym widowisku *Przed burzą* w reżyserii Romana Wionczka, Jana Kochanowskiego w *Droście do Czarnolasu*, Chopina w *Lecie w Nohant*, cadyka w *Dybuku* Szymona Anskiego w reż. Agnieszki Holland. W latach 1978-1981 był dyrektorem i kierownikiem artystycznym Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach. Działalność tam rozpoczął *Weselem* Wyspiańskiego w swojej reżyserii. Wykładał w PWSFTiT w Łodzi, gdzie w latach 1984-1989 pełnił funkcję dziekana Wydziału Aktorskiego. Od roku 1997 grał w Teatrze Narodowym w Warszawie (m.in. wujka w *Kartotece* w reż. Kazimierza Kutza, Dziada w *Weselu* w reż. Jerzego Grzegorzewskiego, ojca Lelewela w *Nocy listopadowej*, hrabiego Glostera w *Królu Lirze*, Ju-klika w *Sędziach*). W roku 1997 otrzymał nagrodę jury III Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej za drugoplanową rolę Rabina Provenzala w spektaklu Teatru Tv *Przybysz z Narbony* wg Strykowskiego w reżyserii Laco Adamika. 16 X 1998 roku otrzymał Krzyż Koman-

dorski Orderu Odrodzenia Polski z okazji 50-lecia PWSFTvT. **Filmy:** 1954 – *Odwety. Trzy fragmenty z II aktu*, reż. Jerzy Ziarnik, etiuda szkolna zrealizowana w Katedrze Reżyserii Filmowej WGiK w Moskwie, w pracowni prof. Lwa W. Kuleszowa; 1959 – *Wspólny pokój* (student medycyny, brat Teodozji); 1961 – *Zatrzymaj się na drodze*, reż. Irena Kamińska, etiuda szkolna; 1960 – *Rzeczywistość* (Jasiński); *Stary profesor w Spóźnieni przechodnie* (Roger); 1967 – *Pavoncello* (Emelianow); 1970 – *Gniewko, syn rybaka*, serial, odc. 3 (wielki mistrz); 1971 – *Bolesław Śmiały* (Herman); 1972 – *Teraz i w każdą godzinę*; 1975 – *Zakłète rewiry* (Albin); 1976 – *Czerwone ciernie* (Sznajder); 1977 – *Sprawa Gorgonowej* (prokurator Szypuła); *Zakręt* (Jan); 1978 – *Zmory* (ksiądz katecheta dr. Zygmunt Brzezina-Brzany); 1978 – *Wielkość rzeczywistości Leona Chwistka*, real. Wyszard Wasco, f. dok. (lektor); 1984 – *Va-bank II czyli riposta* (prezes Franciszek Żwirski); 1985 – *Labirynt* (wykładowca); 1986 – *Nad Niemnem* (film i serial (Anzelm Bohatyrowicz), Zespołowa Nagroda Przewodniczącego Komitetu ds. Radia i Telewizji, 1988; *Republika nadziei* (profesor Schats); 1987 – *Trzy kroki od miłości* (kierownik zespołu); *Wielki wóz*; 1988 – *Alchemik* (von Lotz); *Alchemik Sendivius* (von Lotz); *Chichot Pana Boga* (lekarz); *Pole niczyje* (Garozub); *Rzeczypospolitej dni pierwsze* (hrabia H. Kessler); 1989 – *Czarny wąż* (von Rozinsky); *Gdańsk 39* (narrator); *Konsul* (wojewoda); 1990 – *Napoleon*, serial, odc. 2, 5 (Berthier); 1991 – *30 Door Key*; 1992 – *Kiedy rozum śpi*; 1993 – *Bank nie z tej ziemi*, serial (członek rady nadzorczej banku); *Człowiek z...* (towarzysz sekretarza); *Zespół adwokacki*, serial, odc. 2, 6 (Władysław Szymański, ojciec Agaty); *Żywoć człowieka rozbrojonego*, serial, odc. 2; 1994 – *Cudowne miejsce* (Andryszek); *Szczur* (senator); *Zespół adwokacki*, serial, odc. 7, 8, 9, 10 (Władysław Szymański); *Ekstradycja*, serial, odc. 1, 3 (Alfred Ratyski, były szef mafii narkotykowej); *Gracze* (ojciec Gra-

żyny); *Sukces*, serial, odc. 2; *Szabla od komendanta* (Święty Piotr); *Wielki Tydzień* (ojciec Ireny); 1996 – *Dom*, serial (1980-2000), odc. 15 (ksiądz Andrzej, jasnowidz); 1997 – *Wojenna naręczona/Bride of War* (dubbing starego Johna Ewlyna Jonesa); *Klan* (pan Remigiusz, sąsiad Chojnickich); *Księga wielkich życzeń*; *Łózko Wierszynina* (Ksiezutyn); 1998 – *Feuerreiter* (księgarz); *Siedlisko*, serial (Gustaw Józef Wolf); *Szyfrowe prace*, serial, odc. 2, 3, 4 (profesor Leim); 2000 – *Bajland* (Jakubek); *Weiser* (dziadek Dawida); 2001 – *Quo vadis* (chrześcijanin).

Grzegorz Płocha (27 X 1960 w Warszawie; zm. 12 I 2000 w Warszawie) – reżyser filmowy i telewizyjny. Studiował psychologię na Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył Wydział Reżyserii PWSFTvT w Łodzi (1990). W telewizji Polsat współpracował z programami „Super Express TV” i „Kurier Sensacji”. **Filmy:** 1980 – *Tylko tyle*, reż. Anna Góra, tv f. fab. (rola aktorska); 1985 – *Gra w ślepeca*, reż. Dominik Wieczorkowski-Rettinger, f. fab. (współpr. reż.).

Arnold Rezler (ur. 23 V 1909, Moszczenica; zm. 8 II 2000, Warszawa; pochowany na Cmentarzu Powązkowskim) – muzyk, dyrygent. Absolwent Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu (1933). Karierę rozpoczynał jako wiolonczelista. Po wojnie był dyrygentem Orkiestry Polskiego Radia w Bydgoszczy oraz w Filharmonii Narodowej i Operze w Warszawie. W latach 1964-1978 pełnił funkcję kierownika artystycznego Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego. **Filmy:** 1962 – *Na białym szlaku* (dyrygent); 1974 – *Potop* (dyrygent).

Stanisław Rychlicki (ur. 1926; 5 IX 2000) – aktor Teatru Cricot 2 oraz Teatru Łalki i Maski Groteska w Krakowie. **Filmy:** 1960 – *Marysia i krasnoludki*, reż. Jerzy Szeski, Konrad Paradowski (Król).

Halina Słonicka (ur. 29 III 1931, Czernyń k. Brześcia nad Bugiem;

zm. 9 VII 2000 Warszawa; pochowana na Cmentarzu Cerkiewnym pw. Wszystkich Świętych w Białymstoku) – śpiewaczka. Studiowała w warszawskiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej. W latach 1957-1990 była solistką Teatru Wielkiego w Warszawie. **Filmy:** 1984 – *Rok spokojnego słońca*, reż. Krzysztof Zanussi, prod. Polska-RFN-USA (śpiewaczka).

Tamara Sołonieicz (ur. 1938 w Narewce; zm. 18 VII 2000, Białystok; pochowana na cmentarzu prawosławnym w Michałowie) – reżyserka filmów dokumentalnych, autorka reportaży, felietonów, programów, związana z Wytwornią Filmów Oświatowych oraz Telewizją Polską. Pochodziła z Białostoczczyzny i większość jej filmów dotyczy tego regionu, jego mieszkańców, kultury i tradycji. Jej ojciec, białoruskiego działacza politycznego, uznano za nacjonalistę i wywieziono w głąb Rosji. Absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Warszawskiego i Studium Dziennikarskiego. W 1971 roku rozpoczęła pracę w TVP w redakcji „Dziennika Telewizyjnego”, potem pracowała jako dziennikarka w Redakcji Społecznej (m.in. program „Kontakty” i „Refleksje”). Od roku 1973 była samodzielnym reżyserem w Redakcji Filmów Dokumentalnych w Zespole Studia -2. Od roku 1991 była zatrudniona w redakcji reportażu Programu 1. W tym czasie realizowała też filmy dla WFO w Łodzi oraz na zamówienie telewizji zagranicznych. Jej filmy pokazywane były wielokrotnie na zagranicznych festiwalach (Nyon – Szwajcaria, Cretel, Montpellier – Francja, Monte Carlo). Przez wiele lat uczestniczyła w pracach komisji przydzielającej kategorie zawodowe pracownikom telewizji. Od stycznia 1998 roku szkoliła dziennikarzy w Białymstoku. Od października 1998 roku była zastępcą dyrektora ds. programowych w oddziale Terenowym TVP S.A. w Białymstoku. Od stycznia 1999 roku wykładała w Wyższej Szkole Dziennikarstwa im. M. Wańkowskiej w Białymstoku. Imię reżyserki nosi gimnazjum

w Narewce. W 2000 roku Katarzyna Popławska nakręciła o reżyserce film dokumentalny *Tamara*, prod. TVP Oddział Białostok. **Filmy:** 1971 – program „Kontakty” (Nagroda zespołowa „Złoty Ekran”); 1973 – *Krzyk kobiet*, reportaż (Nagroda Komitetu Antyalkoholowego); 1974 – *Antygonia w stodole* („Brązowy Lajkonik” na OFFK w Krakowie 1975; I nagroda Prezesa Komitetu ds. Radia i Telewizji w kat. filmu telewizyjnego na VI Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Rolniczych w Lublinie, 1974); *Matecznik* (Główna Nagroda na festiwalu w Monte Carlo 1977); 1975 – *Hela Pacewiczówna z Zadworzan* („Srebrny Lajkonik” na OFFK w Krakowie 1976); 1977 – *Ziemia* (prod. WFO, Grand Prix „Złoty Lajkonik” na OFFK w Krakowie 1978; Nagroda Główna na Przeglądzie Filmów Politycznych w Łodzi, 1978); 1979 – *Republika storica – Uzbekistan*; 1980 – *Zjazd w Lubomierzu: Kto za, kto przeciw, kto się wstrzymał* (Nagroda Filmowa „Solidarności” 1981); 1981 – *Przełom*; 1982 – *Wąski tor* (prod. WFO, Grand Prix na FF Społeczno-Politycznych w Łodzi 1984); 1985 – *Kresowa ballada* (prod. WFO); *Nieobecny, poległ na polu chwały*; 1986 – *Chodzi Pawa po Ułance. Sitaczka z Goran*; 1987 – *Czy słyszysz jak płacze ziemia*; *Andrzej i Mania*; 1988 – *Żertwa*; 1990 – *A pamięć jest w nas*; 1991 – *Jeziorno pełne łez*; 1993 – *Melodia duszy*; 1994 – *Już niepotrzebni. Ostatni dom: Łemko ze Żydni – ciernista droga*; 1995 – Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej – Hajnówka 1995; *Wyznania duszy. Przeżycie obywatela Pikutina Timofieja. Podrutek polski* (cz. I); 1996 – *Z głębi serca* (Festiwal Muzyki Cerkiewnej – Hajnówka 1996); *Zapach krwi*; 1997 – *Podrutek polski. Nadzieja umiera ostatnia* (cz. II); *Gorzkie zwycięstwo*; 1999 – *Tango bezrobotnych*; 2000 – *Tatary w Polsce* (odcinek cyklu *Zaginione cywilizacje*) dla Discovery – II Program TVP i II Kanalu TV francuskiej.

Zbigniew Sołuba – dziennikarz, naczelny redaktor „Expressu Wieczor-

nego”, w latach 70. dyrektor generalny w MKiS, szef kinematografii.

Jerzy Stasiuk (ur. 27 I 1938, Świętochłowice; zm. 21X 2000, Poznań; pochowany na Cmentarzu Junikowskim w Poznaniu) – aktor. Ukończył PWST w Krakowie (1959). Debiutował 29 XI 1958 roku w krakowskim Starym Teatrze. Pracował w Teatrze Zagłębia w Sosnowcu (1959/60), Teatrze Ziemi Opolskiej (1960-1964), Teatrze im. Mickiewicza w Częstochowie (1964-1966), Teatrze Polskim w Bydgoszczy (1966-1970), Teatrze im. Jaracza w Olsztynie (1970-1973), Teatrze im. Bogusławskiego w Kaliszu (1973-1977), Teatrze im. Kochanowskiego w Opolu (1977-1980), Teatrze im. Jaracza w Łodzi (1990-1992), Teatrze im. Słowackiego w Krakowie (1992-1993). Od 1980 roku był związany z Teatrem Nowym w Poznaniu. Był zaangażowany społecznie. Jednym z jego pozaaktorskich dokonań było stworzenie Parku Sztuki, w którym prezentowane są prace wielkopolskich artystów-rzeźbiarzy. **Filmy:** 1972 – *Kopernik*; 1974 – *Mieszczanin*; 1986 – *Czy będzie wojna?* dokument fabularyzowany (rola aktorska); 1988 – *Pogranicze w ogniu*, serial, odc. 1, 2 (kolejarz, ojciec Pawła); 1995 – *Maszyna zmian*, serial, odc. 1 – *Królik doświadczalny* (burmistrz); 1996 – *Poznań 56*; 1997 – *Boża podszewka*, serial, odc. 10 (lekarz); *Widziałem wielu bogów*, f. dok. (lektor).

Włodzimierz Stepiński (ur. 16 II 1929, Częstochowa; zm. 2000) – dziennikarz radiowy, realizator filmowy związany z WFDiF, autor scenariuszy filmów dokumentalnych, aktor niezawodowy. Ukończył Zaoczne Wyższe Studium Zawodowe Realizacji Telewizyjnej Programów Dziennikarskich PWSFTvT w Łodzi (1974). **Filmy fabularne:** 1964 – *Barbara i Jan*, serial, odc. 1 – *Pierwszy reportaż*, odc. 3 – *Niepotwartzalne zajęcie* (epizod); *Pingwin* (epizod); 1976 – *Przepraszam, czy tu biją?* (Olo, dyrektor domu towarowego); 1977 – *Sam na sam* (piełginiarz); 1981 – *Filip z konopi*

(sąsiad z krzywą podłogą); *Murmurando* (prelegent); *Pogotowie przyjedzie* (Kubus, mężczyzna na pogotowiu z ręką w gipsie); 1982 – *Prognoza pogody* (przewodniczący komisji); *Smak czekolady*; 1984 – *Jak się pozbyć czarnego kota* (mężczyzna na przyjęciu u Andrzeja); *Pan na Żulawach* (dyrektor); 1986 – *Zmiennicy*, serial, odc. 7 – *Warszawski łącznik*, odc. 9 – *Podróż sentymentalna* (człowiek „pana Andrzeja”); 1988 – *Czarodziej z Harlemu* (dyrektor masarni, członek zarządu „Stali Tczew”); 1989 – *Powrót wabiszczura* (Bandzioch); 1993 – *Tu stoję.. w C'est mon histoire* (mężczyzna sprzedający czołgi Arabom); *Człowiek z...* 1995 – *Tato* (goryl wynajęty przez teściową Michała). **Filmy dokumentalne i inne formy:** 1968 – *Mistrz szuka następcy* (scenariusz); 1978 – *City* (komentarz); *Cuba 78* (real.); *Miejsce nadziei* (współpr.); *OpoWiść o woli* (scen., komentarz); *Venceremos* (real.); 1979 – *Dębowa kłoda* (scen.); *Hymn do Matki Ziemi* (scen.); *Młodzieżowa kronika filmowa 1/79* (reż.); *Przyjaźni na co dzień* (reż.); *Tradycja zobowiązuje* (scen., komentarz); *Ułamki sekundy* (scen.); 1980 – *Chorąży* (scen.); *Junacy* (reż); *Młodzieżowa kronika filmowa 1/80* (reż., komentarz); *Młodzieżowa kronika filmowa 2/80* (reż.); *Młodzieżowa kronika filmowa 4/80* (reż.); *Pierwszy medal* (scen., komentarz); *Rurociąg nie wybiera trasy* (współpr.); *Szybciej, wyżej, dalej* (scen., komentarz); *Trzy olimpiady* (scen., komentarz); 1982 – *Stawiam na Bronxa* (komentarz); 1983 – *Głosy z hali* (scen.); *Sposób na życie* (scen., komentarz); 1984 – *Jedyna droga* (scen., komentarz); *Opale* (współpr. real.); *Z kart 40-lecia polskiego sportu* (współpr.), 1985 – *Polska pod Witoszą* (scen.); *W najważniejszej sprawie* (reż.); 1987 – *Maria Kuncewiczowa. Wspomnienia o ludziach, książkach i zdarzeniach* (scen.); 1988 – *Dziewiąty – ostatni* (real., scen.); *Łosy* (real., scen.); *Tońko, czyli legenda o ostatnim batardze* (real., scen.); 1994 – *Dopóki starczy sił* (real.).

Leszek Suchocki (ur. 1940; zm. 2000) – operator filmowy, związany od 1958 z WF „Czołówka”. Absolwent Technikum Fototechnicznego. Filmy: 1964 – *Operacja Garda III* (zdj.); 1967 – *Czy musi być następny* (zdj.); 1968 – *Harcerska akcja „Aurora”* (zdj.); *Pamięć tamtych dni* (zdj.); *Powiatowy Prometeusz* (zdj.); 1969 – *Za frontem* (zdj.); 1970 – *A jak poszedł król na wojnę* (zdj.); *Do ciebie, Warszawo* (zdj.); *Wiosną w Józefowie* (zdj.); *Żołnierskie postanie* (zdj.); 1973 – *Akcja „Mosty”* (zdj.); 1974 – *Drogi do ojczyzny* (zdj.); 1976 – *O smoku, smogu i dziewicach* (zdj.); 1977 – *Przerwana pieśń* (zdj.); 1980 – *Nic nie stoi na przeszkodzie* (zdjęcia specjalne – lotnicze); 1981 – *Chciałbym ci o tym powiedzieć* (zdj.); *Ich troje* (zdj.); *Pancerni* (zdj.); 1982 – *Parada dyżurna* (reż.); *Tadeusz Kutrzeba* (zdj.); *W sercach naszych pozostaną* (zdj.); *Warszawski Okręg Wojskowy* (zdj.); 1983 – *Opowieść Bieszczadzka* (zdj.); *Robotnicze Stowarzyszenie Twórców Kultury* (zdj.); *Szansa* (zdj.); 1985 – *Bitwa Racławicka* (zdj.); 1986 – *Budowanie wiersza* (zdj.); *Kto nas dzisiaj pamięta* (zdj.); *Pieszczoch* (zdj.); 1988 – *Słaba widoczność* (zdj.); WAT (zdj.).

Mieczysław Surwiłło (ur. 24 II 1930, Warszawa; zm. 23 VIII 2000, Warszawa) – aktor. Filmy: 1977 – *Pani Bovary to ja* (konferansjer); *Wodźrej* (prezes spółdzielni mieszkaniowej).

Eugeniusz Szatkowski (ur. 6 VIII 1920, Brześć; zm. 14 II 2000, Katowice) – aktor. Występował w m. in. w Jeleniej Górze i Bielsku-Białej. W 1955 roku zdał egzamin eksternistyczny. W latach 1968–1985 był aktorem Teatru Śląskiego w Katowicach. Filmy: 1976 – *Za metą startu: 1978 – Umarli rzucają cieni* (oficer Wehrmachtu); 1979 – *Operacja Himmler*; 1982 – *Blisko, coraz bliżej*, serial, odc. 5 – Wszystko dla syna. Rok 1905.

Jerzy Szawłowski (zm. 26 IV 2000, Warszawa) – operator dźwięku. Ojciec aktorki Ewy Szawłowskiej. Filmy: 1961 – *Nóż w wodzie* (współpr. dźwięk.); 1963 – *Pasażerka* (dźwięk.); 1964 – *Prawo i pięść*

(dźwięk.); 1965 – *Perły i dukaty*, cykl tv, odc. *Markiza De Pompadour*, *Ping-Pong*, *Perły i dukaty* (dźwięk.); *Trzy kroki po ziemi* (dźwięk.); 1966 – *Ktokolwiek wie...* (dźwięk.); 1968 – *Człowiek z M-3* (dźwięk.); *Wniebowstąpienie* (dźwięk.); 1969 – *Zbyszczek* (dźwięk.); 1970 – *Album polski* (dźwięk.); *Dzieciół* (dźwięk.); 1971 – *Agent nr 1* (dźwięk.); *Nie lubię poniedziałku* (dźwięk.); 1973 – *Wielka miłość Balzaka* (dźwięk.); 1974 – *40-latek* (dźwięk.); *Zapis zbrodni* (dźwięk.); 1976 – *Motyłem jestem, czyli romans 40-latka* (dźwięk.); 1978 – *Wśród nocnej ciszy* (dźwięk.); 1979 – *Tajemnica Enigmy* (dźwięk.); 1981 – *07 zgłoś się*, serial, odc. 10 – *Grobowiec rodziny von Rausch*, odc. 11 – *Wagon pocztowy*, odc. 12 – *Ścigany przez samego siebie*, odc. 18 – *Hieny* (dźwięk.); *Konopielka* (dźwięk.); *Przypadki Piotra S.* (dźwięk.); 1982 – *Pajęczyna* (dźwięk.); 1983 – *Lata dwudzieste... lata trzydzieste* (dźwięk i epizod aktorski); 1984 – *07 zgłoś się*, serial, odc. 14 – *Skok śnierci*, odc. 15 – *Ślad rękawiczki*, odc. 16 – *Morderca działa nocą*, odc. 17 – *Bilet do Frankfurtu* (dźwięk.); *Przybłęda* (dźwięk.); *Umarłem, aby żyć* (dźwięk.); 1985 – *Menedżer* (dźwięk.); *Porwanie* (dźwięk.); *Siekierzada* (dźwięk.); 1986 – *Nieproszony gość* (dźwięk.); 1987 – *Misja specjalna* (dźwięk.); *Rajski ptak* (dźwięk.); *Zabij mnie, glino* (dźwięk.); 1988 – *Męskie sprawy* (dźwięk.); *Oszolomienie* (dźwięk.); 1989 – *Stan strachu* (dźwięk.); 1990 – *Mów mi Rockefeller* (dźwięk.); 1991 – *30 Door Key* (dźwięk.); *Kuchnia polska* (dźwięk.); *Kuchnia polska*, serial, odc. 1, 2 (dźwięk.); 1992–1968. *Szczęśliwego Nowego Roku* (dźwięk.); *Kuchnia polska*, serial, odc. 3, 4 (dźwięk.); *Zegnaj Rockefeller* (dźwięk.); *Plecak pełen przygód* (dźwięk.); *Samowolka* (dźwięk.); 1994 – *Panna z mokrą głową* (dźwięk.); *Panna z mokrą głową*, serial (dźwięk.); 1995 – *Awantura o Basię* (dźwięk.); *Daleko od siebie* (dźwięk.); 1996 – *Awantura o Basię*, serial (dźwięk.); *Matka swojej matki* (dźwięk.); 1997 – *Sztos* (dźwięk.); 1998 – *Poniedziałek* (dźwięk.). Filmy dokumen-

talne i inne formy: 1960 – *Siedliszcze* (dźwięk.); 1961 – *Portret małego miasta* (dźwięk.); *Postęp techniczny na PKP* (współpr.); *Węzeł* (współpr.); 1962 – *Hańdy* (dźwięk.); *Jasny dzień wolności* (dźwięk.); *Jubileusz* (współpr.); *Kiedy były Szwedy* (dźwięk.); *Ludzie i ryby* (dźwięk.); *Pierwsza zmianna* (dźwięk.); *Płyną tratwy* (dźwięk.); 1963 – *100 lat* (dźwięk.); *Byłem kapo* (dźwięk.); *Dzień w Turoszowie* (dźwięk.); *Gdynia – radio* (dźwięk.); *Konkurs* (dźwięk.); *Lodolamacze* (współpr.); *Miejsce na szkołę* (dźwięk.); *Opus – jazz* (dźwięk.); *Z ziemi i ognia* (dźwięk.); 1964 – *Alarm na jezdni trwa* (dźwięk.); *Dwudziesta pierwsza* (dźwięk.); *Kto winien* (dźwięk.); *Na naszej ziemi* (dźwięk.); *Rozmowa*, real. Maria Kwiatkowska (dźwięk.); 1965 – *Droga przez wieś* (współpr.); *Laury* (dźwięk.); *Moja ulica* (dźwięk.); *Nowocześnie-bezpiecznie* (dźwięk.); *Portret dyrygenta* (współpraca); *Rowerzyści na start* (dźwięk.); *W Białymstoku* (dźwięk.); 1966 – *Dzień na jeziorach mazurskich* (dźwięk.); *Sekretarz* (dźwięk.); *Skrucha przychodzi za późno* (dźwięk.); *Sopot 66* (dźwięk.); *Wczoraj i dziś miast dolnośląskich* (dźwięk.); *Wrocławski eksperyment* (dźwięk.); 1967 – *Aukcja*, real. Bogusław Rybczyński (dźwięk.); *Chochłowskie pasje* (dźwięk.); *Demon szybkości* (dźwięk.); *Pociągami przyjaźni do ZSRR* (dźwięk.); *Tatuowani* (dźwięk.); 1968 – *Braterska współpraca* (dźwięk.); *O tym nie wolno zapomnieć* (dźwięk.); *Pan Ciuchcia* (dźwięk.); *Rajd* (dźwięk.); 1969 – *Balet* (dźwięk.); *Opowieść najprawdziwsza o królach, diablach i dziadach żyjących jeszcze na świecie* (dźwięk.); *Wietnam 1945–1969* (dźwięk.); 1970 – *Tup... tup... tup...* (dźwięk.); *Wyspy szczęśliwe*, real. Jan Laskowski (dźwięk.); 1973 – *Otwarcie w przyszłość. Raport w sprawie chemii* (dźwięk.); *Portret serdeczny* (dźwięk.); *Wypracowanie nie na temat* (dźwięk.); *Za kierownicą* (dźwięk.); 1975 – *Chwila wspomnień – rok 1974* (dźwięk.); *Notatki z gór książkowych* (współpr.); *Schubert niezgany* (dźwięk.); 1976

– *Flora Ruwenzori* (współpr.); *Łodowiec Kilimandżaro* (współpr.); *Pieśni* (dźwięk); 1978 – *Pierwszy sprawdzian. PCV-4* (dźwięk); *Polonia Rediviva* (dźwięk); *Powrót statku* (dźwięk); *Zwycięzcy* (dźwięk); 1979 – *Niepokonana* (dźwięk); *Papież z Polski* (współpr.); *Stary Kraków* (dźwięk); *Tajemnice teatru lalek* (dźwięk); 1982 – *Maraton*, real. Andrzeja Sapijy (współpr. real.); 1987 – *Na ojczyźnie* (dźwięk); 1997 – *Tajemnice Rosji* (I) (dźwięk); 1999 – *Szwedzkie tango* (zgranie dźwięku); *Miasto kobiet w Tajemnicach Rosji* (II) (dźwięk).

Andrzej Szczypiorski (ur. 3 II 1929 roku, Warszawa; zm. 16 V 2000; Warszawa; pochowany na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym w Warszawie) – prozaik i publicysta, scenarzysta, dziennikarz. Brał udział w powstaniu Warszawskim w szeregach Armii Ludowej, po powstaniu został wywieziony do obozu w Sachsenhausen. Studiował w Akademii Nauk Politycznych w Warszawie. Debiutował opowiadaniem publikowanym w prasie konspiracyjnej (1943). Był dziennikarzem prasowym i radiowym. Pisywał książki dla dzieci i kryminały. Przez 10 lat był członkiem zespołu redakcyjnego „Polityki”, skąd został usunięty w 1974 po liście na temat doli Polaków w ZSRR. W latach 70. występował przeciw cenzurze i partyjnej propagandzie, bronił na forum ZLP Pawła Jasienicy i Jerzego Zawieyskiego. Był współpracownikiem Komitetu Obrony Robotników. Publikował w prasie drugiego obiegu: „Biuletyn Informacyjny”, „Krytyce”, „Zapise”. Podczas stanu wojennego był internowany. W wolnej Polsce został wybrany senatorem do parlamentu I kadencji (1989-1991). Przez wiele lat pełnił funkcję przewodniczącego Rady Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Opublikował ponad 20 tomów prozy – powieści *Msza za miasto Arras* (1971), *Łomnelli Emaus* (1974), *Złowić cię* (1976), *Początek* (1986), *Noc, dzień i noc* (1991), *Autoportret z kobietą* (1994), *Gra z ogniem* (1999), zbiór opowiadań *Amerykańska whisky*

(1990) zbiory reportaży i felietonów, szkice, eseje. W 1983 roku wydał *Z notatnika stanu wojennego*, a w 1987 *Z notatnika stanu rzezy*. Jego książki były tłumaczone na 25 języków. Był najpopularniejszym polskim pisarzem na niemieckojęzycznym rynku książki. Pełnił funkcję prezesa Światowej Federacji Związków Artystów i Kompozytorów CISAC. Światową karierę zrobiła jego wydana w 1986 roku powieść *Początek*, na Zachodzie znana jako *Piękna pani Seidenman*. Powieść ta została sfilmowana w USA. Pisywał artykuły do „Gazety Wyborczej”, „Wprost” i „Hustlera”. Często gościł w radiu i telewizji. Nagrody: Nagroda ZAİKS-u za twórczość radiową (1962); Nagroda Polskiego Pen Clubu (1972), Nagroda „Wiadomości Literackich” (Londyn, 1986), Austriacka Nagroda Państwowa w dziedzinie Literatury Europejskiej (1988), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Nagroda Nelly Sachs, Nagroda Kultury i Sztuki Episkopatu Niemiec (1990), Nagroda im. Herdera (1994). **Filmy:** 1961 – *Czas przeszły* (scenariusz według własnego utworu); 1962 – *Troje i las*, reż. Stanisław Wohl (scenariusz); 1969 – *Ad libitum w Szkice warszawskiej*, reż. Henryk Klubka (autor pierwowzoru – nowela *Gablota*); 1972 – *Opętanie*, reż. Stanisław Lenartowicz (scenariusz); *Skarb trzech lotrów* (scenariusz); 1975 – *Doktor Judyń*, reż. Włodzimierz Haupe (scenariusz, dialogi); 1976 – *Ocalić miasto*, reż. Jan Łomnicki (autor pierwowzoru *Ocalić miasto*); 1977 – *Pani Bovary to ja* (scenariusz – pomysł); 1979 – *Porwanie „Savoi”/Pochyszczenie „Savoi”*, reż. Wieniami Dorman, prod. Polska-Bułgaria-ZSRR (autor pierwowzoru – powieści *Lot 627*); 2001 – *The Beautifull Mrs. Seidenman*, reż. Sidney Lumet, prod. USA (autor pierwowzoru *Piękna pani Seidenman/Początek*).

Władysław Szpilman (zm. 6 VII 2000) – kompozytor, pianista, twórca 1300 piosenek, m.in. *Tych lat nie odda nikt*, *Autobus czerwony*, *Nie wierzę piosence*, *Jutro będzie dobry dzień*, *Przyjdzie na to czas* oraz in-

nych kompozycji, w tym sygnału Polskiej Kroniki Filmowej. Jego recital Chopinowski był ostatnim programem Polskiego Radia nadawanym na żywo wśród huków wystrzałów 23 września 1939 roku i pierwszym, którym radio zaczęło w 1945 roku regularne nadawanie. Koncertował też w getcie, gdzie zginęła cała jego rodzina. Jego uratował żydowski policjant, który rozpoznał w nim pianistę z knajpy. Po stronie aryjskiej pomógł mu m.in. Witold Lutosławski i pewien Niemiec. Po wojnie Szpilman był wieloletnim dyrektorem muzycznym Polskiego Radia, dużo koncertował po świecie. Był pomysłodawcą festiwalu piosenki w Sopocie, założycielem Kwintetu Warszawskiego. Autor wspomnień, spisanych zaraz po wojnie i opublikowanych w 1946 roku, które 50 lat później wydane w Niemczech podbiły rynki czytelników w Europie i na świecie i stały się kanwą filmu *Pianista*, w reż. Romana Polańskiego (2001). Wcześniej były inspiracją do realizacji filmu *Miasto nieujarzmione* (Robinson warszawski), **Filmy:** 1950 – *Miasto nieujarzmione* (Robinson warszawski), reż. Jerzy Zarzycki (inspiracja); 1958 – *Zadzwonienie do mojej żony/Co rekne żena?* reż. Jaroslav Mach, prod. Polska-Czechosłowacja (muzyka); 2001 – *Pianista*, reż. Roman Polański, prod. USA (autor pierwowzoru).

Ks. Józef Tischner (ur. 12 III 1931, Stary Sącz; 28 VI 2000; Kraków) – profesor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (działan Wydziału Filozoficznego), kapelan I Zjazdu „Solidarności” w 1981 roku, założyciel – wraz z Krzysztofem Michalskim – Instytutu Nauk o Człowieku w Wiedniu, filozof, publicysta, autor licznych książek (*Polski młyn*, *Spowiedź rewolucjonisty*, *Nieszczęsny dar wolności*, *W krainie schorowanej wyobraźni*, *Ksiądz na manowcach*, *Filozofia dramatu*, *Spór o istnienie człowieka*, *Historia filozofii po góralsku*). Jego rodzice byli nauczycielami, Matka pochodziła z góralskiego rodu Chowańców. Wychował się na Podhalu. Studiował teologię na Uni-

wersytecie Jagiellońskim. W 1963 obronił pisany pod kierunkiem Romana Ingardena doktorat o Husserlu. Od 1965 roku współpracował z „Tygodnikiem Powszechnym”. 19 X 1980 roku wygłosił w katedrze wawelskiej kazanie do przywódców „Solidarności”, które dało początek drukowanej w odcinkach w „Tygodniku Powszechnym” *Etyce Solidarności*. W latach 90. przeciwstawiał się integrystycznym tendencjom polskiego katolicyzmu, odkrywał nadużycia „religii politycznej”. Odnaczony Orderem Orła Białego. Sfilmowane wywiady: rzeki z księdzem profesorem: *Miedzy panem a plebanem*, *Tischner czyta katechizm*, *Przekonać Pana Boga*. W 2001 roku Adam Kinaszewski zrealizował film dokumentalny o księdzu pt. *Góral w sulannie*. prod. AK Television Prod., Telewizja Polska Program II. **Filmy:** 1991 – *Usłyszcie mój krzyk*, real. Maciej Drygas, f. dok. (ksiądz Tischner wystąpił w filmie); 1999 – *Historia filozofii po góralsku według księdza Józefa Tischnera*, reż. Artur Więcek „Baron” (autor pierwowzoru).

Lech Wiciński (zm. 21 VII 2000, Warszawa, pochowany w części katolickiej Cmentarza Prawosławnego przy ul. Wolskiej w Warszawie) – dziennikarz. W latach 1983-1989 był redaktorem naczelnym „Ekranu”. Był publicystą „Trybuny Mazowieckiej”, „Głosu Pracy”, „Perspektyw”. Przez wiele lat pełnił funkcję przewodniczącego Klubu Kultury i Oświaty Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Joanna Wilińska (ur. 1917; zm. 11 IV 2000, Warszawa; pochowana na Cmentarzu Prawosławnym na Woli) – dziennikarka. Przez kilkadziesiąt lat była związana z redakcją „Szpilek”, współpracowała z Polskim Radiem i Telewizją Polską. Autorka wielu utworów satyrycznych i humoresek. W 1977 roku otrzymała „Złoty Ekran” w kategorii „program rozrywkowy” za *Bajki na dobranoc*. **Filmy:** 1955 – *Irena do domu* (scenariusz); 1967 – *To jest twój nowy syn* (scenariusz).

Andrzej Wojaczek (ur. 7 V 1947, Mikołów; zm. 1 VI 2000, Wrocław) – aktor teatralny i filmowy. Brat poety Rafała Wojaczka. Ukończył Szkołę Teatralną w Krakowie, w klasie Jerzego Jarockiego (1971). Debiutował 7 XII 1971. W latach 1971-1974 występował w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu (m.in. *Damy i huzyry*, *Kapitan Schelle i kapitan Ecco*, *Młoda Gwardia*, *Oresteja*, *Król i aktor*). Od 1974 pracował w Teatrze Polskim we Wrocławiu (m.in. *Papiół o diament*). Współpracował z Polskim Radiem, gdzie recytował wiersze i czytał prozę. Był często recytatorem podczas imprez poetyckich np. Podczas Kłodzkiej Wiosny Poetyckiej. Jego ulubionym poetą był Norwid. **Film:** 1969 – *Sól ziemi czarnej* (powstaniec); 1970 – *Dom*, reż. Roman Załuski; *Kto wierzy w bociany* (Czaszka); 1971 – *150 na godzinę* (syn Wróbla); *Podróż za jeden uśmiech*, serial, odc. 1 – *Pechowy dzień*, odc. 2 – *Hotel pod gwiazdami*, odc. 3 – *Grzybobranie*; 1972 – *Fortuna*; *Siedem czerwonych róż czyli Benek Kwiciarz o sobie i o innych*; 1973 – *Droga*, serial, odc. 1 – *Musisz to wypić do dna*, odc. 2 – *Numer próbny*; *Zasieki* (Ernest); 1974 – *Godzina za godziną*; *Karuzela w Najważniejszy dzień życia*; *Urodziny Matyldy* (mężczyzna z prywatki); 1976 – *Honor dziecka* (Jan, bratanek generała); *Przeplyniecie rzekę*; *Za rok, za dzień, za chwilę...* (Piotr); *Znaki szczególne*, serial, odc. 3 – *Układy*, odc. 4 – *Szantaż*; 1977 – *Znak Orła*, serial, odc. 11 – *Będziecie go mieli 1331*, odc. 12 – *Cena milczenia. 1331*; 1979 – *Operacja Himmler* (Werner, uczestnik prowokacji gliwickiej); *Strachy*; *Wściekły* (porucznik z Wrocławia); 1980 – *Mniejsze niebo* (Stefan, robotnik rozładujący wagon pocztowy); 1981 – *Rdza* (oficer MO w cywilu); 1982 – *Blisko, coraz bliżej*, serial, odc. 9 – *Stąd mój ród*. Rok 1920, odc. 10 – *Witajcie w domu. Rok 1921/22*; 1983 – *Tajemnica starego ogrodu* (dyrektor Ankiewicz); 1984 – *Jak się pozbyć czarnego kota* (Wiktor Sołyk); *Trapez*, serial, odc. 4 – *Witold*; *Trzy stopy nad ziemią* (górnik); 1985 – *Czarny*

kot. Przyłbice i kaptury, serial, odc. 5 – *W gnieździe wroga*, odc. 8 – *A wężowi biada*; 1989 – *Triumph of the Spirit/Triumf ducha*, reż. Robert M. Young, prod. USA (kapo Otto); 1990 – *Ballada o człowieku spokojnym* (oficer SS); 1996 – *Germans/Niemcy*, reż. Zbigniew Kamiński (kierowca Sonnenbrucha); 1997 – *Marion Du Faouet – Chef de voleurs/Królowa złodziei*, reż. Michel Favart, prod. Polska-Francja; 1999 – *Wojaczek* (neurolog); *Życie jak poker*, telenowela, odc. 51 (sąsiad).

Danuta Zankowska (zm. 27 XI 2000) – operatorka dźwięku i kompozytorka muzyki filmowej i teatralnej. Przez wiele lat pracowała w Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie.

Andrzej Zawada (ur. 16 VII 1928, Olsztyn; zm. 21 VIII 2000, Warszawa; pochowany na Cmentarzu Powązkowskim) – himalaista. Z wykształcenia był sejsmologiem. Był szefem wypraw wspinaczkowych na najwyższe szczyty świata, twórcą tzw. polskiej szkoły zimowego cierpienia – wspinania się w zimowych warunkach na najwyższe himalajskie szczyty. W 1974 jako pierwszy wraz z Andrzejem Heinrichem przekroczył zimą wysokość osiem tysięcy metrów. Kierowane przez niego polskie wyprawy zdobyły zimą Mount Everest, Cho Oyu i Lhotse. On sam wszedł na trzy siedmiotysięczniki. **Filmy:** 1967 – *Twarzą w twarz*, reż. Krzysztof Zanussi, f. tv (rola aktorska); 1970 – *Góry o zmierzchu*, reż. Krzysztof Zanussi (rola aktorska); 1976 – *Wielki układ*, reż. Andrzej Jerzy Piotrowski (konsultacja wysokogórska); 1978 – *Spirala*, reż. Krzysztof Zanussi (rola aktorska i konsultacja górską); 1980 – *Constans*, reż. Krzysztof Zanussi (konsultacja).

Stefan Zawarski – autor opracowań muzycznych, związany z Polską Kroniką Filmową i TVP. **Filmy:** 1952 – *X-ty Rajd tatrzański* (dźwięk); 1952 – *Reportaż z trzeciej płaszczyzny* (dźwięk); 1954 – *Wrak*, real. Stanisław Możdżeński (dźwięk); 1955 – *Premier Nehru*

w *Polsce* (dźwięk); *Witamy młode świat* (dźwięk); *Wyprawa na czarcia wyspę* (dźwięk); **1956** – *Na łowiskach północy* (dźwięk); *Podróż* – wyd. spec. PKF (mont. dźwięku); **1957** – *Brama Indii* (oprac. muz.); *Kurs na Narwik* (mont. dźwięk.); *Miejsce na niebie* (mont. dźwięk.); *Na drogach Armenii* (mont. dźwięk.); *Paragraf Zero* (mont. dźwięk.); *Sopot 1957* (oprac. dźwięk.); *Teatr dla mas* (operator dźwięk.); *Tylko sen* (oprac. dźwięk.); *W stolicy Burmy* (oprac. muz.); *Wyspa wielkiej nadziei* (mont. dźwięk.); **1969** – *63 dni* (współpr.); **1971** – *Człowiek o dwóch nazwiskach* (oprac. muz.); **1972** – *Gospodarze kraju* (oprac. muz.); **1973** – *Huta Katowice* (oprac. muz.); *Plac Zamkowy nr 4* (oprac. muz.); *Polska 1974* (oprac. muz.); *Szkice polskie* (mont. dźwięk.); **1974** – *Buzkashi* (oprac. dźwięk.); *Portret kraju* (oprac. dźwięk.); **1981** – *Prymas Tysiąclecia* (ilustracja muz.); **1985** – *Być kobietą*, real. Beata Postnikoff (dźwięk); *Kobiety uzależniają się łatwiej* (dźwięk).

Sylwester Zieliński (ur. III 1963; zm. 10 IV 2000, zginął w Brazylii, pochowany w Warszawie) – operator filmowy Telewizyjnej Agencji Informacyjnej. Ukończył Wyższe Studium Realizacji Telewizyjnej PWSFTvT w Łodzi. **Filmy:** **1997** – *Kapitan i funkcyjni*, reż. Julian Pałka, dokument inscenizowany, prod. Telewizja Polska Program II (zdjęcia); **2001** – *Szlaban*, reż. Adam Bogoryja-Zakrzewski, f. dok., prod. Telewizja Polska program I, Agencja Filmowa (współautor zdjęć).

Michał Żołnierkiewicz (ur. 30 XII 1926, Wilno; zm. 19 VI 2000, Warszawa) – aktor. W 1945 roku założył Teatr Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Legnicy i kierował nim do 1947. Po ukończeniu kursu reżyserskiego pod okiem Ireny Solskiej stworzył w Legnicy zawodowy Teatr Lalki i Aktora. W 1949 związał się na wiele lat z kinematografią. Był m.in. współorganizatorem Oddziału Filmów Kukielfkowych (późniejszy SE-MA-FOR) przy łód-

zkiej Wytwórni Filmów Fabularnych, autorem wielu filmów popularno-naukowych w Zespołach Filmowych „Ekran”, Zespole Filmowym Warszawskiego Okręgu Wojskowego „Luneta”, sekretarzem, wiceprezesem, a następnie członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Filmu Etnograficznego i Socjologicznego. **Filmy:** **1960** – *Ostrożnie, Yeti!*; **1962** – *Ssaki*, reż. Roman Polański, f. fab. kr. m. (rola aktorska); **1963** – *Zacne grzechy*; *Niezawodny sposób*, reż. Andrzej Kondratiuk, f. fab., kr. m. (rola aktorska); **1965** – *Monolog trębacza* (urzędnik); **1966** – *Bariera*; *Niewiarygodne przygody Marka Piegusa*, serial, odc. 9: *Piekiło i niebo*; **1969** – *Przygody Pana Michała*, serial, odc. 1; **1970** – *Dzięcioł*; *Hydrozagadka*; **1972** – *Poszukiwany, poszukiwana*; *Posłizg*.

Wojciech Żukrowski (ur. 14 IV 1916; Kraków; zm. 27 VIII 2000, Warszawa; pochowany na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim) – pisarz, reportażysta, scenarzysta, publicysta. Ukończył filologię polską na Uniwersytecie Wrocławskim (1947), studiował na Wydziale Prawa i Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Debiutował w 1936 roku na łamach „Kuzni Młodych”. Podczas kampanii wrześniowej jako podporucznik artylerzysta znalazł się na froncie pod Mławą. Był żołnierzem AK. Podczas okupacji pracował jako robotnik w kamieniołomach pod Krakowem i był działaczem podziemia kulturalnego – wydawał konspiracyjny „Miesięcznik Literacki”. Z szeregów AK wstąpił do LWP i przeszedł szlak bojowy z Górnego Śląska po Nysę. Debiutował w 1946 roku tomem opowiadań o wojnie i okupacji *Z kraju milczenia*, jedno z opowiadań tego tomu *Lotna* zostało sfilmowane przez Andrzeja Wajdę. W 1954 roku był korespondentem wojennym w Wietnamie, w latach 1956-1959 radcą ambasady w Indiach. W latach 70. był bezpartyjnym posłem na sejm PRL (zasiadał w Komisji Kultury i Sztuki). W latach 1986-1989 pełnił funkcję prezesa bojkotowanego

przez środowisko nowego ZLP, powstałego po rozwiązaniu Związku Literatów Polskich. Jego pisarstwo cieszyło się powodzeniem, ale gdy 13 XII 1981 roku w telewizji publicznie poparł stan wojenny, stracił na zawsze sympatię czytelników, którzy masowo odnosili lub odsyłałi mu jego książki. Autor m.in. *Porwania w Tiuturlistanie*, *Piórkim flaminga*, *Lomej*, *Dni kłeski*, *Domu bez ścian*, *Okruchów weselnego tortu*, *Wędrowek z moim guru*, *Szczęściarza*, *Pluży nad Styksem*. Nagrody: Nagroda Państwowa I stopnia (1978); odznaka „Zasłużony Działacz Kultury” (1978). W 1966 roku Stanisław Grabowski zrealizował film pt. *Wojciech Żukrowski*. **Filmy:** **1959** – *Lotna*, reż. Andrzej Wajda (epizod aktorski, autor pierwowzoru *Lotna*); **1963** – *Skąpani w ogniu*, reż. Jerzy Passendorfer (autor pierwowzoru *Skąpani w ogniu*); **1964** – *Barwy walki*, reż. Jerzy Passendorfer (współscenarzysta), Nagroda Ministra Kultury i Sztuki II stopnia; **1967** – *Granica* (komentarz); *Lekcja historii* (komentarz); **1968** – *Kierunek Berlin* (scenariusz według własnej noweli filmowej, dialogi), Nagroda Ministra Obrony Narodowej I stopnia; **1969** – *Ostatnie dni*, reż. Jerzy Passendorfer (scenariusz, dialogi z Jerzym Passendorferem); **1970** – *Spotkania z rodakami* (komentarz); **1973** – *Hubal*, reż. Bohdan Poręba (konsultacja); **1974** – *Potop*, reż. Jerzy Hoffman (współscenarzysta z Jerzym Hoffmanem); *Zwyrodnienie*, reż. Jerzy Passendorfer (scenariusz, dialogi); **1975** – *Lis* (autor pierwowzoru); *Wielka karta Europy* (komentarz); **1981** – *Zapach psiej sierści*, reż. Jan Batory (dialogi, autor pierwowzoru *Zapach psiej sierści*); **1983** – *Kamienne tablice* (autor pierwowzoru *Kamienne tablice*); **1986** – *Porwania w Tiuturlistanie*, real. Zdzisław Kudła, f. animowany (autor pierwowzoru *Porwania w Tiuturlistanie*, scen., dialogi, słowa piosenek) „Brazowe Koziołki” za scenariusz na IF dla Dzieci w Poznaniu.

Oprac.
BEATA KOSIŃSKA-KRIPPNER